מה אשיב לד' כל תגמולוהי עלי. בס"ד זכיתי לסיים מסכת תרומות פעם חמישית ובכל פעם יש תוספת ושינויים בגירסא ובפשט. וכבר מילתנו אמורה שא"א למצוא תועלת במהדורה זו רק אם כבר למדת במהדורת ארטסקרול, ודומיהן. כל לא באתי לפרש הסוגיא למתחילים. ורק אחר שלמדת פעמיים ושלש, ויש לך קושי ועדיין לא נתקררה דעתך בפרושים או בגירסאות המצויים בידך, או שאתה עומד לחזור את אשר למדת מימי קדם, ומעוניין למצוא פנים חדשות-- על זה באתי בס"ד לסייע.

מעיקרא ציינתי כזה ## או כזה ** או כזה ?? במקומות הרבה. אם שניתי הגירסא או השמטתי מלים, או פשט מסופק. אך לאחרונה מיעטתי בזה. כי לענ"ד זה מבלבל על הלומד ויצא שכרו בהפסדו. ומוטב ללמוד ברצף ולראות דף יפה באותיות בהירות וגדולות [וכאן המקום להתריע על שמוציאין כיום ספרים באותיות קטנות--מלבד שזה מזיק לעין, גם מזיק להבנה, וכבר אמרנו ש60 אחוז של הבנה היא מראיית אותיות גדולות--פיסקאות--מירכאות וכדומה, ולפעמים כשלא הבנתי סוגיא, "לקחתי את האותיות" והגדלתים וחילקתים ועוד לחלקים, ואז "הובנה" הסוגיא מאיליה] ומי שרוצה, הרי ארון הספרים לפניו ועומד ורואה החלוקים ביני ובין גירסא הישנה

במהדורה הזאת חידשתי "ביאורים" וזה נדפס א ח ר כל המסכתא, וצויין הדף [לפי וילנא] שעליו מוסב הביאור.
בכל מקום שאני רוצה להדגיש משהו באה כזה: ה ד ג ש ה

אלו הספרים שהשתמשתי בהם לתקונים: מהר"א פולדא פני משה גר"א גליון אפרים רידב"ז עצי תמר שערי תורת א"י [הרבה] גליונות של הרב ליברמן [ע"י הרב משה עסיס] ועוד כולם יעלו זכרונם לטובה--גם הגהתי משלי.

אם נראה לך ששגיתי באיזה תקון או פרוש--נא לא להסס רק הודעני נא מיד ע"י weeklygilyon@gmail.com ואתקננו במהדורה הבאה

הפעם אודה לד' שזכיתי להתחתן עם הרב בנימין לויטין שליט"א ת"ח וירא ד' מופלג, יושב בעיר קליוולנד -- בני הרב החשוב מרדכי גדליה שליט"א עומד לישא את בתו הכלה

הבתולה המהוללה מרת לאה תליט"א ויה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל ותשרה שכינה בביתם
ואתפלל אל ד' ואומר: נא אל תעזבני ואל תטשני לנצח--ואזכה לשבת בבית ד' כל ימי חיי עם זוגתי אשר נתת לי אשר כל חשקה ומאודה להגדיל תורה ולהאדירה, וגם לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות עמו"ש בבריאות הגוף והנפש

אני מברך את אבי ואמי חמי וחמותי שגידלנו בדרך ד' -- עוד ינובון בשיעבה דשנים ורעננים יהיו

מסכת זו [בין השאר] למדתי עם הרה"ג ר' יעקב קאפיל שווארץ שליט"א רב דקהל באיים בבורו פארק. והרבה חדושים ובאורים נתחדשו על ידו--גם ברוך יהיה ויתקיים בו...
אבל זקני תורה אינן כן, אלא כל זמן שמזקינין, דעתן מתיישבת עליהן, שנאמר (שם) "בישישים חכמה ואורך ימים תבונה".

בסוף הספר הוספתי "חשבונות מתמטיות באהלות פרק יב" גם "שיטת רש"י בספירת ימי נדה וזיבה" ואיידי דזוטרי מירכסי---ע"כ צרפתים הנה

ספר זה בין השאר נמצא על אתר archive.org ויש לחפש בשם shia gluck כי על שם זה העליתי כל כתביי גם נקרא בשם Yerushalmi
גם אפשר לשלוח טקסט למספר 762-8145 (347)

יהושע גליק
שילהי שבט תשפ"ג מוצש"ק שקלים פה ברוקלין

ד בלק תשעג בסד

זאת חנוכה תשפג

מסכת תרומות פרק א

הלכה א משנה חמשה לא יתרומו ואם תרמו אין תרומתן תרומה החרש והשוטה והקטן והתורם את שאינו שלו. נכרי שתרם את של ישראל אפילו ברשות, אין תרומתו תרומה.

חרש המדבר ואינו שומע, לא יתרום, ואם תרם תרומתו תרומה

חרש שדיברו חכמים בכל מקום- שאינו לא שומע ולא מדבר.

קטן שלא הביא שתי שערות, ר"י אומר תרומתו תרומה. רבי יוסי אומר אם עד שלא בא לעונת נדרים אין תרומתו תרומה ומשבא לעונת נדרים תרומתו תרומה:

תוספתא א,א רבי יהודה אומר: חרש שתרם תרומתו תרומה אמר ר' יהודה מעשה בבניו של ר' יוחנן בן גודגדה שהיו חרשים והיו כל הטהרות שבירושלים נעשות על גבם. אמרו לו משם ראיה?! טהרות אין צריכות מחשבה, ונעשות על גב חרש שוטה וקטן, תרומות ומעשרות צריכות מחשבה

ר' יצחק אומר משום ר' אליעזר תרומת חרש לא תצא לחולין מפני שהוא ספק יש בו דעת ספק אין בו דעת. כיצד עושין בית דין? ממנין לו אפוטרופוס והוא תורם והם "מקיימין על ידיו"

רבן שמעון בן גמליאל אומר איזהו חרש? כל שהיה חרש מתחלתו אבל פקח שנתחרש, הוא תורם והן "מקיימין על ידיו".

א,ב שומע ואינו מדבר זה הוא אלם. מדבר ואינו שומע זה הוא חרש. זה וזה הרי הן כפקח לכל דבר.

א,ג איזהו שוטה? היוצא יחידי בלילה והלן בבית הקברות ומקרע את כסותו והמאבד את מה שנותנים לו
פעמים שוטה ופעמים חלים, זה הכלל כל זמן שהוא שוטה הרי הוא כשוטה לכל דבר, חלים הרי הוא כפקח לכל דבר.

א,ד ר' יהודה אומר קטן שהניחו אביו

במקשה, הוא תורם ואביו "מקיים על ידו", תרומתו תרומה. אמרו לו: לא הוא שתרם אלא אביו שאימן אחריו! להכי מהני!

א,ה כיצד תורם את שאינו שלו? הרי שירד לתוך שדה חבירו וליקט ותרם שלא ברשות אם חושש משום גזל אין תרומתו תרומה ואם אינו חושש משום גזל תרומתו תרומה. כיצד ידוע אם חושש משום גזל אם לאו? הרי שבא בעה"ב ומצאו ואמר לו כלך אצל יפות! נמצאו יפות, אינו חושש משום גזל, ואם לאו, הרי זה חושש משום גזל, ואם היה בעה"ב מלקט ומוסיף עליהן בין כך ובין כך אינו חושש משום גזל.**ע"כ תוספתא**

גמרא חמשה לא יתרומו כו'. ר' שמואל בר נחמן שמע לכולהון מן הכא דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה- פרט לגוי. מאת כל איש- פרט לקטן. אשר ידבנו לבו- פרט לחרש ולשוטה. וזאת התרומה אשר תקחו מאתם- פרט לתורם את שאינו שלו.

ויוכיח מעשה שלהן על מחשבתן! דתנינן תמן: מכשירין 6:1 העלו חרש שוטה וקטן אע"פ שחישב שירד הטל עליהן, אינן בכי יותן. מפני שיש בהן מעשה ואין בהן מחשבה. ואיזהו מעשה שלהן? רבי חונא אמר בתפוש בהן בטל.

ותנינן תמן: שם 4:8 הורידה חרש שוטה וקטן אע"פ שחשב שיודחו רגליה אינן בכי יותן, שיש להן מעשה ואין להן מחשבה. ואיזו מעשה שלהן? א"ר חונא במשפשף בהן במים.

ואמר אף הכא, ויוכיח מעשה שלהן על מחשבתן!

רבי שמואל ר' אבהו בשם ר' יוחנן, רבי זעירא בשם רבנן: ונחשב לכם תרומתכם, את שכתוב בו מחשבה אין מעשה שלו מוכיח על מחשבתו, ואת שאין כתוב בו מחשבה מעשה שלו מוכיח על מחשבתו. וכאן הואיל וכתוב בו מחשבה, אין מעשה שלו מוכיח על מחשבתו.

אמר רבי יוסה קשייתה קומי שמואל, הרי גיטין הרי אין כתיב בהן מחשבה, ואין מעשה שלו מוכיח על מחשבתו! דתנינן הכל כשירין לכתוב את הגט חוץ מחרש שוטה וקטן! [אמר רב הונא והוא שיהא פיקח עומד על גביו, דווקא בכה"ג מהני רבי יוחנן בעי, והיינו וכתב לה לשמה?!] חזר רבי יוסי ואמר, תמן זה כותב וזה מגרש, ע"כ לא מהני אף שלא כתוב בו מחשבה ברם הכא הוא חושב והוא תורם

ר יעקב בר אחא אמר: הא אילו כתב הוא וגירש הוא, גט הוא?! הא קטן אינו בר קידושין וגירושין ברם הכא הוא חושב והוא תורם.

תני: חרש שתרם אין תרומתו תרומה.

רבי יעקב בר אחא רבי חייא בשם רבי יוחנן: חלוקין על השונה הזה. מהו כדון? אתאי דרבי יוחנן דתרומות דס"ל דמהני תרומה חש"ו בגדול עע"ג, כרבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה דקידושין. ודר' יוחנן בגיטין דס"ל "לא" מהני כתיבת חש"ו אפי' גדול עע"ג, כרבנן דקידושין.

דתניא חרש שוטה וקטן שקידשו אפר פרה בתוך מי חטאת אין קדושיהן קדושין. רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר: בינן לבין עצמן אין קידושיהן קידושין. בינן לבין אחרים =גדול עע"ג קידושיהן קידושין.

תוספתא ג י ט י ן תני: חרש שתרם אין תרומתו תרומה.

אמר רשב"ג בד"א שהיה חרש מתחילתו, אבל אם היה פיקח ונתחרש, כותב שרוצה לתרום ואחרים מקיימין כתב ידו. ר' יעקב בר אחא רבי חייה בשם רבי יוחנן, חלוקין על השונה הזה. [דחכמים פליגי ארשב"ג וס"ל דכיון שאינו ש ו מ ע אינו יכול לגרש] אמרין, והא מתני' פליגא! נתחרש הוא או נשתטה אינו מוציא עולמית. ויכתוב ויקיימו אחרים כתב ידו! קיימניה, בשאינו יודע לכתוב. התיב רבי בא בר ממל והא מתניתא פליגא! הרי שכתב בכתב ידו, מצווה לתת גט אמור לסופר ויכתוב, לעדים וחתמו אע"פ שכתבוהו וחתמוהו ונתנוהו לו, וחזר ונתנו לה אינו גט. א"ר יוסי אמור דבתרא, ולית הדא פליגא! אינו גט עד שישמעו קולו. סוף דבר עד שישמעו את קולו?! ולא אפילו הרכין בראשו?! ואת אמר ליה כן. אוף הכא לית כן.אל' לאוו דווקא אמר ר' מנא אית כן. היא שמיעת הקול היא הרכנת הראש.אבל כתיבה ,לא מהני

ר' זעירא בעא מיניה דר' מנא. כמה דתימר עד שירכין בראשו שלש פעמים. ודכוותה עד שישמעו את קולו שלשה פעמים? נימא דבעי' 3 פעמים אמר ליה לשמיעת הקול פעם אחת, להרכנת הראש שלשה פעמים. אמר רבי יודן תמן בהרכנה באומר כך וכך עשיתי.צריך ב ד י ק ה 3 פעמים [לראות אם הוא שפוי] ברם הכא באומר כך וכך עשו. עצם ה צ ו ו י לכתוב גט, וודאי סגי פ"א [הרכנה אחת]

ר' בנימין בר לוי בעי, מה אנן קיימין אם יש בו דעת לבא יש בו דעת לשעבר. אין בו דעת לבא. אין בו דעת לשעבר.???מ"ש להבא מלעבר

נשתתק ואמרו לו... אמר רבי אבא מרי בחרש אנן קיימין. ואין שליחות לחרש. כ חיישינן שמא שוטה הוא (ע"כ בודקין אותו 3 פעם) רבי יוסי בי ר' בון אמר בבריא אנן קיימין. למה אינו גט? אני אומר מתעסק בשטרותיו. ואינו משים לב שמדברים אליו והא ראי' שאינו משיב בפיו ותני כן: במה דברים אמורים? בזמן שנשתתק מתוך בוריו. אבל אם נשתתק מתוך חוליו דייו פעם אחת. לוודא שאינו שוטה [וזה פירוש אחר במתניתין]

[מאן תנא חרש? אין תרומתו תרומה דלא כרבי יודא. דתני אמר רבי יודא מעשה בבניו של רבי יוחנן בן גודגדא שהיו כולן חרשין והיו כל הטהרות שבירושלים נעשין על גביהן אמרו לו מפני שהטהרות אינן צריכות מחשבה ונעשות על גבי חרש שוטה וקטן. אבל תרומה ומעשרות צריכות מחשבה. [ואינן נפסלות בהיסח הדעת?! רבי יוסי בשם רבי לא, אין כתיב בהן מחשבה, שמירה כתיב בהן]]

סימן שוטה: היוצא בלילה. והלן בבית הקברות. והמקרע כסותו. והמאבד מה שנותנין לו. רבי חונה אמר והן שיהו כולהם בו. דלא כן, היוצא בלילה- קינטרופיס. lycanthrope והלן בבית הקברות-המקטר לשדים. והמקרע את כסותו והמאבד מה שנותנין לו- קינוקוס.melancholy רבי יוחנן אמר אפילו אחד מהן. אמר ר' אבין מסתברא מה דאמר רבי יוחנן אפילו אחד מהן, ובלבד במאבד ריו"ח איירי במאבד [דסגי האי סימן לחודיה] מה שנותנין לו, שאפילו שוטה שבשוטין אין מאבד מה שנותנין לו.

קורדייקוס אין בו אחד מכל אלו. מהו קורדייקוס? אמר רבי יוסי המום.מבולבל אתא עובדא קומי ר' יוסי בחד טרסיי דהוון יהבין ליה סמיק גו אכים והוה לעי. אכים גו סמיק והוה לעי. נותנין לו אדום בתוך שחור [או איפכא] ונשתגע מחמת זה זהו קורדייקוס שאמרו חכמים פעמים שוטה פעמים חלום. בשעה שהוא שוטה הרי הוא כשוטה לכל דבר. ובשעה שהוא חלים הרי הוא כפיקח לכל דבר.
אתא עובדא קומי שמואל אמר, כד דהוא חלים יתן גט. מה שמואל כר"ל? דר"ל אמר לכשישתפה? עיין לפנינו רובה דשמואל מר"ל, דו אמר "חלום" יתן גט

משמע לגמרי נתרפא (ישעיהו לח) ותחלימני ותחייני.

מאן תנא קטן? אין תרומתו תרומה דלא כרבי יודה. דתני קטן שהניחו אביו במוקשה שדה קשואין והיה תורם, ואביו מוכר על ידיו, תרומתו תרומה, לא הוא שתורם, אלא אביו הוא שאימן =הסכים על ידו. בא אביו ואימן על ידו, למפרע נעשית תרומה, או מכאן ולבא?

אמר רבי שימי נשמעינא מן הדא: הרי שבא בעל הבית ומצאו עומד בתוך שלו א"ל לקוט לך מן היפים האילו! אם היו יפים אינו חושש משום גזל ואם לאו חושש משום גזל, ואם היה לוקט ונותן לו, בין כך ובין כך אינו חושש משום גזל. אית לך מימר מכאן ולבא נעשית תרומה, לא למפרע?! ואוף הכא למפרע נעשית תרומה

אתם פרט לשותפין, אתם פרט לאפוטרופין, אתם פרט לתורם את שאינו שלו. אתם ולא שותפין, והתנן שותפין שתרמו זה אחר זה! אלא כאן לתרומה גדולה יכולים כאן לתרומת מעשר אין יכולים. כלום למדו לתרומה גדולה אלא מתרומת מעשר!! אלא כאן להלכה כאן

למעשה. בדיעבד מהני

אתם ולא אפוטרופין. והתנינן יתומים שסמכו אצל בעל הבית או שמינה להן אביהן אפוטרופין חייבין לעשר פירותיהן! חברייא אמרין כאן באפוטרופוס לעולם כאן באפוטרופוס לשעה. רבי יוסי בעי אם באפוטרופוס לעולם, בהדא תנינן מוכר מטלטלין וזנן אבל ל א ק ר ק ע ו ת ?! אלא כאן ביתום גדול כאן ביתום קטן.

אתם פרט לתורם את שאינו שלו. מה את עביד ליה כתורם את שאינו שלו או כתורם את של חבירו? למאי נפק"מ? הבקיר כריו ומירחו וחזר וזכה בו, =מירחו והפקירו ותרם אין תעבדיניה כתורם את שאינו שלו, אין תרומתו תרומה. ואין תעבדיניה כתורם את של חבירו, תרומתו תרומה. כ "הפקר", מיקרי "אינו שלו", אבל לא "של חבירו" נשמעינא מן הדא: גנב תרומת הקדש ואכלה משלם שני חומשין וקרן א' שאין בהקדש תשלומי כפל. מנו תורם, לא גיזבר?! הרי הוא תורם את שאינו שלו, ואת אמרת תרומתו תרומה! הוי לית טעמא דלא =אלא, כתורם את של חבירו !

או נאמר, מאן הוא תורם? בר לוי

שהקדיש תרומה. והתני רבי הושעיא אחד המקדיש ט ב ל ו ואחד המקדיש תרומתו! א"ר אידי גיזבר כמאן דאינון בעלים. [ודלא כרבי יוסי, דרבי יוסי אמר, הוא הגיזבר הוא אחר]

ר"ז רבי אחא רבי יסא רבי יוחנן בשם רבי ינאי: אתם גם אתם לרבות שלוחכם. מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית. אתם עושין שליח ואין הגוי עושה שליח .רבי יסא סבר מימר אין הגוי עושה שליח בגוי אחר חבירו, הא בישראל עושה, א"ל רבי זעירא ומיניה, אתם עושין שליח ולא בישראל?!, ודכוותה אין הגוי עושה שליח אפי' בישראל!

התיב רב הושעיא והא מתני' מסייעא לרבי יסא. אמר רשב"ג ומה אם ירצה הגוי הזה שלא לתרום פירותיו אינו תורם.. ..הא אם רצה תורם??? אלמא ישראל תורם בשביל נכרי!

רבי אבא אמר במאמין על ידו הגוי מסייע ומאמן ידו של ישראל

רבי יוחנן בשם רבי ינאי: ישראל שאמר ללוי כור מעשר יש לך בידי, והלך אותו בן לוי ועשאן תרומת מעשר על מקום אחר, והלך = כ ב ר הלך ישראל ונתנן לבן לוי אחר, אין לו עליו אלא תרעומת. לוי הראשון יש לו רק תרעומת על הישראל הדא דתימא בשנתנו זה, עד שלא עשאו זה, אבל אם עשאו זה, עד שלא נתנו זה, לא בדא. כהדא מתני': ביטל, אם עד שלא תרם ביטל, אין תרומתו תרומה, ואם משתרם ביטל, תרומתו תרומה.

וכולה מיניה?!=כל כמיניה?! איך מפרישין תרו"מ לפני שבא ליד לוי? פתר לה כרבי יוסי דרבי יוסי אמר בעל הבית שתרם את המעשרות מה שעשה עשוי: וכא, מכיון שאמר לו כור מעשר יש לך בידי, נעשה שלוחו, נמצא כתורם ברשות ישראל!

רבי יוחנן בשם רבי ינאי: ישראל שאמר לבן לוי, כור מעשר יש לך בידי, והילך את דמו. חושש לתרומת מעשר שבו. ישראל חושש שמא עשאן לוי תרו"מ על מק"א

כהדא אליפוסה יהב לר"ש בר אבא מעשר א"ל מתוקן הוא! אתא שאל לרבי יוחנן, א"ל אליפוסה אחינו נאמן הוא. רבי איסי בעי קומי דרבי יוחנן, כמאן כרבי יוסי דרבי יוסי אמר בעל הבית שתרם את המעשרות מה שעשה עשוי? אמר ליה אין! בבליא, קמת עליה!

... והתפלל ולא השמיע יצא למי נצרכה? לרבי

יוסי. היידן רבי יוסי? ההוא דתנינן תמן הקורא את שמע ולא השמיע לאזנו יצא, רבי יוסי אומר לא יצא.

הכל כשירין לקרות מגילה חוץ מחש"ו

אמר רב מתנה דרבי יוסי היא. אמר רבי יסא הוינן סברין מימר מה פליגין רבי יוסי ורבנן בק"ש דכתיב בה שמע, הא שאר כל המצות לא לכו"ע אי"צ שמיעה. מן מה דאמר רב מתנה דרבי יוסי היא. הדא אמרה היא ק"ש היא שאר המצות שבתורה

מ"ט דרבי יוסי? והאזנת למצותיו וגו' שמע לאזניך מה שפיך מדבר

. אמר רב חסדא לית כאן חרש, פליג על ר' מתנה וסבר סמי מכאן [משנה דמגילה] חרש. דלרבנן -מדבר ואינו שומע, כשר לקרות אשגרת לשון היא מתניתא.

א"ר יסא מסתברא יודי רב מתנה בתרומה דלא כרבי יוסי. אמר רבי בון על כורחך את מר דהיא דלא כרבי יוסי, דתנינן חמישתי קדמייתא ולא תנינתא עמהון ואין משום שאין תרומתן תרומה, והא תנינן חמישתי אחרייתא ולא תנינתא עמהון הרי סופה מימר דלא כר' יוסי.

תמן תנינן: הכל חייבין בראייה חוץ

מחרש שוטה וקטן. חברייא בשם ר' לעזר: למען ישמעון ולמען ילמדון. עד כדון מדבר ואינו שומע, שומע ואינו מדבר? ר' הילא בשם ר' לעזר למען ילמדון ולמען ילמדון. אמר ר' יונה: הדא אמרה דלית כללין דרבי כללין.

דתנינא: חרש המדבר ואינו שומע לא יתרום. וסברינן מימר שומע ואינו מדבר- חרש. מדבר ואינו שומע- חרש...אלמא מדבר ואינו שומע נמי "חרש" קרי!

והתנינן חרש שחלץ, והחרשת שחלצה, והחולצת לקטן, חליצתה פסולה. ואמר ר' יוחנן בשאין יכולין לומר ואמר ואמרה. אלמא שומע ואינו מדבר נמי "חרש" קרי! ותנינן חרש שדיברו חכמים בכל מקום שאינו לא שומע ולא מדבר. הדא מסייע לרבי יונה דרבי יונה אמר הדא אמרה דלית כללין דר' כללין:

תני בשם רבי מאיר: לעולם אין תרומתו תרומה עד שיביא שתי שערות. רבי אבא בר כהנא בשם רבנן ונחשב לכם תרומתכם את שכתוב בו מחשבה =בר מחשבה [אשגרת לשון דלעיל] תורם, ואת שאין כתוב בו מחשבה אינו תורם גוי שכתיב בו מחשבה, תורם.

ר' יודה בשם ר' הילא ולא תשאו עליו

חטא, את שהוא בנשיאת עון, תורם. ואת שאינו בנשיאת עון, קטן אינו תורם. התיבון הרי גוי אינו בנשיאת עון, ותורם!

והתני רבי הושעיא עכו"ם אין להן מחשבה! תמן להכשיר וכאן לתרומה אע"פ שאין לו מחשבה להכשיר, יש לו מחשבה לתרומה.

קטן..רבי אחא רבי חיננא בשם רב כהנא כדברי מי שהוא אומר אינו תורם, אינו מקדיש. ולמה לא אמר כדברי מי שהוא אומר תורם, מקדיש? בגין דרבי יהודא. דרבי יהודא אומר תורם ואינו מקדיש.

ורבי יוחנן אמר אפילו כמאן דאמר אינו תורם, מקדיש. ומהו מקדיש? עולה ושלמים, להביא חטאת חלב אינו יכול שאין לו חטאת חלב, חטאת דם אינו יכול שאין לו חטאת דם. מהו שיביא קרבן זיבה וקרבן צרעת? מאחר שהוא חובה אינו מביא, או מאחר שהוא מטמא בהן, מביא. כד תהי פשיטא לך שהוא מביא, מהו שייעשה בהן שליח? מאחר שהוא מטמא בהן, הוא נעשה בהן שליח, או מאחר שאינו נעשה שליח לכל הדברים, אינו נעשה בהן שליח?

התיב רבי יודן, הרי יש לו טבל דבר תורה, אינו פוטר טבלו דבר תורה. וכאן אע"פ שהוא מטמא בהן, אינו נעשה שליח.

מהו שיביא ביכורים? כר' יהודא דו אמר הוקשו לקדשי הגבול=תרומה אינו מביא. כרבנן דו אמרין הוקשו לקדשי מקדש, מביא.

מהו שיביא חגיגה? מאחר שהיא חובה אינו מביא. או מאחר שהוא משנהו לשם שלמים, מביא.

מהו להביא פסח? מאחר שהוא חובה לא יביא. או מאחר דאמר ר"ש בן לקיש בשם רבי יודן נשייא: מביא אדם פסח בשאר ימות השנה ומשנהו לשם שלמים, מביא.

מהו שיביא מעשר בהמה? ואין יסבור כר"מ מכל מעשרותיכם הוקשו מעשרות זה לזה, כשם שאינו מביא מעשר דגן כך אינו מביא מעשר בהמה

מהו לעשות תמורה אין יסבור כר"ש, דר"ש אמר מעשר בהמה לימד על כל הקדשים לתמורה. כשם שאינו מביא מעשר דגן כך אינו מביא מעשר בהמה וכשם שאינו מביא מעשר בהמה כך אינו עושה תמורה. וכשם שאינו ממיר בו כך אינו ממיר בכל הקדשים

מהו שיהו חייבין על קדשיו מבחוץ? כהנא אמר אין חייבין על קדשיו מבחוץ. ר' יוחנן ור"ש בן לקיש אמר חייבין על

קדשיו מבחוץ. והדא דכהנא פליגא דרבי יודא. דרבי יודא פוטר טיבלו דבר תורה [וס"ל נמי כריו"ח דמקדיש] ותימר אכן?! אים קטן יכול להפריש תרומה ולפטור טבלו [שטבול מן ה ת ו ר ה , ה"ה שחייבין על קדשיו בחוץ...ומתרץ כמ"ד מאיליהן קבלו עליהן את המעשרות:

הלכה ב משנה אין תורמין זיתים על השמן, ולא ענבים על היין, ואם תרמו, בש"א תרומת עצמן בהן חיילא שם תרומה עליה מיניה וביה [כלומר אם תרם קב זיתים על השמן, נעשו 1/50 קב תרומה, ו 49/50 מתוקן] וב"ה אומרים אין תרומתן תרומה:

גמרא תמן תנינן אין תורמין מדבר שנגמרה מלאכתו, על דבר שלא נגמרה מלאכתו.. וה"ה איפכא. ואים תרמו תרומתן תרומה וכא את אמר הכין! ר' אילא בשם ר"י מפני גזל השבט. מהו מפני גזל השבט? א"ר חנניא מפני הטורח. הגע עצמך שהיתה שעורה של אורז , נחת רוח הוא לאדם להיות כותש כל שהוא?! הגע עצמך שהיתה שיבלים! ולמה ר ק בזיתים אין תרומתן תרומה? עד כאן קשי ר' חנינא.

ר' מנא לא אמר כן אלא: שהוא מבקש לתרום לפי שמן ואינו תורם אלא לפי זיתים נמצא תורם פחות מכשיעור. הגע עצמך שתרם לפי השמן! כדון עביד כן, זמן חורן לא עביד כן . ולא עוד אלא דחבריה חמי ליה ואומר זה מתכוין לרבות, ואני איני מתכוין לרבות.

חזקיה אמר לא אמרו אלא זיתים על שמן, וענבים על היין. הא שאר כל הדברים לא מודו ב"ה דחיילי כדלקמן משנה ה. א"ר יוחנן לא שנייא היא זיתים על השמן וענבים על היין, היא שאר כל הדברים לב"ה לא חיילי

חברייא בשם ר' יוחנן ואפילו על אתר.אפילו עשאן שמן לאלתר-לא חיילא

ר' חנניא רבי אימי בשם ר' יוחנן, דברי ב"ש: נעשה כאומר "הרי זו תרומה עליה ועל שלמטן" כשתורם לוג זיתים על ששים לוג שמן הוי כאומר: הריני רוצה לתקן את ג ו ף הזיתים עצתמן ו ג ם את השמן!

#ר' חנניא סבר מימר בימינו, א"ל ר' זעירא לא תקבל עליך כן! מכיון שאמר הרי זו נפטר מה שבידו, והשאר חולין. אף כשנוטל כולו כאחת לשם תרומה, אמרי' דכוונות שיפטור קודם-כל את ע צ מ ו [כלומר 1/50 לוג יפטור את 49/50 לוג של זיתים], והדר יפטרו השיריים את השמן

[וחולין פוטרין את הטבל?! אמר ר' חנניא בריה דרבי הלל: כאחת. מכיון שאמר הרי זו נפטר מה שבידו ונפטר מה שלמטן ב ב ת א ח ת ולא כמו שכתבתי לעיל]

[אין תורמין בסל ובקופה שהן של מידה, אבל תורם הוא בהן חציין או שלישן.א"ר חנינא נראין הדברים בתרומה גדולה שהיא צריכה לתרום מן המוקף, אבל בתרומת מעשר צריכה שתהא מצומצמת במידה במשקל ובמנין.] ??? ל"ש כאן

תמן תנינן אין תורמין מן הטמא על הטהור. תני בשם רבי יוסי ואם תרם מן הטמא על הטהור בין בשוגג בין במזיד מה שעשה עשוי. מה א"ר יוסי הכא? ומה אין תמן שכולו הפסד לכהנים את אמר מה שעשה עשוי, הכא דאין כולו הפסד לכהנים לא כל שכן!

אשכה תני בשם רבי יוסי אין תורמין זיתים על שמן ולא ענבים על יין ואם תרם ב"ש אומרים תרומת עצמן בהן וב"ה אומרים אין תרומתן תרומה. מחלפה שיטתיה דרבי יוסי תמן הוא אמר מה שעשה עשוי וכא הוא אמר אין תרומתן תרומה! תמן טומאה אינה מצויה ואין בני אדם טועין לומר שתורמין ומעשרין מזה על זה, אבל זיתים על השמן וענבים על היין מצויין הן, ואם אמר את כן אף הוא סבר מימר שמותר לתרום זיתים על שמן וענבים על היין:

הלכה ג משנה אין תורמין מן הלקט ומן השכחה ומן הפיאה ומן ההפקר, ולא ממע"ר שניטלה תרומתו, ולא ממע"ש והקדש שנפדו. ולא מן החיוב על הפטור ולא מן הפטור על החיוב. ולא מן התלוש על המחובר ולא מן המחובר על התלוש. ולא מן החדש על הישן ולא מן הישן על החדש. ולא מפירות הארץ על פירות חוצה לארץ ולא מפירות חוצה לארץ על פירות הארץ .
ואם תרמו אין תרומתן תרומה:

גמרא רבי יוחנן בשם רבי ינאי: זה אחד משלשה מקריות מחוורין בתורה, ובא הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך ממה שיש לך ואין לו את חייב ליתן לו, יצא הבקר שידך וידו שוין בו. היא לקט היא שכחה היא פיאה היא הפקר.

ולא מן הפטור...ולא כבר תנייתהן כולהון?! כן היא מתניתא: ולא מפירות שהביאו שליש על פירות שלא הביאו שליש.

שייך לקמן משנה ה **ואם תרם**, תרומתו תרומה. על דעתיה דחזקיה ד"ה. על

דעתיה דרבי יוחנן במחלוקת אזלא כב"ש

הלכה ד משנה חמשה לא יתרומו. ואם תרמו תרומתן תרומה. האילם והשיכור והערום והסומא ובעל קרי לא יתרומו ואם תרמו תרומתן תרומה.

אין תורמין לא במדה ולא במשקל ולא במנין, אבל תורם הוא את המדוד ואת השקול ואת המנוי.

אין תורמין בסל ובקופה שהן של מידה, אבל תורם הוא בהן חציין או שלישן.

לא יתרום בסאה חצייה, שחצייה מידה:

גמרא יש מהן מפני הברכה, ויש מהן שאין יכולין לתרום מן המובחר. האילם והערום ובעל קרי- מפני הברכה. הסומא והשוטה והשיכור- שאין יכולין לתרום מן המובחר

אבא בר רב הונא אמר, שתוי אל יתפלל ואם התפלל תפילתו תחנונים. שיכור אל יתפלל ואם התפלל תפילתו גידופין. איזו שתוי? כל ששתה רביעית. שיכור? ששתה יותר
תמן אמרי: כל שאינו יכול לדבר לפני המלך.

רבי זעירא בעי קומי רבי איסי, שיכור מהו שיברך? א"ל ואכלת ושבעת וברכת- ואפי' מדומדם. לא צורכה דלא, מהו שיקרא שמע?

אמר אבא בר אבין חד חסיד שאל לאליהו זכור לטוב ערום מהו שיקרא שמע? א"ל ולא יראה בך ערות דבר ערות דיבור

תני חזקיה: בין לקרות בין לברך

תמן תנינן המונה משובח, והמודד משובח הימינו, והשוקל משובח משלשתן. וכא את אמר כן!! א"ר יהושע בן לוי כאן בתרומה גדולה כאן בתרומת מעשר.
ותני כן: אליעזר בן גימל אומר מנין שאין תורמין לא במידה ולא במשקל ולא במנין? ת"ל ונחשב לכם תרומתכם במחשבה את תורם ואין את תורם במידה ובמשקל ובמניין. [מה תרומה גדולה במחשבה אף תרומת מעשר במחשבה]

והא תנינן אבל תורם הוא את המדוד ואת השקול ואת המנוי? אמר רבי לעזר כיני מתני': מודד אדם את טבלו ומכניסו לתוך ביתו ובלבד שלא יתרום במידה. שוקל אדם את טבלו ומכניסו לתוך ביתו ובלבד

שלא יתרום במשקל. מונה הוא אדם את טבלו ומכניסו לתוך ביתו, ובלבד שלא יתרום במניין:

הלכה ה משנה אין תורמין שמן על זיתים הנכתשין=נגמר' מלאכתו על דבר שלא נגמר', ולא יין על ענבים הנדרכות, ואם תרם תרומתו תרומה, ויחזור ויתרום. הראשונה מדמעת בפני עצמה וחייבים עליה חומש. אבל לא שנייה.

ותורמין שמן על זיתים הנכבשים. ויין על ענבים לעשותן צימוקין.

מי שתרם שמן על זיתים לאכילה, וזיתים על זיתים לאכילה, ויין על ענבים לאכילה, וענבים על ענבים לאכילה, ונמלך לדורכן, אין צריך לתרום.

אין תורמין מדבר שנגמרה מלאכתו על דבר שלא נגמרה מלאכתו, ולא מדבר שלא נגמרה מלאכתו על דבר שנגמרה מלאכתו, ולא מדבר שלא נגמרה מלאכתו על דבר שלא נגמרה מלאכתו, ואם תרם תרומתו תרומה:

גמרא רבי אילא בשם ר' יוחנן: מפני גדר מי חטאת שלא יהו מי חטאת בטלין. מי חמיר, גזל השבט או גדר מי חטאת?

נשמעינא מן הדא זיתין על זיתין, והוא עתיד לכותשן. ענבים על ענבים, והוא עתיד לדורכן. תרומה ויחזור ויתרום. הרי אין כאן גזל השבט, ויש כאן גדר מי חטאת. ותני עלה תרומה ויחזור ויתרום. הדא אמרה שגדר מי חטאת, חמיר מגזל השבט שהרי בזיתים על שמן לא קנסינן ליה!

כדיי למנוע בעיית טו', נהגו לתרום זיתים על זיתים (שעדיין לא הוכשרו) אך זה מונע מלהשתמש במי-חטאת! [וכמובן שאין בו משום גזל כהן]

התורם זיתים על שמן, אין בו משום גדר מי-חטאת שהרי חייב לטהר כלי בית הבד [כדיי שיהא השמן טהור--דאסור להפריש מן הטהור על הטמא] אך יש בו משום גזל כהן.

התורם שמן על זיתים [כמשנתינו] יש בו משום גדר מ"ח, אבל אין בו משום גזל כהן

מה אמר רבי יוסי הכא? [שמן על זיתים] מה אין ר"מ דמיקל בגזל השבט, בזיתים על שמן ס"ל אליבא דב"ה-תרומתו תרומה מחמיר בגדר מי חטאת שמן על זיתים. רבי יוסי דמחמיר בגזל השבט , בזיתים על שמן ס"ל אליבא דב"ה- א י ן תרומתו תרומה לא כל שכן דו מחמיר בגדר מי חטאת!

אשכח תני בשם רבי יוסי: אין תורמין שמן על זיתים, ולא יין על ענבים, ואם תרם תרומתו תרומה וצריך לתרום שנייה דברי ר"מ. רבי יוסי אומר: בית

שמאי אומרים תורמין, ובית הלל אומרים אין תורמין. הכל מודים שאם תרם שא"צ לתרום שנייה.

הוי רעיון רעיון יש כאן "דעות שונות": רבי מאיר מיקל בגזל השבט ומחמיר בגדר מי חטאת, ר"י מחמיר בגזל השבט, ומיקל בגדר מי חטאת.

תמן תנינן: רבי יוסי אמר ששה דברים מקולי בית שמאי ומחומרי ב"ה. העוף עולה על השולחן עם הגבינה ואינו נאכל כדברי ב"ש וב"ה אומרים לא עולה ולא נאכל. תורמין זיתים על שמן, וענבים על יין כדברי ב"ש, וב"ה אומרים אין תורמין, ואם תרם תרומתו תרומה

אמר רבי מנא לית כאן זיתים על שמן, אלא שמן על זיתים. דהוא דרבי יוסי. דר"י אמר תרומתו תרומה.

כשמפריש ש. על ז. לר"מ תרומה וצריך לתרום שנייה... כשאין הראשונה קיימת, אבל אם הראשונה קיימת, קורא לה שם אחר שדרך הזיתים ודיו.

תני: שנייה לא תאכל עד שיוציא עליה מעשרו'. כיון שמעיקר הדין, אין עליו שם תרומה

ראשונה מה היא? האים צריך הפרשה מיניה וביה?

מן מה דתני בתוספתא, כשמפריש זיתים על זיתים, חייב לחזור ולתרום... חזר ועשה זיתים ראשון, שמן, עשה את ה"תרומה", שמן וענבים יין, קורא שם, ואין צריך לתרום שנייה, קורא שם "תרומה" על השמן שהוציא זה עתה מהזיתים, וסגי

#הדא אמרה שאין צריך לקרות שם למעשרותיו: השמן שתרם על הזתים-אי"צ תקון

תנינן דבתרה אין תורמין מדבר שנגמרה מלאכתו על דבר שלא נגמרה מלאכתו והכא לשעבר הא לכתחילה לא, וכא אפילו לכתחילה למה מתיר התנא ל כ ת ח י ל ה יין על ענבים לעשות צמוקים? אין תימר שנייא היא כדבר שנגמרה מלאכתו הא תנינן הפרד והצמוקים והחרובין משיעמיד ערימה.

רבי יוסי בן יוסי בשם רבי יצחק בן לעזר אין לך אסור מדבר שנגמרה מלאכתו על דבר שלא נגמרה מלאכתו אלא גורן ויקב בלבד.

שמן על זיתים הנכבשין לפי מה הוא תורם? לפי שמנן או לפי אוכלן. א"ר יוחנן אייתיתה מדחילפיי: רבי אומר לפי שמנן. רבן שמעון בן גמליאל אומר לפי אוכלן אבל לא על גרעיניהון. הכל מודים

בכלוכסין מין זית משובח שהן תורמין לפי אוכלן אבל לא על גרעינינן. חנניה בעי ואף לענין שבת כן? המוציא זיתים מה שיעורו? אשכח תני: רבי אומר ברביעית. רבי שמעון בן גמליאל אומר כגרוגרות.

סייעתא לרב הושעיא ממשנה אמר רבי חנניה בשם רבי הלל ואף אנן נמי תנינן הדא דמסייע להדא דתני רבי הושעיא. זיתים על זיתים והוא עתיד לכותשן, ענבים על ענבים, והוא עתיד לדורכן, תרומה ויחזור ויתרום. [לא חמור כתורם זיתים, על שמן ממש, שאין תרומתו תרומה--אבל עכ"פ חייב לחזור ולתרום] ותנינן מי שתרם שמן על זיתים לאכילה, זיתים על זיתים לאכילה, יין על ענבים לאכילה, וענבים על ענבים לאכילה, ונמלך לדורכן אינו צריך לחזור ולתרום. מפני שנמלך, הא לא נמלך, תרומה ויחזור ויתרום:

פרשת תרומת מעשר

במדבר פרק יח

(כו) וְאֶל־הַלְוִיִּם תְּדַבֵּר וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי־תִקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמַּעֲשֵׂר אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם מֵאִתָּם בְּנַחֲלַתְכֶם וַהֲרֵמֹתֶם מִמֶּנּוּ תְּרוּמַת יְקֹוָק מַעֲשֵׂר מִן־הַמַּעֲשֵׂר:
(כז) וְנֶחְשַׁב לָכֶם תְּרוּמַתְכֶם כַּדָּגָן מִן־הַגֹּרֶן וְכַמְלֵאָה מִן־הַיָּקֶב:
(כח) כֵּן תָּרִימוּ גַם־אַתֶּם תְּרוּמַת יְקֹוָק מִכֹּל מַעְשְׂרֹתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּנְתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת־תְּרוּמַת יְקֹוָק לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן:
(כט) מִכֹּל מַתְּנֹתֵיכֶם תָּרִימוּ אֵת כָּל־תְּרוּמַת יְקֹוָק מִכָּל־חֶלְבּוֹ אֶת־מִקְדְּשׁוֹ מִמֶּנּוּ:
(ל) וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם בַּהֲרִימְכֶם אֶת־חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ וְנֶחְשַׁב לַלְוִיִּם כִּתְבוּאַת גֹּרֶן וְכִתְבוּאַת יָקֶב:

רבי אימי בשם רבי שמעון בן לקיש: ונחשב לכם תרומתכם כדגן מן הגורן, ממה שהוא מצוה את בני לוי לתרום מן הגמור, הדא אמרה שאסור לישראל ליתן ללוי שבלין ליתן לו שיבלין.

חייא בר אדא בשם ר"ש בן לקיש: מעשר ראשון שהקדימו בשיבלין אסור לוכל ממנו עראי. ומה טעם? את קדשי בני ישראל לא תחללו ולא תמותו.

מהו שילקו על טבלו דבר תורה? רבי אשיאן בשם רבי יונה מתניתא אמרה כן: אין לוקין על טבלו דבר תורה. דתנינן תמן תרומת מעשר שוה לביכורים בשני דרכים, ולתרומה בשני דרכים- ניטלת מן הטהור על הטמא ושלא מן המוקף כביכורים. ואוסרת את הגורן ויש לה שיעור, כתרומה

אית לך מימר תרומה אוסרת את הגורן, לא לאחר מירוח?! הדא אמרה שאין לוקין על טבלו דבר תורה:

מסכת תרומות פרק ב

הלכה א משנה אין תורמין מן הטהור על הטמא ואם תרמו תרומתן תרומה

באמת אמרו: העיגול של דבילה שנטמא מקצתו, תורם מן הטהור שיש בו על הטמא שיש בו, וכן אגודה של ירק, וכן ערימה

היו שני עיגולים, שני אגודות, שתי ערימות, אחת טהורה ואחת טמאה, לא יתרום מזה על זה

רבי אליעזר אומר תורמין מן הטהור על הטמא.

אין תורמין מן הטמא על הטהור. ואם תרם, שוגג תרומתו תרומה. מזיד לא עשה ולא כלום
וכן בן לוי שהיה לו מעשר טבל היה מפריש עליו והולך, שוגג מה שעשה עשוי. מזיד לא עשה ולא כלום. ר' יהודה אומר אם היה יודע בו מתחילה, אף על פי שהוא שוגג לא עשה ולא כלום.

המטביל כלים בשבת, בשוגג ישתמש בהן. ומזיד לא ישתמש בהן. המעשר והמבשל בשבת, בשוגג יאכל מזיד לא יאכל. הנוטע בשבת, שוגג יקיים מזיד יעקור. ובשביעית, בין שוגג בין מזיד יעקור:

גמרא אין תורמין מן הטהור כו'. רבי יוחנן בשם רבי ינאי ונחשב לכם תרומתכם כדגן מן הגורן וכמלאה מן היקב. מה גורן ויקב אי אפשר שיהא ייןמקצתו טמא ומקצתו טהור, וזה, אע"פ שאפשר, למידין אפשר משאי אפשר.
מעתה לא יהא תרומתו תרומה! ממנו כתיב

כל הדברי' למידין ומלמדין, תרומת מעשר, היא מלמדת ואינה למידה.
תרומת מעשר לימדה על תרומה גדולה שלא תהא ניטלת מן הטהור על הטמא. והיא, ניטלת מן הטהור על הטמא. מניין? ר' יוסי בשם חזקיה ר' יונה בשם ר' ינאי ונתתם ממנו את תרומת ה' לאהרן הכהן. עשה שינתנו לאהרן הכהן בכהונתו =מן הטהור על הטמא

כהנא אמר מכל חלבו את מקדשו ממנו טול מן המקודש שבו

תרומת מעשר לימדה מלמדת על תרומה

גדולה שהיא ניטלת מן המוקף. והיא ניטלת שלא מן המוקף. מניין שתרומת מעשר ניטלת שלא מן המוקף? מכל מעשרותיכם, אחד ביהודה ואחד בגליל

תרומת מעשר לימדה על תרומה גדולה שלא תהא ניטלת אלא מן הגמור, ואף היא ניטלת מן הגמור

תרומת מעשר ניטלת מן הטהור על הטהור, ומן הטמא על הטמא, מן הטהור על הטמא, ואינה ניטלת מן הטמא על הטהור. רבי נחמיה אומר כשם שאינה ניטלת מן הטמא על הטהור, כך אינה ניטלת מן הטהור על הטמא. ומודה רבי נחמיה בדמאי

בדמאי, צריך ד ו ו ק א להפריש [תרו"מ] מן הטהור על הטמא, ולא מן הטמא על הטמא...

עד כדון בשהיה לו מאותו המין, לא היה לו מאותו המין? המותר לו להפריש מן הטמא על טמא?

נשמעינא מן הדא: רבי חנינא ענתונא סלק עם רבי זעירה לחמת גרר, זבן ליה קלוסקי עוגה, בעי מתקנא מיום לחבריה,רצה להפריש היום על ה כ ל [חשש שמא יטמא הנותר] אמר ליה לית אנן צריכין חששין ליחידאי! ר' נחמי' אית לך מימר כשהיה לו מאותו המין?! הרי על כרחך כל חששו היתה שמא יטמא ה כ ל !! [אלמא אף חייב ל ק נ ו ת טהור!!]

באמת: א"ר ליעזר כל מקום ששנינו באמת הלכה למשה מסיני.

עיגול של דבילה שנטמא מקצתו, מכיון שנטמא מקצתו אין כולו טמא? במחובר במי פירות היא מתניתא.ל"ה חיבור.

ואין סופו ליחלק ולעשותו שנים? והלא כשמפריש, כבר נפרד ממנו! תיפתר שקרא לה שם, במחובר.=לפני שהפרידו

וכן אגודה של ירק... מתניתין שנטמאת ועודה אגודה, אבל נטמאת קלחין, ואוגדן, לא בדא.

ואין סופה ליחלק ולעשות שתים?! תיפתר שקרא לה שם במחובר.

אגד שנטמא והתירו ואגדו מהו?

וליתני עיגול ולא ליתני אגודה, ניתני אגודה ולא ליתני ערימה! אילו תנינן עיגול ולא תנינן אגודה, הוינן אמרין עיגול שכולו גוף אחד תורם, אגודה שאין כולה גוף אחת אינו תורם. הוי צורכה מיתני אגודה. ואילו תנינן אגודה ולא

תנינן ערימה, הוינן אמרין אגודה שכולה תפושה אחת, תורם. ערימה שאין כולה תפושה אחת, אינו תורם. הוי צורכה מיתני עיגול וצורכה מיתני אגודה וצורכה מיתני ערימה

מכיון דתנינן היו שני עיגולין ושתי אגודות, שתי ערימות מה צורכה? אמר רבי חייה בר אדא בערימה של קישואין ודלועין היא מתניתא. דדמי לב' ערימות [ובאמת היא ערימה אחת, וקאסר לה מתני']

היו שני עיגולין, אחד מקצתו טמא ומקצתו טהור, ואחד מקצתו טמא ומקצתו טהור, מהו שיתרום מזה על זה? כיון שהותר "מן הטהור על הטמא", הותר אף על חבירו ("מינו" הוא!)

ייבא כהדא: היו לפניו שני כריים אחד הפריש ממנו מקצת תרומות ומעשרות כגון שתיקן 20% ממנו! (נמצא טבל וחולין מעורבין זב"ז), ואחד הפריש ממנו מקצת תרומות ומעשרות, מהו שיתרום מזה על זה? תלמידוי דרבי חייא רובה שאלון לרבי חייא רובה ואמר לון הכסיל חובק את ידיו ואוכל את בשרו. רבי לעזר בשם רבי חייא רבה אין תורמין ומעשרין מזה על זה.

מכאן ואילך מיירי בהפרשת מ ע ש ר ו ת [או תרו"מ]

דבעו מוקף הרי שהביא מינין הרבה בקופה וכרוב מלמעלן וכרוב מלמטן ודבר אחר באמצע, אין תורמין ולא מעשרין מזה על זה. הדא דתימא בשאין שם חלל אבל אם יש שם חלל, ="רואין" זה את זה תורמין ומעשרין מזה על זה.
כל בית הגיתות אחד, כל בית הגרנות אחד. תני אמר רבי יודה והוא שתהא תופסת הגורן באמצע. עד כדון חיטין אפילו קש ואפילו תבן? באמצע, "מצרף" את כל הגורן?

רבי חגיי בעי קומי רבי יוסי היה טמא באמצע ורוצה להפריש מן הטהור על הטהור? א"ל והיינו נשוך?! וכי לזה אתה קורא "נשוך"

חברייא בעון קומי רבי יוסי, היתה מפה באמצע האם מפה מפסקת? אמר לון והיינו חמשה שקין בגורן. דתני חמשה שקין בגורן, תורמין ומעשרין מזה על זה.

תני רבי אילעאי אומר משום רבי ליעזר תורמין מן הטהור על הטמא בלח.כ משכחת לה מן הטהור על הטמא, א פ י ל ו בלח [לא רק בעגול] כיצד? כבש זיתים בטומאה והוא רוצה לתורמן בטהרה, מביא משפך שאין בפיו כביצה, וממלא אותו זיתים, ונותנו על פי חבית, ונמצא תורם מן המוקף. [למה לי פחות מכביצה, אפילו כביצה!! לא פירורין אינון?! שלא יטמא זיתים

הרבה.] אמרו לו אין לך כל לח קרוי לח אלא יין ושמן בלבד. וא"א לקרות לזה "תרומת טהור מן הטמא "בלח"

תוספתא מסכת תרומות פרק ג
ר' יוסה או' כל בית גיתות תפיסה אחת. כיצד? גת אחת לשתי בורות. שתי גיתות לבור אחת. שתי גיתות לשתי בורות. בזמן שכולם תפיסה אחת תורמין ומעשרין מזה על זה. ניטמא אחד מהן, תורם מן הטהור שבו על הטמא שבו. אין כולם תפיסה אחת אין תורמין ומעשרין מזה על זה. ניטמא אחד מהם לא יתרום מן הטהור שבו על הטמא שבו
וכן היה ר' יהודה או' כל בית הבד קורה אחת. כיצד? קורה אחת לשתי בורות. שתי קורות לבור אחת. שתי קורות לשתי בורות. בזמן שכולם תפיסה אחת, תורמין ומעשרין מזה על זה. ניטמא אחד מהן תורם מן הטהור שבו על הטמא שבו. אין כולם תפיסה אחת, אין תורמין ומעשרין מזה על זה. נטמא אחד מהן לא יתרום מן הטהור שבו על הטמא שבו

היאך עבידה? לדברי חכמים האיך משכח"ל "תרומת טהור...בלח" קורה אחת לשני בורות. שני קורות לבור אחד. ניחא קורה אחת לשני בורות ובור אחד נטמא, והשני טהור--תורמין מזה על זה, אלא שני קורות לבור אחד, לא מתוך שנטמאו מקצתן נטמאו כולן?! רבי לא בשם רבי לעזר תיפתר שהיה ב ל ב ו להכי קרי ליה "בור אחד" לעשותו תפושה אחת, ונמלך לעשותו שתי תפוסות

א"ר יוסי ב"ר בון הדא דתימר שתי בורות.. כשנטמא משישלה ומשיקפה, שכבר נראו

לתורמן בטהרה. אבל אם נטמא עד שלא שילה ועד שלא קיפה לא בדא

רבי טבי בשם ר' יאשיה בי רבי ינאי הלכה כרבי ליעזר שייך לחלה סוף פרק ב ר' יצחק בר נחמן בשם רבי הושעיא הלכה כר' ליעזר. רבי חונה ר' חנניא אין הלכה כר' ליעזר. ר' יוסי ב"ר בון רב יהודא בשם שמואל אין הלכה כרבי ליעזר אתא עובדא קומי ר' אימי ולא הורי, אמר תרין כל קביל תרין אינון! "שניים כנגד שניים" אמרין ליה והא רבי יצחק בר נחמן הורי! אפילו כן לא הורי.

תמן טבול יום תנינן התורם את הבור ואמר הרי זו תרומה על מנת שתעלה בשלום. שלום מן השבר, שלום מן השפיכה, אבל לא מן הטומאה. [ר"ש אמר אף מן הטומאה. אמר רבי יוסי בן חנינא בטומאת טבולי יום היא מתניתא. אמר רבי אילא שכן טבולי יום מצויין בין הגיתות. ומתנה, שאים ייטמא היין סמוך לבור, ע"י מגע טבו"י--למפרע לא יחול ההפרשה
אמר רבי יוסי אין לטבול יום מגע אצל טבל להכי הם מצויין אצל הגתות]

תני אמר רבי יודן: בד"א? בתרומה גדולה שהיא צריכה לתרום מן המוקף ע"כ יש צורך לתנאי הלז, שהרי צריך שיחול ת כ ף בעודו

בבור, וירא שמא יישבר., אבל בתרומת מעשר, אפילו שאר כל הדברים, שלום הן ופטומי מילי בעלמא קאמר

היה תורם תרומה ותרומת מעשר כאחת, אינה שלום. ולא חל שום דבר. למה? יהודה ברבי אומר לא עלתה על דעתו של זה לעבור על דברי תורה להקדים תרומת מעשר לתרומה גדולה

מתיב ר' אבא בר ממל והא תנינן אין תורמין מן הטמא על הטהור, ואים תרם, בשוגג, תרומתו תרומה. הגע עצמך שתרם, ואמר =ואימר לא עלתה על דעתו לעבור על דברי תורה!! א"ר בא בר ממל אם אמר את כן שלא יחול, נמצאת מבריחו מן הקלה ומכניסו לחמורה. טבל בעון מיתה, טהור שאכל את הטמא, בעשה.

תני בשם רבי יוסי אם תרם מן הטמא על הטהור בין בשוגג בין במזיד מה שעשה עשוי.

בשוגג...תרומה ר' פינחס בעא קומי ר' יסא, עד כדון כסבור בהו שהן טהורין, היה יודע שהן טמאין וסבור שמותר לתרום מן הטמא על הטהור? אמר ליה: יאות רבי סבר כרבי יודא. ברם כר' יוסי היא הדא היא הדא. ממילא לא נוגע השאלה כלל [דהא אף מזיד מה שעשוי עשוי]

ביצה 2:2 ...אבל לא מטבילין... מתניתא בכלים גדולים, אבל בכלים קטנים מערים עליהן ומטבילן. ותני ר' הושעיא ממלא הוא אדם כלי טמא מן הבור ומערים עליו ומטבילו. ותני נפל דליו בתוך הבור, נפל כליו=בגדיו לתוך הבור, מערים עליהן ומטבילן

שבת פרק שני ספק חשיכה אין מטבילין את הכלים תרין אמוראין: חד אמר בכלים שנטמאו באב הטומאה, וחרנה אמר בכלים שנטמאו בולד הטומא'
מתיב מ"ד בוולד הטומאה למ"ד באב הטומאה, ואפי' בחול טעון הערב שמש! א"ל ברוצה להשתמש בהן חולין בטהרה

ר' ירמיה ר' זעירא בשם ר' חייא בר אשי אשה פיקחת מדיחה כוס כן, קערה כן, תמחוי כן, נמצאת מרבצת ביתה בשבת.

התורם מן הטמא..בשוגג..רבי שמואל בשם רבי אבהו ב"שוגג" באיסור ובמזיד באיסור.אפילו בכה"ג קרי שוגג ושפיר דמי א"ר יוסי מתני' אמרה כן המעשר והמבשל בשבת, שוגג יאכל מזיד לא יאכל. בשוגג באיסור במזיד באיסור.

תני המבשל בשבת שוגג יאכל מזיד לא יאכל דברי ר"מ. ר' יהודה אומר בשוגג יאכל למוצאי שבת במזיד לא יאכל

עולמית. ר"י הסנדלר אומר בשוגג יאכל למוצאי שבת לאחרים ולא לו
במזיד לא יאכל לא לו ולא לאחרים
שמואל כר"י הסנדלר. רב כד הוה מורי בחבורתיה הורי כר"מ. בציבורא כרבי יוחנן הסנדלר. א"ר שמעון בר כרסנא כרבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה הורי לון. דתני רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה: כל דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת ועשאו בשבת בין בשוגג בין במזיד אסור בין לו בין לאחרים. וכל דבר שאין חייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת ועשאו בשבת בשוגג יאכל למ"ש לאחרים ולא לו, במזיד לא לו ולא לאחרים

בעון קומי רבי יוחנן את מה את אמר? אמר לון אני אין לי אלא משנה המעשר והמבשל בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל.כר"מ שמע רב חסדא ומר הותרו שבתות?! לא כן אמר רב הונא בשם רב ותני ר' חייא כן בראשונה היו אומרים השוכח תבשילו על גבי כירתו בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל, נחשדו שהיו מניחים מזידים ואומרים שכיחים היינו ואסרו להם את השוכח ואת אמר הכא הכין?! א"ר הילא נחשדו להיות מניחים ולא נחשדו להיות מבשלין. קנסו במניח ולא קנסו במבשל.

חזרו לומר כל תבשיל שהוא מצטמק ויפה לו אסור מצטמק ורע לו מותר. איזה תבשיל שהוא מצטמק ויפה לו? כרוב ואפונין ובשר טרוף. א"ר תנחום בר עילא אף ראשי לפתות וראשי קפלוטות עשו אותן כתבשיל שהוא מצטמק ויפה לו. ביצים מה הן? רבי יוסי בשם ר' ישמעאל ר' ירמיה ר' חנינא בשם ר' ישמעאל בי ר' יוסי אבא עלה לביתו ומצא שם ביצים ואסר, חמין והתיר. ר' שמואל בר נתן בשם ר' חמא בר חנינא אני ואבא עלינו לחמת גדר והביאו לפנינו ביצים קטנות כעזרידין,hawthorn berries וטעמון יפה כפינקריסיןkind of fruit
תני לא תמלא אשה קדירה עססיות ותורמסין מיני פולין ותתנם לתוך התנור ע"ש עם חשיכה ואם נתנום אסורים למוצאי שבת עד כדי שיעשו ר' אחא אמר במזיד כר"מ. ר' יסא אמר בשוגג כר' יהודא. א"ר מנא יאות א"ר יסא

הנוטע בשבת- בשוגג יקיים במזיד יעקור. בשביעית- בין בשוגג בין במזיד יעקור. ר' יהודא אמר חילוף הדברים- בשביעית בשוגג יקיים במזיד יעקור. בשבת בין בשוגג בין במזיד יעקור מפני שהניית שבת עליו. [וכאן בעססיות..סבר ר' יודא.. מכיון שאת אמר המתן למוצאי שבת עד

כדי שיעשה, כמי שלא נהנה מחמת שבת כלום]

מה טעם דרבנן? נחשדו על השביעית ולא נחשדו על השבתות. ד"א מונין לשביעית ואין מונין לשבתות. היאך עבידא? =מאי נפק"מ? נטע פחות משלשים יום לפני שביעית, ונכנסה לשביעית, אין תימר חשד, אין כאן חשד דלא עביד א י ס ו ר א. אין תימר מונין, יש כאן מונין. כי "מניין" שנות האילן (לעניין ערלה), היא משביעית!
נטע פחות משלשים יום לפני מוצאי שביעית ונכנסה שמינית, אין תימר חשד יש כאן חשד,

תני נטע ומת, בנו מותר לקיימו. ואתיא כמ"ד מפני החשד, ברם כמ"ד מונין, אב מונין ובנו מונין

הלכה ב משנה אין תורמין ממין על שאינו מינו ואם תרם אין תרומתו תרומה כל מין חיטים אחד כל מין תאנים וגרוגרות ודבילה אחד ותורם מזה על זה כל מקום שיש כהן תורם מן היפה, וכל מקום שאין כהן תורם מן המתקיים. ר"י אומר לעולם הוא תורם מן היפה.
ותורמין בצל קטן שלם ולא חצי בצל גדול. ר"י אומר לא כי, אלא חצי בצל גדול

וכן היה רבי יהודה אומר תורמין בצלים מן בני המדינה על הכופרים, ולא כופרים על בני המדינה, מפני שהוא [בני מדינה] מאכל פלוטוקוס:עשירים

גמרא רבי יוחנן בשם ר' ינאי זה אחד מן ג' מדרשות שהן מחוורין בתורה: כל חלב יצהר וכל חלב תירוש ודגן. מה נן קיימין? אם ללמד שהן תורמין מן התירוש על הדגן ומן הדגן על התירוש, התיבון הרי תירוש ויצהר הרי שני מיני אילן ואין תורמין ומעשרין מזה על זה! אלא בא הכתוב ללמד ...דו אמר מה תירוש ויצהר שהן מיוחדין שהן ב' מיני אילן אין תורמין ומעשרין מזה על זה ואף אני מרבה שני מינין שבדגן שני מינין שבתבואה שאין תורמין ולא מעשרין מזה על זה

כל מין חיטים אחד- לכן צריכה אפי' מן אגדון על שמתית, ומן שמתית על אגדון לבן/אדום (שניהם חטים)

כל מין תאנים וגרוגרות ודבילה אחת, ותורמין ומעשרין מזה על זה.
תני תורמין תאנים על הגרוגרות במניין, וגרוגרות על התאנים במידה. אבל לא תאנים על הגרוגרות במידה ולא גרוגרות על התאנים במניין

רשב"ג אומר: סלי תאנים וגרוגרות מין אחד הן, ותורמין ומעשרין מזה על זה

א"ר ישמעאל בי ר' יוסי: אבא היה נוטל עשר גרוגרות מן המוקצה, על תשעים תאנים שבכלכלה.

מה עשה ר' יוסי? ר' ירמיה סבר מימר, את רואה את הצמק כאלו תפח, ונסב כמה דאינון.=יכול לפרוש 10 גרוגרת--על 90 תאנים

ר' יונה ור' יוסי תריהון אמרין, דרך התפח לצמוק, ואין דרך הצמוק לתפוח, ונסב תאנייא רברבון מפריש 10 גרוגרות ג ד ו ל ו ת , על 90 תאנים

אמר לון ר' אחא: כן ר' אילא רבכון הוי בה!

תמן תנינן כביצה אוכלין שהניחן בחמה ונתמעטו, וכן כזית מן הנבילה וכעדשה מן השרץ, כזית פיגול כזית נותר כזית חלב, הרי אילו טהורין. דרומאי אמרי: והוא שלא היה בו כזית מעיקרו .ונתרבה, וחזר ונפחת. ר' יוחנן ור"ש בן לקיש תריהון אמרין: ואע"פ שהיה בו כזית מעיקרו.אזלינן בתר השתא, וטהור [אין רואין הצמוק, כתפוח] [כר' יונה ור' יסא]

תמן תנינן מנחות5:1 אמרו לו אף היא היתה חסירה או יתירה. מני אמרו לו? ר"מ. פעמים שהשאור יפה והוא תפוח הא אילו סולת היתה צמוקה ועכשיו שהוא שאור יפה והוא תפוח, את רואה את התפוח כילו צמק, ונראית חסירה. ופעמים שהשאור רע והוא צמק, הא אלו סולת, היתה תפוחה, ועכשיו שהשאור רע והוא צמוק, את רואה את הצמק כילו כאילו תפח, ונראית יתירה.

סוף דבר--ר"מ אזיל בתר מעיקרא לעניין מדה, נמצא אם השאור יפה, יש בשאור כזית, פחות מזית סולת, וחסר משיעור מנחה...וכו'

על דעתיה דר' ירמיה, ר' יוסי [אבי ר' ישמעאל] ודרומאי ור"מ, שלשתן אמרו דבר אחד ביתירה. לחשוב הכל כיתר

על דעתייהו דר' יונה ור' יוסא, ר' יוסי, ריו"ח ורשב"ל, שלשתן אמרו דבר אחד בחסירה מחשיבין כחסירה

אילין דבר פטי בשלון אורז, אנשין מתקנתה יתיה. בשלו אורז, שכחו לתקנו חברייא סברין מימר ייסב לו חיי לקביל מבשל, אמר לון ר' יוסי אף אנא אמר כן! למה שדרכו לתפוח: יקח אורז חי נגד המבושל,--אף שכמות שהיא חי,קטן מכשיעור...[הכא מודה דאמרי' "דרך הצמוק לתפוח"]

הלכה ג משנה ותורמין זיתי שמן

=זיתים משובחים על זיתי כבש, ולא זיתי כבש על זיתי שמן. ויין שאינו מבושל על המבושל. ולא מן המבושל על שאינו מבושל.
זה הכלל: כל שהוא כלאים בחבירו לא יתרום מזה על זה אפילו מן היפה על הרע. וכל שאינו כלאים בחברו, תורם מן היפה על הרע אבל לא מן הרע על היפה.

ואם תרם מן הרע על היפה תרומתו תרומה

חוץ מן הזונין על החיטין שאינן אוכל.

והקישות והמלפפות מין אחד, ר"י אומר ב' מינין:

גמרא ### א"ר יוחנן דרבי יהודה היא. דר"י מתיר מפני שהוא משביחו. תוספתא דרשב"ג עיי"ש [דמתיר ממבושל על שאינו מבושל] מתני' פליגא על רבי יוחנן: א ף ממבושל על שאינו מבושל. שרי לתרום. וכל שכן משאינו מבושל על מבושל! אמר ר' אימי לא תני ר' יוחנן "אף"

ואמר רבי יוחנן מחלפא שיטתיה דר' יודה. לפי גירסת ה מ ש נ ה [משנה זו אזלא כר' יודא עיין משנה הקודמת] ר' לעזר אומר אינה מוחלפת, תמן בכהן וכאן בבעלים

אסור לבשל יין של תרומה. [ור' יהודה מתיר]...ר"א ור"י חד אמר מפני שממעטו משותיו, אין כ"כ אנשים אוהבים לשתותו .. וחד אמר מפני שממעטו ממידתו.כשמבשלו, נתמעט. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. מן מה דאמר ר' יוחנן מחלפא שיטתיה דר"י, ואמר ר"א אינה מוחלפת, תמן בכהן וכאן בבעלים, הוי רבי יוחנן דהוא אמר מפני שממעטו משותיו. ומוקי למתניתין דלקמן בבית י ש ר א ל [דשייך למימר ממטט משותיו שאינו יודע לאיזה כהן יתנהו] ולהכי מחלפא שיטתיה-----אבל ר"א דמפרש משום מיעוט מדה, מוקי לה בבית כ ה ן [ושפיר מיתרצא דר"י אדר"י]

רבי יודא בן רבי אימי בשם ריש לקיש מפני שממעטו משותיו.
###
אמר ר' בון בר כהנא בשם רבי ולא תשאו עליו חטא ממה שהוא בנשיאת עון אתה יודע מה שעשה עשוי

חטים וזונין...הא דבר שהוא אוכל, תרומה. מתני' דרבי ישמעאל בר' יוסי. דאמר ר' ישמעאל בי ר' יוסי משום אביו: תורמין מן היין על החומץ, אבל לא מן החומץ על היין, עבר ותרם תרומתו תרומה. ר' אומר יין וחומץ שני מינין אין תורמין ולא מעשרין מזה על זה. עבר ותרם, אין

תרומתו תרומה.

[אמר רבי יהושע בן לוי מסתברא יודה רבי לדבר תורה. מה טעמא דרבי? שאם אומר את כן שמותר לתרום מן היין על החומץ, אף הוא סבר מימר שמותר לתרום חומץ על היין]

הקישות והמלפפות מין אחד. רבי יודא אמר שני מינין. רבי יודא כדעתיה ורבנן כדעתן דתנינן תמן הקישות והמלפפין אינן כלאים זה בזה רבי יהודא אומר כלאים:

פרק ג

הלכה א משנה התורם קישות ונמצא מרה, אבטיח ונמצא סרוח, תרומה ויחזור ויתרום
התורם חבית של יין ונמצאת של חומץ אם ידוע שהיתה של חומץ עד שלא תרמה אינה תרומה, ואם משתרמה החמיצה הרי זו תרומה, ואם ספק, תרומה ויחזור ויתרום

הראשונה אינה מדמעת בפני עצמה ואין חייבים עליה חומש וכן השנייה.
נפלה אחת מהן לתוך החולין אינה מדמעתן. נפלה שנייה למקום אחר אינה מדמעתן
נפלה שתיהן למקום אחד מדמעת כקטנה שבשתיהן:

גמרא התורם קישות כו'. ניחא אבטיח ונמצא סרוח, אלא קישות ונמצא מרה לא מעיקרא היא מרה?! לא ליהוי תרומה כלל!

אמר ר' יוחנן עשו אותן =קישות מרה כספק אוכל. רבי יונה בעי, ולכל הדברים עשו אותן כספק אוכל? מטמא טומאת אוכלין, ואין שורפין עליה את התרומה, וחייבין עליה חומש, ולוקין עליה חוץ לחומה, עירב בה נעשה חמר גמל.

תמן א"ר יוחנן ככר שנטמא בספק רשות היחיד, מגעו ברשות הרבים, טמא. והכא טהור, שהן שני ספיקות.=ס"ס-ספק נטמא, ספק אוכל

פליג על תנא דמתני' תני בשם ר' יוסי: אין לך מר בקישות אלא תוכו. כיצד הוא עושה? כדיי לוודא שתורם כשיעור מוסיף על החיצון שלה=חלק המתוק שבה, ותורם.

ר' בנימין בר לוי בעי, דבר שאפשר לך לעמוד עליו, חכמים חלוקין עליו?! אלא על עיקר בדיקתה חלוקין אם נכון הדבר שרק תוכו מר

תרם חבית ונמצאת מגולה, אבטיח ונמצאת נקור, תרומה ויחזור ויתרום

רבי יודן בר פזי ר"ש בשם רבי יהושע בן לוי לא אמרו אלא מ צ א ו נקור אבל לכתחילה, אין תרומתו תרומה. ר' יעקב דרומיי' בעי קומי רבי יוסי לא מסתברא בשראו אותו נוקר, אים רואה הניקור, אין תרו' תרומה! א"ל יודע הוא אם הטיל בו אירס?! ע"כ תרו' ויחזור

חברייא בעון קומי ר' יוסי מה בינה

לטמא? אמר לון טמא בעינו הוא שגרמה טומאה, ברם הכא אבטיח נקור עפר הוא.

יין וחומץ שני מינים לדברי רבי (וגרע מתורם מן הרע על היפה) ר' חייא בשם רבי יוחנן דרבי היא. ר' יעקב בר אחא בשם ר' יוחנן הלכה כדברי רבי. רבי בא בר כהן בעי קומי רבי יוסא לא כן אמר רבי חייא בשם רבי יוחנן רבי וחביריו הלכה כרבי!! ואמר רבי יונה ואפי' רבי אצל ר"א בר"ש! א"ל בגין דתני לה רבי ישמעאל ב"ר יוסי משום אביו, ואמר ר' יוסי בשם ר' יוחנן רבי יוסי וחביריו, הלכה כרבי יוסי, דלא תסבור למימר אוף הכא כן, לכן צריכה מימר הלכה כרבי.

רבי זעירא ר' יעקב בר אידי בשם ר' יוחנן: ר"מ ור"ש הלכה כר"ש. ר"ש ור' יהודא הלכה כר"י. אין צ"ל ר"מ ור' יהודא שהלכה כר"י.

ר' בא ר' יעקב בר אידי בשם ר' יונתן: ר' מאיר ור"ש, הלכה כר"ש. ואין צ"ל ר"מ ורבי יהודא, הלכה כרבי יהודא. ומינה א ת ש מ ע, ר"ש ורבי יהודא, הלכה כרבי יהודא:

כיצד הוא עושה? נותן שתיהן לכהן, והכהן נותן לו דמי אחת מהן. איזה מהן נותן לו, דמי גדולה או דמי קטנה? מן מה דתנינן מדמעת כקטנה שבשתיהן, הדא אמרה דמי גדולה נותן לו:

הלכה ב משנה השותפין שתרמו זה אחר זה, רבי עקיבה אומר: תרומת שניהם תרומה. וחכ"א: תרומת הראשון תרומה. רבי יוסי אומר: אם תרם הראשון כשיעור, אין תרומת השני תרומה. ואם לא תרם הראשון כשיעור, תרומת השני תרומה.

במה דברים אמורים? בשלא דיבר אבל אם הרשה את בן ביתו או את עבדו או את שפחתו לתרום, תרומתו תרומה ביטל, אם עד שלא תרם ביטל, אין תרומתו תרומה. ואם משתרם ביטל, תרומתו תרומה.

הפועלין אין להם רשות לתרום. חוץ מן הדרוכות שהן מטמאין את הגת תורמין, ל פ נ י שיטמא הגת

גמרא מה אנן קיימין? אם בממחין מקפידין זל"ז אף ר"ע מודה. אם כשאינן ממחין, אף רבנן מודיין. אלא כי אנן קיימין בסתם. רבי עקיבה אומר סתמן אינן ממחין, ורבנן אמרין סתמן ממחין.

על דעתיה דר"ע, סאה של ראשון, חציה

תרומה, וחציה טבל טבולה לכל . סאה של שני, חציה תרומה, וחציה טבל טבולה למעשרות שהרי כבר נתכוין ראשון לפטור הכל מן התרומה

לא צורכה דלא, חצי סאה של שני מהו שתפטור חצי סאה של ראשון? שמא יש לומר שהשני כיוון לפטור גם את "חצי סאה הראשון" שטבול לתרומה...

נשמעינא מן הדא: אריסטון אייתי פירין ושייר גו שקא, ותרם, אתא עובדא קומי ר"י ואמר חזקה על הכל תרם

#מה? כשיעור תורה, חטה אחת או כשיעור חברין?=אחד מחמשים אין תעבדיניה כשיעור תורה, ר' יוסי כרבנן שהרי ל ע ו ל ם תרם הראשון כ"שיעור" [וממילא רק תרומת ראשון תרומה]. אין תעבדיניה כשיעור חבירין, לית ר' יוסי כרבנן

ביטל...אין תרומתו תרומה ולית הדא פליגא על דריש לקיש דריש לקיש אמר אין אדם מבטל שליחותו בדברים?! תפתר כגון שאמר ליה לך וקבע בצפון, והלך בעה"ב וקבע בדרום.

אמר רבי יוחנן הדרוכות מכיון שהילכו בהן שתי וערב מטמאין את הבור מיד. =מותר לטמאות את הבור

והתני: הפועלין שתרמו את הבור אין תרומתן תרומה שאין להם רשות. ואם היה הבור קטן ואחרים משכשכין בהן, תרומתן תרומה. מפני שאחרים משכשכין בהן, הא אם אין אחרים משכשכין בהן אין תרומתן תרומה. מהו כדון? כאן ביין כאן בשמן. ולא היא יין היא שמן?! יין טומאתו מצויה אנשים טמאים מצויין ש0, שמן אין טומאתו מצויה. אמר רבי חייא בר אדא כאן וכאן אין הטומאה מצויה, אלא שהטומאה מצויה ביין י ו ת ר מבשמן

תני מאימתי תורמין את הענבים? כדיי שייחשב "נגמר מלאכתו" משהילכו בהן שתי וערב .

מאימתי מטמאין אותן? ב"ש אומרים משיוציא את השני=מעשר שני וב"ה אומרים משיוציא את הראשון. אמר רבי יוסי הלכה כב"ש. והרבים נהגו כב"ה. אמר רבי שמעון נראין דברי ב"ש בשעת מקדש, ודברי ב"ה בזמן הזה. וחכ"א לא כדברי זה ולא כדברי זה אלא מוציא תרומה ותרומת מעשר, ומטמאין את הבור מיד.

מאימתי תורמין את הזיתים? אית תניי תני משיטחנו ואית תניי תני משיטענו. ניחא למאן דאמר משיטחנו, למאן דאמר

משיטענו, לא כן אמר ר' יוחנן הדרוכות מכיון שהילכו בהן שתי וערב מטמאין את הבור מיד?! אלמא מפרישין קודם אלא כאן ביין וכאן בשמן. דתני רבי יוסי ב"ר יהודה אומר: אם רצה מביא זיתים ונותנן תחת הממל והולך ובא עליהן. אמרו לו לא דומין זיתים לענבים, ענבים דיהות ונותקות את היין. זיתים קשין ואינן נותקין את השמן:

הלכה ג משנה האומר תרומת הכרי הזה בתוכו, ומעשרותיו בתוכו, ותרומת מעשר זה בתוכו, ר"ש אומר קרא שם. וחכמים אומרים עד שיאמר בצפונו או בדרומו

ר' אלעזר חסמא אומר: האומר תרומת הכרי "ממנו עליו" קרא שם

ר"א בן יעקב אומר: האומר "עישור מעשר זה עשוי תרומת מעשר עליו", קרא שם.

המקדים תרומה לביכורים, מע"ר לתרומה, ומעשר שני לראשון, אע"פ שהוא עובר בלא תעשה, מה שעשה עשוי.

שנאמר מלאתך ודמעך לא תאחר

ומנין שיקדמו הבכורים לתרומה? זה קרוי תרומה וראשית, וזה קרוי תרומה וראשית? אלא יקדמו הביכורים שהן ביכורים לכל, ותרומה לראשון שהוא ראשית, ומעשר ראשון לשני שיש בו ראשית:

גמרא ר' יוסי בר בון בשם ר' יוחנן אתיא דר"ש כב"ש. כמה דב"ש אמרין 1:2 קדשו מדומעין, כן ר"ש אומר קדשו מדומעין.

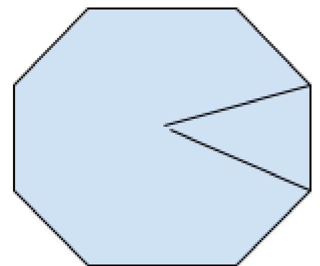
עד כדון באומר "בתוכו", אומר "בו" מהו? מי מהני לר"ש? נשמענא מן הדא: מע"ש שבחפץ זה מחולל על המעות הללו, ולא קבע לו להמע"ש מקום, ר"ש אומר קרא לו שם. וחכמים אומרים לא עשה ולא כלום עד שיאמר בצפונו או בדרומו. הדא אמרה היא תוכו היא בו

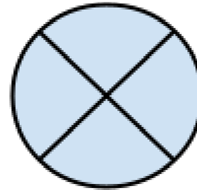
דברי חכמים, רבי זעירא בשם רבי אבדומי דחיפה בשם ר"ש בן לקיש: ונחשב לכם תרומתכם והרמותם, מה תורם במסויים אף מחשבה במסויים

אמר תרומת הכרי הזה אלף וזה בית, בזה בבית. א"ר יוחנן מקום שנסתיימה תרומתו של ראשון, שם נסתיימה תרומתו של שני מגו דהוי "סיום" לעניין כרי אלף [שהרי "סיים" כרי ב י ת!] הוי ביום לגבי כרי בית ג"כ. [ושניהם

נתקנו]

רבי יצחק ב"ר לעזר בעי, סאה תרומה שנפלה לתוך הכרי, ואמר תרומת הכרי הזה בתוכו, מקום שנפלה אותה סאה, שם נסתיימה תרומה של הכרי?

מקום הכי-ימין בתמונה אמר תרומת הכרי הזה בצפונו. מחציו ולצפון מדמע, דברי רבי. ונסב פלגא. וחכמים אומרים עושה אותה כמין כי חד מן ארבעה. רבן שמעון בן גמליאל אומר נוטל תרומתו מצפון צפונו חד מן תומנייא.

"תרומת שני כריים, באחת" מהו? ר' יוחנן אמר קדשו מדומעין, ר"ש בן לקיש אומר לא קדשו מדומעין פליגי אי כה"ג יש לו דין "סיום" ושפיר חיילא

אמר ר' הושעיא ב"ר שמאי: היו לפניו שתי סאין וכרי אחד, ואמר אחד מן הסאות הללו עשויה תרומה על הכרי הזה, קדשם ואינו יודע איזה הוא

היו לפניו ב' כריים וסאה אחת, ואמר הרי זו תרומה על אחד מן הכריים הללו, ניתקן, ואינו יודע איזהו:

ר' חמא ב"ר עוקבא בשם ר' יוסי ב"ר חנינא מן מה שעובר בלא תעשה, אתה יודע מה שעשה עשוי. ר' חמא בר עוקבא בשם ר' יוסי ב"ר חנינא אמר לוקה.
א"ר זעירא מתיבין קומי רבי יוחנן ושתיק, מה עובר? לוקה? או אינו לוקה? אתא רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן אינו לוקה. מה מקיים רבי יוחנן מלאתך ודמעך לא תאחר? פתר לה בביעור

אימת הוא עובר? ר' חייא בר בא אמר מתחילה. רבי שמואל בר רב יצחק אמר בסוף. מה נפיק מביניהן? נשרף הכרי נפק מביניהן, על דעתיה דר"ח בר ווא עובר, על דעתיה דרבי שמואל בר רב יצחק אינו עובר

רבי שמואל בר אבא בעי, מעשר ראשון שהקדימו בשיבלין, עובר או אינו עובר

##תניין קומי דרבי אבוהו: תרומה אינה מעכבת את הבכורים, הפריש בכורים אחר מירוח, אין הבכורים "טבול" לתרומה אמר לון דאבא פנימון היא. רבי יוסי בעי היידא

דאבא פנימון? א"ל רבי מנא, שמעית אבא תני: ביכורים בימינו ותרומה בשמאלו, אית תניי תני עובר, אית תניי תני אינו עובר. מאן דמר עובר, רבנן. מאן דמר אינו עובר, אבא פנימון: לאבא בנימין דשרי הפרשה בב"א--ה"ן דאין צריך להפריש תרומה מן הבכורים

הלכה ד משנה המתכוין לומר תרומה ואמר מעשר, מעשר ואמר תרומה, עולה ואמר שלמים, שלמים ואמר עולה, שאיני נכנס לבית זה ואמר לזה, שאיני נהנה לזה ואמר לזה, לא אמר כלום עד שיהא פיו ולבו שווין:

גמרא תמן תנינן ב"ש אומרים הקדש טעות הקדש. ואמר רבי ירמיה בא לומר חולין ואמר עולה קדשה. אמר רבי יוסי במתכוין להקדש אנן קיימין, אלא שטעה מחמת ד"א.כגון שרצה לומר שור שחור יהא עולה, וטעה ואמר לבן. לב"ש, הלבן קדוש והדא מתניתא מה היא? על דעתיה דרבי ירמיה במחלוקת, ועל דעתיה דרבי יוסי דברי הכל.

תני בשפתים ולא בלב. יכול שאני מוציא את הגומר בלב? ת"ל לבטא. ושמואל אמר הגומר בלבו אינו חייב עד שיוציא בשפתיו. והתני כל נדיב לב זה הגומר בלב, אתה אומר זה הגומר בלב או אינו אלא המוציא בשפתיו כשהוא אומר מוצא שפתיך תשמור הרי מוציא בשפתיו אמור הא מה אני מקיים כל נדיב לב זה הגומר בלב! אלמא "גמר בלב" מהני! מה דאמר שמואל לקרבן:אינו חייב קרבן שבועה רק בביטוי ממש

הלכה ה משנה הנכרי והכותי תרומתן תרומה ומעשרותיהן מעשר והקדושיהן הקדש
רבי יהודא אומר אין לנכרי כרם רבעי. וחכמים אומרים יש לו

תרומת הנכרי מדמעת וחייבין עליה חומש ור"ש פוטר:

גמרא נכרי הוציא להן תרומה מתוך ביתו, נוהגין בה בטבל ובתרומה גדולה, דברי רבי. רבן שמעון בן גמליאל אומר הרי זו תרומה ודאי. הוציא להן מעשר ראשון מתוך ביתו, נוהגין בו בטבל ובמע"ר, דברי רבי. רבן שמעון בן גמליאל אומר א"צ להפריש אלא תרומה בלבד. הוציא להן מעשר שני מתוך ביתו, נוהגין בו בטבל ובמע"ש דברי רבי, רבן שמעון בן גמליאל אומר אינו צריך להפריש אלא מע"ר בלבד

א"ר יוסי ב"ר בון: רבי חשש שמא

הפריש ממין על שאינו מינו.נמצא לא חל כלל, והו"ל טבל! ורבן שמעון בן גמליאל חשש שמא הקדים:

תרומת הנכרי מדמעת וחייבין עליה חומש, ר"ש פוטר: א"ר זעירא אמרה קומי רבי אבוהו בשם רבי יוחנן מה פליגין? בתרומת גורנו, אבל גוי שלקח מפירות ישראל אף ר"ש מודה. א"ל ר' אבהו בשם רבי יוחנן היא המחלוקת.

וקשיא על דר"ש, פוטר טבלו דבר תורה, ואת אמר הכן?! וכי קדשים אינה תורה, ור"ש פוטר!! ותנינן תמן קדשי גוים אין חייבים עליהן משום פיגול ונותר וטמא!!! [השוחטן בחוץ פטור ד"ר יוסי. ור"ש מחייב]

הוון בעי מימר, מה פליגין בחומש, הא בדימוע לא. אשכח תני היא הדא, היא הדא:

מסכת תרומות פרק ד

הלכה א משנה המפריש מקצת תרומה ומעשרות,=מפריש 1 סאה ל100 (תחת 2 סאה) מוציא ממנו=מן הכרי תרומה עליו, אבל לא למקום אחר. דהא הכרי "מתוקן" (במקצת), ואיך יפריש ממנו על מק"א!

ר"מ אומר: אף מוציא הוא למקום אחר תרומות ומעשרות:

גמרא המפריש מקצת תרומות ומעשרות. מתני' כשהפריש ודעתו להפריש. ר' שמואל בשם ר' זעירא מתני' בסתם. אמר רבי מנא קומי ר' יודן מה ופליג? א"ל, סתמא, כשהפריש ודעתו להפריש.

מה בין מוציא ממנו עליו, למוציא ממנו למקום אחר? בשעה שהוא מוציא ממנו עליו, כל הטבל עלה בידו. ובשעה שהוא מוציא ממנו למקום אחר, מזה ומזה עלה בידו.

וקשיא, נטל להוציא ממנו עליו, כל הטבל עלה בידו. ונמלך להוציא ממנו על מקום אחר, מזה ומזה עלה בידו?! נטל להוציא ממנו על מקום אחר, מזה ומזה עלה בידו, ונמלך להוציא ממנו עליו, כל הטבל עלה בידו?!

פיחת, לא הפריש כשיעור הנחסר [כגון שהוסיף רק חצי-סאה] כל הטבל עלה בידו. הוסיף, הפריש יותר משיעור הנחסר [כגון שהוסיף סאה וחצי] מזה ומזה עלה בידו?!

אף בטועה כן? היה סבור שהוא חייב שתי סאין, ואינו חייב אלא אחת? מי אמרי' בכה"ג "כל הטבל עלה בידו"?

##ר' אימי בשם ריש לקיש אותה הסאה שהוא מוסיף, כשבא "להשלים" את הסאה שחיסר, מרים עוד סאה עושה אותה תרומה על מקום אחר. והתנינן אבל לא על מקום אחר! תיפתר במרבה בתרומה. מתניתין איירי בגוונא שמוסיף שני סאה, ורוצה להרבות בתרומה. וע"כ אינו יכול לתקן מקום אחר. ניחא במרבה בתרומה, ובמעשרות? לא תני ר"ש בן לקיש מעשרות?! הרי א"א להרבות במעשר. וא"כ למה תנן שאינו עושה היתרון מעשר על מקום אחר?

אלא טעמא דר"ש בן לקיש, מכיון דו אמר כל הטבל עלה בידו, מה בין מוציא ממנו עליו, מה בין מוציא ממנו למקום אחר! מיי כדון? כשנתקן רובו של כרי.ומדאו' אין הכרי טבל. וממילא אינו יכול להוציא רק ממנו עליו.

נתקן רובו של כרי, פלוגתא דחזקיה ורבי יוחנן. דאמר ריש לקיש בשם חזקיה טבל בטל ברוב. ור' יוחנן אמר: אין הטבל בטל ברוב. מכיון שנתן דעתו להפריש, נסתיימה כל חיטה וחיטה במקומה =כל חטה וחטה מקצתה מתוקן ומקצתה טבל. ול"ש ביטול בזה

ואית דבעי מימר ריש לקיש סבר במה שאמר "טבל בטל ברוב".... כהדא דתני רבי אליעזר בן יעקב. דתני ראב"י: אינו מוציא לא עליו ולא על מקום אחר.

עד כדון נתקן רובה של כרי,לא נתקן רובה של כרי? יש לשאול שאלה דלהלן וייבא כהדא היו לפניו ב' כריים א' הפריש ממנו מקצת תרומות ומעשרות וא' הפריש ממנו מקצת תרומות ומעשרות מהו שיתרום מזה על זה? תלמידוי דרבי חייא רובא שאלון לר' חייא רובא אמר לון הכסיל חובק את ידיו ואוכל את בשרו. ר' לעזר בשם ר' חייא רבה אין תורמין ולא מעשרין מזה על זה:#

הלכה ב משנה מי שהיו פירותיו במגורה ונתן סאה לבן לוי וסאה לעני, מפריש עוד שמונת סאין ואוכלן, דברי ר"מ. וחכ"א אינו מפריש אלא לפי חשבון: [ההפרשה לא תיקנה אלא מקצת כל פרי פרי....ופשיטא דאסור לאכול]

גמרא ר' לעזר בשם ר' הושעיה עשו אותו כפועל שאינו מאמין לבע"ה

פשיטא הדא מילתא. נשרפו הפירות, התרומה בטילה.
נשרפה התרומה, לכשיאכלו הפירות, קדשה התרומה למפרע:

הלכה ג משנה שיעור תרומה: עין יפה אחד מארבעים. [בית שמאי אומרים אחד משלשים] והבינונית אחד מחמשים. והרעה אחד מששים.
תרם ועלה בידו אחד מששים, תרומה ואינו צריך לתרום, חזר והוסיף חייב במעשרות

עלה בידו מששים וא', תרומה, ויחזור ויתרום להשלים השיעור כמות שהוא למוד. וכיון שרגיל לתרום 61/50 והוא תרם רק 50/50---יחזור ויתרום עוד 11/50 להשלים לשיעור אחד מחמשים

"תוספת זו שמוסיף" מותר שיהא...במידה במשקל ובמניין. ר' יהודא אומר אף לא מן המוקף:

גמרא כתיב ששית האיפה מחומר החיטים.=חצי-סאה ל30 סאה וששיתם =שני

פעמים (סאה) את האיפה מחומר השעורים. יכול תורם חיטים א' מששים, ושעורים אחד משלשים? ת"ל וכל תרומת שיהיו כל התרומות שוות

שמואל אמר תן ששית על ששיתם, ונמצא תורם אחד מארבעים 1+ 1/2 סאה = 1.5 סאה לששים סאה

בינונית אחד מחמשים. א"ר לוי כתיב וממחצית בני ישראל תקח אחד אחוז מן החמשים. כל שאתה אוחז ממקום אחר הרי הוא כזה. מה זה אחד מן החמשים אף מה שאתה אוחז ממקום אחר הרי הוא כזה

והרעה אחד מששים: דכתיב ששית האיפה מחומר החטים=חצי סאה מ30 סאה=1/60

בית שמאי אומרים משלשים- וששיתם את האיפה מחומר השעורים. בינונית מארבעים- מן הדא דשמואל. והרעה מחמשים- מן הדא דר' לוי

[אמר רבי לוי בר חינא כל המוציא מעשרותיו כתקנן אינו מפסיד כלום. מה טעמא? ועשירית החומר יהיה האיפה, מן החומר יהיה מתכונתו]

לא צורכה דלא, כמה דנן אמרין תרם ועלה בידו אחד מששים, תרומה ואין צריך לתרום. כן ב"ש אומרים תרם ועלה בידו אחד מחמשים, תרומה ואין צריך לתרום?

א"ר חנינא בר איסי לא תני בר קפרא אלא תרם ועלה בידו מחמשים ועד ס', תרומה, וא"צ לתרום

ועלה בידו מששים ואחד... ר' איסי בשם ר' יוחנן: במתכווין לפטור את כריו שחושב שתרם כשיעור, אבל אם אינו מתכווין לפטור את כריו , אפי' אחד על א'.מותר לו להוסיף יותר ממה ש ר ג י ל

כהנא אמר כמות שהוא למוד. ר' יוחנן אמר אפי' א' על א' ודלא כר' אסי. והתנינן כמות שהוא למוד! שלא לפחות.

[???א"ר לעזר כמות שהוא למוד- במדה= א פ י ל ו במידה]

תרם ועלה בידו מששים ואחד...ר' יונה אמר, ר"ש בן לקיש בעי קומי ר' יוחנן, תוספת תרומה מה היא? לעניין מעשר א"ל משום יחיד אני שונה אותה. =אל תפסוק ש[חייב/פטור] כי "רק" ר' יודא סובר כן.... מה לחיוב או לפטור? אין תימר לחיוב ניחא, אין תימר לפטור, מה אין רבי יהודא

דאית ליה שלא מן המוקף, פטור. רבנן דלית להון שלא מן המוקף, לא כל שכן! מה ר"י שמקל כ"כ בהאי תוספת--שמתיר אף שלא מן המוקף--אפ"ה ס"ל שפטור האי תוספת ממעש', ק"ו שרבנן יפטרוהו!!!

אתא ר' יוסי ר' איסי בשם ר"ש בן לקיש תוספת תרומה חייבת במעשרות. א"ר יוסי המשנה אמרה כן?! א"ר זעירא לרבי איסי היידא מתני'? ולא אגיביה.לא השיבו דבר א"ל ודלמא הדא דתנינן תרם ועלה בידו משישים ואחד תרומה וצריך לתרום. ולא תני עלה חזר והוסיף חייב במעשרות! אלמא פטורה!

עד כמה אדם פוטר טבלו דבר תורה? רבי [יוחנן] אמר אחד למאה כתרומת מעשר. א"ל ר' יוחנן מן מאן שמעיתה? א"ל מפילפול חברייא שמעית! הא דרבי ינאי אמר אפילו אחד מאלף!! אמר רבי מנא לית כאן שיעורא דכתיב ראשית דגנך תירושך ויצהרך ואפי' כל שהוא:

הלכה ד משנה האומר לשלוחו צא ותרום! תורם כדעתו של בעל הבית, ואם אינו יודע דעתו של בעל הבית, תורם כבינונית אחד מחמשים

פחת עשרה או הוסיף עשרה, תרומתו תרומה

אם נ ת כ ו ו י ן להוסיף, אפי' אחד אם הוסיף הש ל י ח ב כ ו ו נ ה אין תרומתו תרומה.

המרבה בתרומה, ר' אליעזר אומר אחד מעשרה כתרומת מעשר. יותר מכאן, תרם 11 על 100, אותו 1 יעשנה תרומת מעשר, אבל לא על מקום אחר. לא יעשה המותר ת ר ו מ ה!!!! על מקום אחר

ר' ישמעאל אומר: מחצה חולין ומחצה תרומה

רבי טרפון ורבי עקיבה אומרים: עד שישייר שם חולין:

גמרא עד כדון כשאמר לו צא ותרום לדעתי, היה יודע דעתו של בעל הבית ולא אמר לו צא ותרום לדעתי? נשמעינא מן הדא: אם אינו יודע דעתו של בעל הבית... מפני שאינו יודע. הא אם יודע אע"פ שלא אמר לו כמי שאמר לו.

א"ר בון בר כהנא הפוחת אחד מעשרה תרומה, והמוסיף א' מעשרה תרומה. ??אבל לא לחולין??? שאין הפחת והתוספת שווין היאך עבידא? הוי יליף

תרים חד סאה מן חמשין סאה כד הוא תרים חד מן ארבעין, נמצא תורם סאה ורביע מפסיד ליה שיתא רובעין [רובע סאה=6/4 קב] כד הוא תרים חד מן שיתין, מתגר ליה מרוויח לו ארבעה רובעין.אים היה תורם אחד מ50 תחת להפריש סאה שלם, מפריש 5/6 מסאה [סאה מינוס קב]

#פיחת עשרה....הכא את מר תרומתו תרומה והכא את מר אין תרומתו תרומה! א"ר חנינא בריה דר' הלל כאן במתכוין לפחות כאן במתכוין להוסיף#
במתכוין השליח לפחות לא אמרינן אין תרומתו תרומה

ר' חגיי בעי קומי ר' יוסי, תנינן תמן אמר לו תן להן חתיכה, והוא אומר טלו שתים שתים, והן נטלו שלש שלש, כולן מעלו אלמא אפי' "הוסיף" אכתי הוי שליח והכא את אמר הכין! ..נתבטל שליחותו! א"ל תמן מחתיכה הראשונה נסתיימה שליחותו של בעה"ב, ברם הכא על כל חיטה וחיטה נסתיימה שליחותו של בעה"ב. לא יודעין איפה נסתיימה שליחותו של בעה"ב

מה נפיק מביניהון? היו לפניו שני כריים אחד נתקן לדעתו.=כרצונו ואחד נתקן שלא לדעתו.שפיר מהני השליחות לכרי הראשון

ר' ירמיה בשם ר' יעקב בר אחא בשם ר"ש בן לקיש אתיא דר"א כב"ש, 1:4 כמה דב"ש אומרים קדשו מדומעין, כן ר"א אומר קדשו מדומעין

##על דעתיה דר' יוחנן ניחא, אחד מעשרה שבו קדש לשם תרומה, והשאר טבל טבול למעשרות, לפום כן צריך מימר, יותר מכאן יעשנה תרומת מעשר [אבל לא על מקום אחר] כיון דאין טבל בטל ברוב, שפיר יכול להשתמש בהמותר לשם תרומת מעשר

##על דעתיה דחזקיה קשיא, אחד מעשרה שבו קדש לשם תרומה, והשאר טבל בטל ברוב, ותנינן יותר מכאן יעשנה תרומת מעשר?!
כיון שטבל בטל ברוב, הרי נתבטל זה המותר, ואיך יעשנה תרו"מ?
סבר חזקיה כהדא דתני ר' חייא דתני רבי חייא יותר מכאן לא יעשנה תרומת מעשר## הוגה הרבה ע"פ שערי תורת א"י

מאי טעמא דרבי ישמעאל? ראשית דגנך דיו לראשית שיהא כדגן.
מניין שלא עשה ולא כלום עד שישייר מקצת? תלמוד לומר מראשית ולא כל ראשית:

הלכה ה משנה בשלשה פרקים

משערין את הכלכלה, בביכורות ובסיפות ובאמצע הקיץ כמה תאנים (בנפח זמן הנ"ל) "נכנסין" בתוך כלכלה--כדיי לעת כמה תאנים להפריש למעשר.אים נכנסין 60 תאנים בכלכלה ויש לך 25 כלכלות, הרי אתה יודע שיש לך סה"כ 1500 תאנים---וממילא יש לך לעשר 150 תאנים [כ"ן]

המונה משובח, והמודד משובח הימינו, והשוקל משובח משלשתן:

גמרא ממי הוא משובח? אמר רבי חונה משובח מן התורם מן האומד. אמר רבי חנינא בריה דרבי הלל מתני' אמרה כן: והשוקל משובח משלשתן.
אמר רבי חיננא תיפתר "ב" שלשתן ולית את ש"מ כלום:

הלכה ו משנה רבי אליעזר אומר: תרומה עולה באחד ומאה. ר' יהושע אומר: במאה ועוד. ועוד זה אין לו שיעור. ר' יוסי בן משולם אומר: "ועוד" קב למאה סאה, שתות למדומע:אים נפל סאה תרומה בתוך 99+1/6 סאה--הרי זה עולה

גמרא מניין שאין עולין? סאה תרומה בתוך 99 חולין? א"ר יונה כתיב מכל חלבו את מקדשו ממנו דבר שאת מרים ממנו, אם יפול לתוכו מקדשו. וכמה הוא? אחד ממאה.
רבי אליעזר אומר: מוסיף סאה, ומעלה. רבי יהושע אומר: מוסיף כל שהוא, ומעלה. רבי יוסי בן משולם אומר: ועוד קב למאה סאה, שתות למדומע, והלכה כדבריו:

הלכה ז משנה רבי יהושע אומר תאנים שחורות מעלות את הלבנות, והלבנות מעלות את השחורות
עיגולי דבילה הגדולים מעלין את הקטנים, והקטנים מעלין את הגדולים.
העיגולין מעלין את המלבנים, והמלבנים מעלין את העיגולין
ור"א אוסר
ורבי עקיבה אומר: בידוע מה נפלה, אין מעלות זו את זו. וכשאינו ידוע מה נפלה, הן מעלות זו את זו.
כיצד? חמשים תאנים שחורות וחמשים לבנות, נפלה שחורה, שחורות אסורות ולבנות מותרות. נפלה לבנה לבנות אסורות ושחורות מותרות. וכשאינו ידוע מה נפלה, מעלות זו את זו.

בזו ר"א מחמיר ורבי יהושע מיקל.

ובזו ר"א מיקל ורבי יהושע מחמיר בדורס ליטרא קציעות של תרומה על פי הכד ואינו יודע איזה היא. ר' אליעזר אומר: רואין אותן כאלו הן פרודות והתחתונות מעלות את העליונות. ור'

יהושע אומר לא תעלה עד שיהא שם מאה כד:

גמרא רבי איסי בשם ר' יוחנן טעמא דר"א: תאנים שחורות שנפלו לתוך הלבנות אוכל את הלבנות, והלבנות מעלות את השחורות?!

אמר רבי לעזר כך היה רבי ליעזר משיב את רבי יהושע: והלבנות מעלות את השחורות?! מילתה אמר=משמע מדבריו בידוע =אע"פ שידוע... מה נפלה, מעלות זו את זו
כהנא אמר אין מעלות "בידוע". על דעתיה דכהנא, מה בין רבי יהושע לרבי עקיבה? בשידע ושכח, על דעתיה דרבי יהושע מעלה. על דעתיה דר' עקיבה אינו מעלה

שמעון בר בא בשם ר' יוחנן: והוא שנפלה שחורה אחת לתוך שתים שחורות כדי שתבטל ברוב. ר' זעירא בעא קומי רבי מנא לא מסתברא בתוך שלש, שאם תאבד אחת מהן יהיו שם שתים. א"ל ואוף אנא סבר כן
דווקא כשיש עכ"פ 2 או 3, מאותו המין, יכול "לצרף" מין האחר להעלות

מילתהון דרבנן פליגא. כהנא שאל לשמואל לא מסתברא בהדין מדומע דתנינן הכא מסכת חלה 1:4 שרובה תרומה דווקא כשרובה תרומה, פטורה מן החלה, א"ל ואנא סבר כן, אלא תסלק לארעא דישראל את שאיל לה. כד סלק שמע הדא דמר רבי יוסי בשם רבי יוחנן ואפילו סאה שנפלה לתוך תשעים ותשע חולין! פטורה מן החלה אמר רבי אבהו כך משיב ר' שמעון בן לקיש את רבי יוחנן ואותה סאה היא פוטרת את הכל?! [ריו"ח משיב] וכי עיגול בעיגולין [משנתינו] דבר ברי הוא שתרומה עלתה בידו?! ???למה עיגול עולה, הא דבר שבמניין הוא! ואת אמר קל הוא! משום תרומה דרבנן--חלה נמי דרבנן! ואף הכא קל הוא! ויתיביניה ר"ל לריו"ח שאני עגול שיש כבר בטול ברוב. אלמא לא ס"ל האי דר"ש בר בא שנייא עיגול בעיגולין שכבר בטלו!

בר פדיה אמר טוחן השחורות והלבנות יחד (באופן שאינו ניכר) ואז שרי ומתיר. ואף על גב דבר פדיה אמר אין בלילה אלא ליין ושמן בלבד, מודה הוא הכא שהן נבללות:

רבי יונה ורבי יוסי תרוויהון בשם ר' זעירא אפילו חיטין בחיטין, טוחנן ומתיר
לא התירו רק ע"י טחינה [בגוונא דשחורות לתוך לבנות]

היו לפניו עשרים תאנים, ונפלה אחת של תרומה לתוכן, ואבדה אחת מהן, ר"ש בן לקיש אומר ספיקן בטל ברוב. רבי יוחנן

אמר כולן נעשו הוכיח=ספק תרומה. מודי רבי יוחנן שאם תרם מהן על מקום אחר, או שריבה ממקום אחר עליהן, שספיקן בטל ברוב= דנין אותם כטבל/חולין

ר"ש בן לקיש בשם רבי הושעיא: היו לפניו מאה וחמשים חביות ונתפתחו מאה- מותרות. וחמשים- אסורות. והשאר, לכשיתפתחו מותרות אמר ר' זעירא לא אמר אלא לכשיתפתחו הא לכתחילה אסור

ר' זעירא בשם ר' פדיה: תרומה אוסרת בוודייה במאה, וספיקה ="תערובת תרומה" בטילה אפי' בחמשים. הא ששים לא, שבעים לא?! עד חמשים צריכה רוב שיהא בתערובת הראשונה עכ"פ רוב חולין , מכאן ואילך אינה צריכה רוב.

אמר רבי חונה כיני מתני': עיגולי דבילה, הגדולים מעלין את הקטנים במשקל. וקטנים מעלין את הגדולים במיניין.

עיין משנה הכא ר"א מחמיר ורבי יהושע מיקל. אמר רבי יוחנן תניין אינון.

** נמצאת אומר: בין בידוע בין בשאינו בידוע תעלה, דברי ר' אליעזר. ר' יהושע אומר בין בידוע בין בשאינו ידוע לא תעלה, דברי רבי מאיר

רבי יהודא אומר: בין בידוע בין בשאינו ידוע לא תעלה דברי ר' אליעזר. ר' יהושע אומר בין בידוע בין בשאינו ידוע תעלה.

ורבי עקיבה אומר: בידוע לא תעלה, בשאינו ידוע תעלה.

ליטרא קציעות שדרסה על פי חבית ואין ידוע היכן דרסה, על פי כוורת ואינו ידוע היכן דרסה, ר' אליעזר אומר: אם יש שם מאה ליטרין תעלה, ואם לאו לא תעלה. ר' יהושע אומר: אם יש שם מאה פומין תעלה, ואם לאו הפומין אסורין והשוליים מותרין דברי ר' יהודא.
ר' מאיר אומר: ר' אליעזר אומר: אם יש שם מאה פומין תעלה, ואם לאו הפומין אסורין והשוליים מותרין. ר' יהושע אומר: אפילו יש שם שלש מאות פומין לא תעלה

ברייתא שלפנינו (אליבא דר"מ) הדא אמרה פומין עשו אותן כדבר שדרכו להימנות. הדא מסייעא לרבי יוחנן דו אמר תניין אינון ומשנתינו כולה אזלא כרבי יהודה . הדא מסייעא למ"ד דברי רבי מאיר כל הדברים מקדשין. הדא אמרה דלעת דבר

שבמנין הוא אפילו אחד ממאה בה אוסר

דרסה ואינו יודע היכן דרסה, ד"ה תעלה. אמר רבי אבין וצריך שיהא בכל אחת שני ליטרין וכל שהוא כדי שתיבטל ברוב:

הלכה ח משנה סאה תרומה שנפלה על פי מגורה, וקפאה, הסיר "שכבה" העליונה ר' אליעזר אומר אם יש בקיפוי מאה סאה תעלה באחד ומאה. ור' יהושע אומר לא תעלה [ועכ"פ חייב לקפות מאה ואחד כדי להתיר את הנשאר במגורה]

סאה תרומה שנפלה על פי מגורה יקפיאנה. א"כ למה אמרו תרומה עולה באחד ומאה? בשאינו יודע אם בלולות הן, ואם לאיזו הן נפלו.

שתי קופות שתי מגורות, שנפלה סאה תרומה לתוך אחת מהן ואינו יודע לאיזה מהן נפלה, מעלות זו את זו. ר"ש אומר אפילו הן בשתי עיירות מעלות זו את זו.

א"ר יוסי: מעשה בא לפני ר"ע בחמשים אגודות של ירק שנפלה אחת לתוכן, חצייה תרומה, ואמרתי לפניו תעלה. לא שהתרומה עולה בחמשים ואחד, אלא שהיו שם מאה ושני חציים:

גמרא מחלפא שיטתיה דר"א תמן הוא אומר התחתונו' מעלות את העליונות הכא הוא אמר אם יש ב"קיפוי" הא ארעייתא לא!

ר' ירמיה רבי חייא בשם ר' יוחנן. שמעון בר ווא בשם כהנא. דברי ר"י: עשו אותו כמרבה מזיד "כשמקפה", הו"ל כעושה "מעשה ביטול" ע"כ אסורה הקיפוי

רבי אילא רבי אסי בשם רבי יוחנן. דברי ר"י: עשו אותו כסאה עולה מתוך מאה 5:5/7/8 כשם שאסור לאכול ה"מוגבה", כן זה

על דעתיה דר' אסי מותר לרבות. על דעתיה דכהנא אסור לרבות. ל"קפות" יותר מן הצורך [שהרי יש איסור לעשות ביטול..]

קפה וחזר וקפה, כדי לוודא שיש קא סאה בקיפוי על דעתיה דרבי אסי מותר דאסרו רק סאה הראשונה המוגבה. על דעתיה דכהנא אסור. דדמי ל"מרבה כדי לבטל.."

על דעתיה דר' אסי אע"פ שלא שייר. שלא שיער=מדד על דעתיה דכהנא והוא ששייר:דדמי טפי לביטול איסור

תרומה שנפלה לק' ומעלה סאה אחת...אמר, מה שלמטן תרומה, מה שלמעלן חולין, מה שלמטן חולין, מה שלמעלן תרומה,

לדעתו הדבר תלוי?! ואף במקוה כן: אמר מה שלמטן קוויה כשירה, מה שלמעלן קוויה פסולה =שאובין מה שלמטן קוויה פסולה מה שלמעלן קוויה כשירה לדעתו הדבר תלוי?!!

ר' זעירא ר' חייא בשם ר"ש: היו לפניו שתי קופות בזו חמשים סאה ובזו חמשים סאה, ונפלה סאה תרומה לתוך אחת מהן ואינו יודע לאיזה מהן נפלה, רצה להעלות מזו, מעלה. מזו, מעלה. מחצה מזו ומחצה מזו מעלה.

וכן שני מקואות בזו עשרים סאה ובזו עשרים סאה, ונפלו שלשת לוגין מים שאובין לתוך אחת מהן ואינו יודע לאיזה מהן נפלו מצרפין המקוות לבטל הג סאה רצה להוציא קוויה פסולה מזה מוציא, מזה מוציא, מחצה מזה ומחצה מזה, מוציא

ר' סימון בשם בר פדיה: היו לפניו שתי קופות בזו חמשים סאה ובזו חמשים סאה, ונפלה סאה תרומה לתוך אחת מהן A, וידוע לאיזה מהן נפלה, ואח"כ נפלה שנייה ואינו יודע לאיזה מהן נפלה, אמר, למקום שנפלה הראשונה, שם נפלה השנייה. ואינו חייב ל"העלות" מן B למה? שתולין קלקלה במקולקל.

ריבה על הידועה A ובטלה, שוגג, מעלה חייב להעלות סאה ממנו וליתנו לכהן כ 5:5 ומתיר, והשנייה חזרה להוכיח=ל"ספיקה" (כיון שאין הראשונה "מקולקל" דהא נתבטלה הסאה ב100, חייב להעלות גם משנייה...), נמצאו שתי סאין עולות מן מאה וחמשים סאה

ושתי קופות בזו חמשים סאה ובזו חמשים סאה, ונפלה סאה תרומה לתוך אחת מהן ואינו יודע לאיזה מהן נפלה, ואח"כ נפלה שנייה, וידוע לאיזה מהן נפלה, אין אומר למקום שנפלה שם השנייה, שם נפלה הראשונה. אלא קופה שנפלה שם השנייה, אסורה---והאחרת אסורה עד שיעשה "העלאה" [מאיזה שירצה..]

ריבה על אחת מהן ובטלה, שוגג, מעלה ומתיר, והשנייה אסורה עד שירבה לה שוגג

שתי קופות בשתי עליות, ושתי מגורות בעלייה אחת, אבל שתי מגורות בשתי עליות לא בדא. מה בין קופות למגורות? קופות דרכן להתפנות, מגורות אין דרכן להתפנות.

את אמר קופות מעלות ומגורות אינן מעלות. היאך עבידא? שתי מגורות בשתי עליות ונפלה סאה תרומה לתוך אחת מהן, שתיהן אסורות. ריבה על אחת מהן

ובטלה, שוגג מעלה ומתיר. והשנייה, לכשירבה לה שוגג היא מותרת, ואינה צריכה עלייה, שכבר עלתה תרומה

תני: ר' י ו ס י אומר: בלול מעלה ושאינו בלול, אינו מעלה. והא תנינן אמר רבי יוסי מעשה בא לפני ר"ע בחמשים אגודות של ירק שנפלה אחת לתוכן, וחצייה תרומה, ואמרתי לפניו תעלה. הרי אינו בלול ומעלה!

הוינן בעיין למימר דבר שהוא מקפיד על תערובתו אינו מעלה, ושאינו מקפיד על תערובתו מעלה. היאך עבידא? קישות טמאה שנפלה לתוך מאה קישואין טהורין, הואיל ואינו מקפיד על תערובתו מעלה. הוכשר, הואיל והוא מקפיד על תערובתן אינו מעלה:

מסכת תרומות פרק ה

הלכה א משנה 1) סאה תרומה טמאה, שנפלה לפחות ממאה חולין או למעשר ראשון או למע"ש או להקדש- בין טהורין בין טמאין- ירקבו

2)אם טהורה היתה אותה סאה. ימכרו לכהנים בדמי תרומה חוץ מדמי אותה סאה. ואם למעשר ראשון נפלה, יקרא שם לתרומת מעשר. ואם למעשר שני או להקדש נפלה הרי אלו יפדו

3)ואם טמאין היו החולין. יאכלו נקודים או קליות או ילושו במי פירות או יתחלקו לעיסיות כדי שלא יהא במקום אחד כביצה.

4)סאה תרומה טמאה שנפלה ל מ א ה חולין טהורים רבי ליעזר אומר תירום ותישרף, שאני אומר סאה שנפלה היא סאה שעלתה. וחכמים אומרים תעלה =ירים סאה מתוך התערובת, ותאכל נקודים או קליות או תילוש במי פירות או תתחלק לעיסיות כדי שלא יהא במקום אחד כביצה.

5)סאה תרומה טהורה שנפלה למאה חולין טמאים, תעלה ותאכל נקודים או קליות או תלוש במי פירות או תתחלק לעיסיות כדי שלא יהא במקום אחד כביצה:

גמרא סאה תרומה טמאה כו'. תני רבי חייא טבל מעלה, וספיחי שביעית מעלין את סאה תרומה שנפלה לתוכן.

טבל מעלה- קורא שם למעשרותיו. וספיחי שביעית מעלין- וינתנו לאוכליהון???לעבריינין האוכלין ספיחין

א"ר יוסי מתני' אמרה כן: סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה ...מע"ר וכו'. מפני שנפלה לפחות ממאה, הא מאה תעלה. ולא טבל הוא שלא הופרש ממנו תרו"מ.

תמן תנינן מדליקין בפת ושמן של תרומה טמיאה. חזקיה אמר לא שנו אלא פת ושמן, הא שאר כל הדברים לא. רבי יוחנן אמר: לא שניא היא פת היא שמן היא שאר כל הדברים. רבי יודן קפודקיא בעי, חיטין כפת? זיתים כשמן?

רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן המדליק בפת ושמן של תרומה ישרפו עצמותיו. רבי שמואל בר נחמן בעי קומי

ר' יוחנן, מהו להדליק? א"ל אדליק! ומה דנפל לשבטך נפל לך!

הכל מודים בשמן שהוא מותר. דא"ר בא בר חייא בשם רבי יוחנן לך נתתיו למשחה. למשחה לגדולה. למשחה לסיכה. למשחה להדלקה

1) ניחא טהורין ירקבו. טמיאה שנפל ל99 טהורין אסור לשורפן משום דמחזי כשורף תרומה טהורה [שהרי מדמעת..] טמאין טמיאה שנפל לטמיאה ירקבו?! ע"ד דחזקיה ניחא ירקבו, אסור ליהנות רק בפת ושמן על דעתיה דרבי יוחנן ידליק! סבר רבי יוחנן כהדא דרבי יוסי בן חנינא שמא ימצא בהן עלייה שמא יפול עוד חולין ותותר באכילה! [ובדבר שדרכו להיבלל כגון משקין, אבל בדבר שאין דרכו להיבלל, שמא ימצא בהן תקלה אין להשהות התערובת זמן רב כל כך עד שיהא מבולל ב 100]

1) נפלה להקדש למה לא ימכרם הגזבר לכהן בדמי עצים ולא כן סברינן מימר אין להקדש אלא מקומו ושעתו?! אמר רבי חנינא תיפתר שחרב אותו המקום ולא מצא למוכרו אפילו בדמי עצים

2) הדא אמרה טהורה בטהורין, אבל טהורה בטמאין הדא היא דתנינן אם טמאין היו אותן חולין...

1) עיין לעיל 2:1; ...מע"ר טהורין...על דעתיה דר' יוסי ניחא. דא"ר יוסי בשם חזקיה ורבי יונה בשם רבי ינאי: ונתתם ממנו את תרומת ה' לאהרן הכהן עשה שינתן לאהרן בכהונתו. על דעתיה דכהנא דו אמר טול מן המקודש שבו, ואמור אוף הכא טול מן המקודש שבו!! אף שאין אהרן יכול לאכלה, יתקן את 99 סאה מעשה ראשון ע"י קריאת שם 9.9 תרו"מ, [הא פשיטא דאין חייב ליקח ממקום א ח ר] אף על גב דכהנא אמר תמן טול מן המקודש שבו, מודי, ובלבד בדבר שהוא זקוק ליתנו לכהן הלא ממילא אינו נותנו לכהן רק נרקב...

והדין ניקודים כהדא חציי ביצים. חייב ללוש העיסה בקוטן זה

4) אמר רבי סימון: רבי ליעזר שמחייב שריפה כדעתיה כמה דו אמר תמן זבחים 8 כל הפסולין עלו בידו, כן הוא אמר הכא כל הטמאים עלו בידו.

ר' זעירא בעי, או נאמר, לא אמר ר' ליעזר אלא מפני גדירה."לחומרא בעלמא" נותן לזה הסאה שעלתה, "שם תרומה" לחייבו בשריפה ולא מודה ר"א בסאה שעלתה מתוך טבל שהוא צריך לקרות שם למעשרותיה, אין תימר סאה שנפלה היא סאה שעלתה, לא יהא צריך לקרות שם למעשרותיה!
א"ר מנא יאות אמר רבי זעירא. דתנינן

דבתרה #5 סאה תרומה טהורה שנפלה למאה חולין טמאין ..נקודים לית ר"א פליג! שיהא סאה המורם מותר להיאכל ע"י לישת מים

אמרין חברייא קומי רבי יוסי, יאות אמר רבי סימון. די לא כן, שורפין את התרומה מפני גדירה?! מכיון שהתיר ר"א "לשרוף" את הסאה שעלתה, אלמא מדאו' הוא! אמר לון וכי ששה ספיקות דתנינן לא מפני גדירה הן, ואין שורפין?! והכא מפני גדירה, אין שורפין אותן?!

4) אליבא דחכמים חברייא בעון קומי רבי יוסי, מה נפשך, אם תרומה טמאה תשרף, אם חולין הן, מה בכך שיטמאו! א"ל לאו לשום תרומה אכלה?! כלום תרומה טמאה נאכלת אלא טהורה! ושמא טמאה?!

לא אי אתם מודים שאם נולד לה ספק טומאה במקומה, שאינו יכול לשורפה. מה לי נולד לה ספק טומאה במקום אחר כגון שנפל סאה טמיאה והעלה, מה לי נולד לה ספק טומאה במקומה.

אלא אי בעיתון למיקשייה, איקשון על הדא דתני רבי הושעיא. דתני רבי הושעיא: סאה תרומה טמאה, שנפלה למאה סאה תרומה טהורה יאכלו נקודים

??למה תיאכל כ ל התערובת נקודים הרי אין שום תרומה טמאה רק מעט, ולמה יהא כל עיסה ועיסה פחות מכביצה?

4) חזקיה אמר אפילו חולין ששם, לא יאכלו אלא נקודים. מפני חלתן. כדיי שיפריש חלה בטהרה. מילתיה אמרה איסור זרות בטל, ואיסור טומאה לא בטל. ע"כ לא יגבל עיסת החולין--אף שיש שם רק 1/101 של טו',

מחלפה שיטתיה דחזקיה. תמן הוא אמר כמה יהא בעיסה ויהא יכול לעשותה בטהרה? חזקיה אמר שתות ד' קבין, בד' קבין אים יש לו 96 ביצים, יכול להיות טמא 16 ממנו (עי' לק') וכא הוא אמר הכין?! אמר רבי יוסי תמן כשגיבל ואח"כ הפריש. ברם הכא כשהפריש ואחר כך גיבל עיין ההמשך שמותר רק באופן שמפרידו לעיסות קטנות [כשמטיל מים על 101 סאה---וודאי דנטמא הכל ו ל א ב ט י ל, אבל בגוונא דלקמן....אין בעיה]

אמר רבי אבהו כל ימינו היינו טועין בה כמקל הזה של סומא עד שלמדנוה מן חשבון גימטריא. קבא כמה עבד? עשרין וד' ביעין. כמה סאה (מדה של 4 קב) עבדה? תשעין ושית ביעין. שתות דידהו שית עשרה. נמצא 16 ביצים טמאים, מתוך 96

אין יגבול שית, יש כאן כביצה טמאה, שהרי שתות טמא. ואין יגבול ארבע, אין כאן שיור =שיעור (שיעור חלה הוא 96/24=4, נמצא

כשגובל עיסה של 4, אין בו רק 4* ⅚ של טוהר, והיא פחות משיעור חלה! הא כיצד הוא עושה? מיגבל חמש, ונוטל ארבע. מגבל עיסה של 5, ו ⅚ ביצה טמא--ו 4 and ⅙ טהור, ומפריש 4 לשם חלה!

מילתיה דחזקיה אמר ובלבד שלא תהא כביצה טמאה נוגעת בגומא, מילתיה דרבי יוחנן אמרה ובלבד שלא תהא כביצה טמאה נוגעת בעיסה

סוגיא סתומה. ואפשר דלרו"ח שרי רק עיסה ג ד ו ל ה [בת חי ביצים כדלקמן] שאינו אופהו בגומא [עיין ציור] ולחזקיה שרי אף עיסה בת ה ביצים [שדרך לעשותן בגומא ויש חשש נגיעה ונשיכה]

א"ר יוסי לרבי ירמיה לא מסתברא מה דאמר חזקיה לשעבר=בדיעבד מה דאמר רבי יוחנן לבא=לכתחילה א"ל אף אנא סבר כן

ואיזו היא גומא על דעתיה דר"י?

א"ר יונה תיפתר שגיבל אחת בשבע עשרה ואתיא בעיסת סאתים

לריו"ח, מחלק עיסת סאתיים =288 ביצים [שיש בו 16 ביצים טמאים] ל18 חלקים, [וק"ו ל19 חלקים!]וממילא אין כביצה שלימה בכל גומא וגומא

[דכביצה מכוונת--חסירה קצת..] .

לחזקיה, נוטל 5 ביצים וכו'. [וכמובן רק בעיסה בגודל של 96]

איסור טו' לא בטיל...רבי בא בר ממל בעי, ולית הדא פליגא על רבי יוסי בר חנינא?! דאמר ריב"ח נבילה בטלה בשחוטה [בטל מגעה והסיטה לא בטל] לפי שאי אפשר לשחוטה שתיעשה נבילה ע"כ, הוי מין בשאינו מינו , ובטל..

א"ר יוסי תמן אי אפשר לשחוטה שתיעשה בהילה, ברם הכא אפשר לחולין להיעשות תרומה! (לקמן ריש פרק 6) ע"כ חשיב מין במינו, ובעי 100

א"ר חזקיה: רבי סימון קשייתה, ורבי בא בר ממל קיימה.

תני סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה, הרי אלו מדומעין. ואין משלמין לה=ממנה קרן וחומש על מקום אחר, ולא ממקום אחר עליהן, אלא לפי חשבון. ובדבר שאין דרכו להיבלל אבל בדבר שדרכו להיבלל הולכין אחר הרוב. אם רוב

תרומה תרומה, ואם רוב חולין חולין:

הלכה ב משנה סאה תרומה טמאה שנפלה למאה סאה טהורין ב"ש אוסרין וב"ה מתירין.

אמרו בית הלל לבית שמאי: הואיל וטהורה אסורה לזרים וטמאה אסורה לכהנים, מה טהורה עולה אף טמאה תעלה!

אמרו להן בית שמאי לא אם העלו החולין הקלין המותרין לזרים את הטהורה, תעלה תרומה החמורה האסורה לזרים את הטמאה?!

לאחר שהודו, ר' ליעזר אומר תרום ותשרף. וחכמים אומרים אבדה במיעוטה.

סאה תרומה שנפלה למאה, הגביהה, ונפלה למקום אחר, רבי ליעזר אומר מדמעת כתרומה ודאי. וחכמים אומרים אינה מדמעת אלא לפי חשבון.

2)סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה, ונדמעו, ונפל מן המדומע למקום אחר, רבי ליעזר אומר מדמעת כתרומה ודאי. וחכמים אומרים אין המדומע מדמע אלא לפי חשבון

[ואין המחומץ מחמץ אלא לפי חשבון, ואין מים שאובין פוסלין את המקוה אלא לפי חשבון]

3)סאה תרומה שנפלה למאה והגביהה, ונפלה אחרת, הרי זו מותרת, עד שתרבה תרומה לחולין.אים נפל והגביהה, נפל והגביהה וכו' 51 פעמים, אסורה

4)סאה תרומה שנפלה למאה ולא הספיק להגביהה עד שנפלה אחרת הרי זו אסורה, ור"ש מתיר:

גמרא רבי יודן בר פזי ורבי אייבו בר נגרי הוון יתבון אמרין תנינן "אחר שהודו" מי הודה למי? ב"ש לבית הלל, או בית הלל לב"ש?

אמרין נצא לחוץ ונלמד, נפקין ושמעון רבי חזקיה רבי אחא בשם ר' יודה בר חנינא לא מצינו שהודו ב "ש ל ב "ה אלא בדבר זה בלבד.
ר' יונה בשם ר' אביי שמע לה מן הדא: טבול יום 2:7 המערה מכלי לכלי ונגע טבול יום בקילוח, יעלה באחד ומאה. ואם תאמר ב"ה יודו לבית שמאי שלא תעלה, מאן תני הכא תעלה? לא בית שמאי ולא בית הלל?! אמר רבי חנינא בריה דרבי

הלל, נאמר, בית הלל שנו אותה קודם שיודו לבית שמאי

אמר רבי יוסי מתני' אמרה כן: אחר שהודו, ר"א אומר תירום ותשרף. ור"א לאו שמותי הוא?!אלמא ב"ש הודו לב"ה

א"ר חיננא מתניתא אמרה כן: אחר שהודו אילו לאילו, תעלה. בית שמאי מסלקין לון ואינון מודיי לון?! הלא ב"ש מקשין על ב"ה, ואיך יודו להם? אמר רבי אבין יש כאן תשובה אחרת כהדא דתני ר' הושעיא ומה טהורה שהיא בעון מיתה אצל הזרים עולה, טמאה שהיא בעשה אצל הכהנים לא כל שכן!!

##

אמר ר' יוחנן סאה תרומה שנפלה למאה, חולין כל שהן מבטלין אותן. אותו סאה ש"העלה", נפלה למק"א, אין צריך רוב

מתני' פליגא על ר' יוחנן אינה מדמעת אלא לפי חשבון. אים יש בו (בסאה שהעלה) גרם אחד של תרומה, צריך מאה גרם של חולין בקדירה השנייה

רבי יוסי בשם ר' יוחנן לא תני רבי יוחנן אלא: אינה מדמעת כל עיקר. כך הוא גורס במשנה

ברם יהודה ברבי אמר: והוא שרבה תרומה על החולין, והוא שרבו חולין על

חשבון תרומה כדי שתבטל ברוב אף שיש בקדירה ב רק חצי סאה של חולין (ושיעור הנפילה היא סאה של "תרומה") מכיון שיש שני גרמים של חולין(בקדירה ב), הרי זו מותרת.

2) א"ר לעזר והוא שנפלה למקום אחד. ובהא קמיפלגי: לר"א צריך שיפול התערובת של 100 [שנאסר], לתוך 10000 של חולין. ולרבנן סגי שיפול לתוך 100 [שהרי אין ה99 הראשונים מועילים, אך גם אין נ א ס ר י ם] על דעתיה דרבי לעזר, חולין שלמטן מצטרפים לעלות?

סבר רבי לעזר מימר, חולין שלמטן נעשו חרשין=כמי שאינו (לא מועיל לביטול, ולא נאסר)

אמר רבי יוסי בן חנינא: והוא שנפלה לתוך חמשה מקומות. אבל אם נפלו כולן למקום אחד, אף רבי אליעזר מודי. שאי"צ רק כנגד שיעור התרומה רבי יוחנן אמר אפילו נפלו כולן למקום אחד היא המחלוקת לר"א מדמעת כנגד כולו (וכשנפל 1 לתוך 99, צריך 10000 חולין!!)

חילפיי אמר על דרבי ליעזר, חולין שלמטן נעשו חרשין היכא דנפל למקום אחד, אין מ צ ר פ ין את ה99 הנאסרים והא ר' לעזר אמר על ד ר ב נ ן חולין שלמטן נעשו חרשין, מה בין רבי ליעזר ורבנן? [ועל כרחין לית ליה לחילפיי להא דר' אלעזר. ולרבנן ל א נעשו חרשין! רק מועילים]

חומר הוא בסאה שעלת מתוך מאה. לדעת חילפיי דווקא התם קאמר ר"א "מדמע כתרומה וודאי"---
ומקשה...

או אינו אלא קל? כיי דאמר ר' יוחנן: סאה של תרומה שנפלה לתוך מאה, והעלהו, חולין כל שהן מבטלין אותן.

3)תני: רבת התרומה נעשה כמרבה מזיד. והא תנינן: היו בו ארבעים סאה, נתן סאה ונטל סאה כשר.

עד היכין? [רבי איסי בשם רבי מנא בר תנחום רבי אבהו בשם ר' יוחנן עד רובו של מקוה] וי"א אפי' כ ו ל ו וכא את אמר הכין?! תמן היה בו רוב ואת מרבה עליו והוא כשר. ברם הכא כל סאה וסאה צריכה מאה סאה. ואין להקל כ"כ

4)א"ר יוסי זאת אומרת דבר שהוא בטל דבר תורה מעורר את מינו ליאסור.

4) רבי שמעון אומר ידיעתה מקדשתה=פועל הביטול, ורבנן אמרין הרמתה מקדשתה.

תני: סאה תרומה טמיאה שנפלה למאה, אומר לכהן: ולא דמי עצים אני חייב לך?! טול לך דמי עציך! והוא אומר לו:

וכי סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה, שמא אינה מדמעת את הכרי?! ועצים מדמעין את הכרי?! ישראל משיבו לכהן: ולא סופך מיתנינה לכהן חורן, והוא נותן לו דמי עצים?! מאי כדון? נותן לו דמי עצים, והשאר יחלוקו [משום ספיקא דדינא]. כגון דמי עצים=5$, תרומה טהורה=50$, נותן לו 5+22.5

חד בר נש אפיל שעורין גו חיטין, אתא עובדא קומי ר' יודה בר שלום ואמר יתן לו דמי שעורין, והשאר יחלוקו כפירוש דלעיל (כיון שהלה ימכרם בתור חטים)

הלכה ג משנה 1)סאה תרומה שנפלה למאה וטחנן, ופחתו, כשם שפיחתו החולין כך פחתה תרומה, ומותר

סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה וטחנן והותירו, כשם שהותירו החולין כך הותירה התרומה, ואסור

2)אם ידוע שחיטין של חולין יפות משל תרומה, מותר

סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה ואחר כך נפלו שם חולין, אם שוגג- מותר. ואם מזיד- אסור:

גמרא 1) ולא סוף דבר שפחתה התרומה, אלא אפילו פחתו חולין, ותרומה בעינה,אפי' ידוע לו שכן יהיה הדבר, מותר. טוחן ומתיר.

תני אין טינופת של תרומה מצטרפת עם התרומה לאסור על החולין, אבל טינופת של חולין מצטרפת עם החולין להעלות את התרומה.

ר' ביבי בעי, טינופת של תרומה מהו להצטרף עם החולין להעלות את התרומה? מן מה דאמר רב הונא קילפי איסור מצטרפין להיתר, הדא אמרה טינופת של תרומה מצטרפת עם החולין להעלות את התרומה.

רב חונא אמר קילפי איסור מעלין את ההיתר.

סאה תרומה שנפלה למאה, אין את מוציא זונין טינופת שבהן=שבמאה. לפחות ממאה, אתה מוציא זונין טינופת שבה =בסאה שנפל

וכן לוג יין צלול שנפל למאה לוגין יין עכור, אין את מוציא שמרין שבו. לוג יין עכור שנפל לפחות ממאה לוג יין צלול, את מוציא שמרין שבו.

2) תני אף טוחן הוא בתחילה ומתיר. מתני' דרבי יוסי דר"י אומר נטיעה של ערלה שנתערבה באחרות אף מתכווין וילקוט ויעלה באחד ומאתים. א"ר זעירא שכן דרך כהנים להיות טוחנין מדומע=תרומ' שנת' בחולין בבתיהן ולא מחזי כמבטל איסור לכת'

מה נפיק מביניהון? כלאי הכרם נתערבו חטי כה"כ, בחטים. על דעתיה דרבי יוסי טוחן ומתיר. על דעתיהון דרבנן אינו טוחן ומתיר.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: כל האיסורין שריבה עליהן שוגג מותרין מזיד אסורין. ולא מתני' היא?! שוגג מותר מזיד אסור! מתניתא בתרומה, אתא מימר לך אפילו שאר כל הדברים.

רבי אחא בשם רבי יוחנן: כשם שמצוה לומר על דבר שהוא נעשה כך מצוה שלא לומר על דבר שאינו נעשה. אמר רבי לעזר כשם שאסור לטהר את הטמא כך אסור לטמא את הטהור

א"ר אבא בר יעקב בשם רבי יוחנן אם באת הלכה תחת ידך ואי אתה יודע אם לתלות או לשרוף לעולם הוי רץ אחר השריפה יותר מן התלייה, שאין לך חביב בתורה יותר מפרים הנשרפי' ושעירים הנשרפין והן בשריפה. ר' יוסי בעי דנין דבר שאין מצותו לכן, מדבר שמצותו לכן?!!

פרק ו

כשיש ### הסוגיא קשה מאד. ##קצת. # קצת מן הקצת.

הלכה א משנה האוכל תרומה שוגג משלם קרן וחומש, אחד האוכל ואחד השותה ואחד הסך, אחד תרומה טהורה ואחד תרומה טמאה, משלם חומש, וחומש חומשה.

אינו משלם תרומה, אלא חולין מתוקנים והן נעשין תרומה. והתשלומין תרומה אם רצה הכהן למחול אינו מוחל.

בת ישראל שאכלה תרומה ואח"כ נשאת לכהן, אם תרומה שלא זכה בה כהן אכלה, משלמת קרן וחומש לעצמה. ואם תרומה שזכה בה כהן אכלה, משלמת קרן לבעלים וחומש לעצמה.

מפני שאמרו האוכל תרומה שוגג משלם קרן לבעלים, וחומש למי שירצה:

גמרא האוכל תרומה שוגג כו'. כתיב ואיש כי יאכל קודש בשגגה ויסף חמישיתו שיהא הוא וחומשו חמשה. (אים אכל 100, משלם 125)

ולא כן א"ר אבהו בשם רבי יוחנן, מזיד בחלב ושוגג בקרבן, מתרין בו ולוקה ומביא קרבן! ואמור אף הכא מזיד בתרומה ושוגג בחומש יתרו בו וילקה ויביא חומש! א"ר זעירא גזירת הכתוב הוא ואיש כי יאכל קודש בשגגה שתהא כל אכילתו בשגגה

מזיד בספיקו ושוגג בודאו =מכיוון שזה רק "ספק תרומה" על כן אכלו, חייב קרבן א"ר יוסי הדא אמרה דסגי בשגגה מועטת להתחייב חטאת [אף שיש הזדה גדולה] השב לו מידיעתו חייב על שגגתה כיון שישיב מוודאי איסור

אמר, אני פורש מכזית, ואיני פורש מכחצי זית, =סבר שאוכל רק חצי-זית ועל כן אכלו אמר רבי בון בר חייא נעשה כאוכל חצי זית בשוגג, וחצי זית במזיד ופטור מקרבן. ואין יסבור רבי בון בר חייא כרשב"ל, דאמר רשב"ל אכל שני חצאי זיתים בשתי העלמות חייב =כיון דחצי שיעור מותר מה"ת, אין כאן ידיעה. והכא, חייב. שהרי "איני פורש מכחצי-זית" לא חשיבא מזיד כלל

מודה רשב"ל באיסורי הנאה, ומודה רשב"ל ביוה"כ, ומודה רשב"ל בעתיד להשלים. שחצי-שיעור אסור

רבי אבהו בשם ר' יוחנן המגמע חומץ של תרומה לוקה. ר' אבהו בשם ר"י הכוסס חטה של תרומה לוקה.

תני הכוסס את החיטה של תרומה משלם את הקרן ואינו משלם את החומש. רבי אומר: אומר אני אומר שמשלם קרן וחומש. רבי ירמיה בשם רבי אימי מודין חכמים לרבי במגמע חומץ של תרומה אחר טיבלו, שהוא משלם קרן וחומש, שהחומץ משיב את הנפש.

תני אכל תרומה טמאה משלם חולין טהורים. ואם שילם חולין טמאין יצא. רבי נתן אומר: סומכוס אמר שוגג- מה שעשה עשוי. מזיד- לא עשה ולא כלום.

תמן תנינן אין תורמין מן הטמא על הטהור תני בשם רבי יוסי אם תרם מן הטמא על הטהור בין בשוגג בין במזיד מה שעשה עשוי. אתיא דיחידאי דהכא כסתמא דתמן, ויחידאי דתמן סומכוס כסתמא דהכא.

היאך עבידא? רבי זעירא בשם רבי חנינא תשלומי תרומה הרי הן כתרומה לכל דבר אלא שגידוליהן חולין. גדולי תרומה הרי הן כחולין לכל דבר אלא שאסורין לזרים.

אמר רבי יוסי ואנן תנינן תרתיהון: תשלומי תרומה הרי הן כתרומה לכל דבר- דתנינן אינו משלם תרומה אלא חולין מתוקנין והן נעשין תרומה, אלא שגידוליהן חולין- דתנינן גדולי תרומה תרומה, הא גידולי תשלומי תרומה חולין

גידולי תרומה הרי הן כחולין לכל דבר- דתנינן וחייבת בלקט ובשכחה ובפיאה ועניי ישראל ועניי כהנים מלקטין. אלא שאסורין לזרים דתנינן ועניי ישראל מוכרין את שלהן לכהנים בדמי תרומה והדמין שלהן.

תני: גידולי תרומה אין משלמין מהן קרן וחומש, ואין משלמין עליהן קרן וחומש, ואין חייבין בחלה, ואין הידים פוסלות וטבול יום, רק פוסלות כ..כדרך שפוסלות בחולין. ואוף ר"ש ורבי יוסי מודה בה.

אם רצה הכהן למחול אינו מוחל, כשלא הפריש, אבל אחר הפרשה תליא בפלוגתא אים יכול למחול

הפריש ואחר כך מחל: תפלוגתא דרבי ורבי לעזר ב"ר שמעון דתני: יכו תהא הפרשתו מקדשתו לחייב עליו קרן וחומש? תלמוד לומר "ונתן לכהן את

הקדש"-- מתנתו מקדשתו לחייב עליו קרן וחומש ואין הפרשתו מקדשתו לחייב עליו קרן וחומש, דברי רבי. ר' אלעזר בר' שמעון אומר אף הפרשתו מקדשתו לחייב עליו קרן וחומש.(נוסח תורת כהנים)

מחל ואחר כך אכל, כ גזל תרומה מכהן, ומחל לו כהן, ושוב אכלו. תפלוגתא דרבי יוחנן ור"ש בן לקיש. דאיתפלגון, גזל תרומה משל אבי אמו כהן, ומת אבי-אימו, ושוב אכלו. רבי יוחנן אמר משלם לשבט, וריש לקיש אמר משלם לעצמו =מפריש קרן וחומש ונעשו תרומה--ומעכבן לעצמו.

אמר רבי יונה כך היה משיב ר"ש בן לקיש לרבי יוחנן: על דעתך דתימר משלם לשבט, והא תנינן גנב תרומת הקדש =כהן שהקדיש תרומתו ואכלה, משלם שני חומשים וקרן. וישלם ג'!!

סוגיא סתומה. בשלמא לדידי דאמינא דאוכל תרומת א"א כהן, אין כאן נתינת חומש לכהן [רק מפרישו לעצמו] ה"ן אוכל תרומת הקדש [דדמי לא"א לפי שאין לה בעלים] ונ ש ב ע עליו, משלם חומש דשבועה וחומש דהקדש אבל חומש דתרומה מעכב לעצמו [ובהכי מיתוקמא מתניתין דלקמיה]. אלא לדידך דאף אוכל תרומת אא"כ חייב ל ה ו צ י א חומש מרשותו עבור אכילת התרומה ---א"כ משכחת לה ג' חומשין [הקדש-שבועה- ת ר ו מ ה]

רבי יסא בשם רבי יוחנן: התורה אמרה יצא ידי גזילו. גזיה"כ שאין חייב חומש אחרת

א"ל ר' זעירא לרבי איסי תרתין מילין אמרין בשם רבי יוחנן ולית אתון אמרין טעמהון. אמר רבי יוחנן יצא ידי גזילו ולית אתון אמרין מהו כדון? ונתן לכהן את הקודש מכיון שנתנו לו יצא ידי גזילו.

אתון אמרין בשם רבי יוחנן במקום שחיטתה שם תהא שריפתה ולית אתון אמרין טעמיהון. מהו כדון? ר' לעזר בשם רבי הושעיא על פרשה ישרוף. מה את ש"מ? רבי ירמיה בשם רבי אימי מקום פרישתה מחיים שם תהא שריפתה.

ר"י כרבי. ר"ש בן לקיש כר"א ב"ר שמעון.(לעיל תו"כ-כיון שנעשה קודש בהפרשה, שפיר "משלם לעצמו") א"ר בון בר חייא ואין יסבור ר"ש בן לקיש כרבי ובלבד בדבר שהוא זקוק ליתנו לכהן אבל בדבר שאינו זקוק ליתנו לכהן אוף רבי מודה! כיון שפטור מליתנו לכהן-שהרי מחל--אף לרבי חל עליו קדושת תרומה מיד בהפרשה, ויצא חובתו

דהיא מתני': הפריש פדיון פטר חמור ומת, ר"א אומר חייבין באחריותו כחמש סלעים של בן. וחכ"א אין חייבין באחריותו אלא כפדיון מעשר שני. מודי רבי ליעזר בפטרי חמורות שנפלו לו מבית אבי אמו כהן,(שנפלו לו מאבי-אמו

ישראל...) מכיון שהפרישו קדשו.

אכל תרומת חבר משלם לחבר. תרומת ע"ה משלם לע"ה.
ולא נמצא מוסר טהרותיו לעם הארץ?! כיצד הוא עושה? [כשאכל תרומת כהן חבר וגם של כהן ע"ה] נותן שתיהן לכהן חבר, ונוטל דמי אחת מהן ונותן לכהן עם הארץ.

ר' בון בר חייא אמר קומי ר"ש בן לקיש אתיא כמ"ד הפרשתו מקדשתו ברם כמ"ד מתנתו מקדשתו. בלא כן אינו צריך זכייה?! איך "חל" קדושת תרומה, על החולין שרוצה לשלם, עבור ,אכילת-תרומת ע"ה? אמר להן במזכה על ידי אחר.

לא הספיקה לשלם עד שנתגרשה? איתא חמי אילו היה לה כמה מעשרות שמא אינן שלה?! הרי יכולה "להחזיק" בתרומה שניתנה לה קודם שנתגרשה!! תמן מעשרות מסויימין, ברם הכא תרומה אינה מסוימת!! מה דמי לה? פיטרי חמורות אים היה לה פיטרי חמורות, ושיים, ושוב נתגרשה (לפני שהספיקה לפדות) שפיר דמי

הלכה ב משנה המאכיל את פועליו ואת אורחיו תרומה, הוא משלם את הקרן, והן משלמין את החומש דברי ר' מאיר. וחכמים אומרים הן משלמין את הקרן ואת החומש, והוא משלם להן דמי סעודתן.

הגונב תרומה ולא אכלה משלם תשלומי כפל, דמי תרומה. אכלה, משלם שני קרנים וחומש, קרן וחומש מן החולין, וקרן דמי תרומה.

1) גנב תרומת הקדש ואכלה משלם שני חומשים וקרן, שאין בהקדש תשלומי כפל.

אין משלמין מן הלקט ומן השכחה ומן הפיאה ומן ההפקר, ולא ממעשר ראשון שנטלה תרומתו, ולא ממעשר שני והקדש שנפדו. שאין הקדש פודה את הקדש דברי רבי מאיר.

2) וחכמים מתירין באלו:

גמרא הא רבי מאיר אמר משלמין, ורבנן אמרי משלמין, מה ביניהון? אמר רבי יוחנן עיקר סעודה ביניהן. רבי מאיר אמר עיקר סעודה לבעל הבית, עיקר סעודה הוא "מוטל" על בעל הבית ע"כ נקרא הוא ה"גנב" וישלם ישיר מכיסו ורבנן אמרי עיקר סעודה לפועלין. ע"כ נקראין הם "הגזלנים"

רבי שמעון בן לקיש אמר טפילה= פרפראות ביניהן. רבי מאיר אמר טפילה לבעל הבית. ורבנן אמרי טפילה לפועלין אבל "עיקר סעודה" וודאי מוטל על בעה"ב, וחייב הוא לפצות מכיסו [ואיירי מתני' בהאכילן הטפילה]

הוא משלם את הקרן.. רבי אבהו בשם רבי שמעון בן לקיש: הא למה זה דומה? למוכר חפץ לחבירו ונמצא שאינו שלו, שהוא חייב להעמיד לו מקחו וה"ן בעה"ב =המוכר, חייב לפצות את הכהן. אילו כרבי שמעון בן לקיש איתאמרת ניחא, ואין כר' יוחנן אמר עיקר סעודתו ביניהן, ואת אמרת הכי?! כרבי מאיר איתאמרת.

רבי אבהו בשם ר' יוסי בן חנינא שבח סעודה ביניהן. בשפסק עמהן להאכילן דבשני honey-cake חולין, והאכילן דבשני תרומה. ולא כבר אכלו?! כמאן דאמר טבלים נפשו של אדם חתה מהן. לחכמים הוא משלם להם את קורת-רוח שחסרו בגלל שאכלו תרומה [חוץ ממה שמפצה את הקרן ששילמו להקדש]

1) אמר ר' ינאי לצדדין היא מתני'. יש בו כזית ואין בו שוה פרוטה, משלם להקדש. יש בו שוה פרוטה ואין בו כזית, משלם לשבט. יש בו כזית ויש בו שוה פרוטה, שמעון בר ווא בשם ר' יוחנן משלם להקדש. ר' יוחנן אמר משלם לשבט.

א"ר זעירא גזירת הכתוב היא. ואיש כי יאכל קודש בשגגה, למקום שהקרן מהלך, שם החומש מהלך וכיון שהקרן להקדש --גם החומש להקדש [כר"ש בר ווא]

כהנא אמר: משלם שני חומשין, חומש לשבט וחומש להקדש

1) שאין בו בהקדש תשלומי כפל שנאמר ישלם שנים לרעהו ולא להקדש.

2) # ר"ש בן לקיש אמר להן על תרתין אחרייתא. מע"ר שניטלה וכו' למה? מפני שיש בהן זיקת תרומה ומעשרות. ולקט ושכחה אין בהן זיקת תרומה ומעשרות?! אלא בשכחת קמה אנן קיימין פיאה חל במחובר, וכן לקט אי ס"ל דחיילא מיד (לפני שנפל לארץ) עיין פיסק' הבאה

א"ל רבי יוחנן והא תנינן לקט! לית הדא פשטה שאילתיה דחילפיי?! דחילפיי שאל, לקט בנשירה מהו שיקדש? פשוט מינה ששבולת הנופלת קדוש באוויר [קודם שיגיע לארץ]

רבי יוחנן אמר על כולהן: חכמים פליגי על הכל #

הלכה ג משנה רבי אליעזר אומר: משלמין ממין על שאינו מינו, בלבד שישלם מן היפה על הרע. ורבי עקיבה אומר: אין משלמין אלא ממין על מינו.

1)לפיכך אם אכל קישואין של ערב שביעית ימתין לקישואין של מוצאי שביעית וישלם מהן שהרי אין ירקות גדילין בשביעת

ממקום שרבי ליעזר מיקל, משם ר"ע מחמיר. שנאמר ונתן לכהן את הקודש כל שהוא ראוי לעשות קודש ד"ר אליעזר. ור"ע אומר ונתן לכהן את הקודש- קודש שאכל:

גמרא הא כיצד? אכל ירק ושילם גרוגרות, גרוגרות ושילם תמרים, תבוא לו ברכה!

אכל ענבים משלם יין, זיתים משלם שמן

אכל חלה מהו שישלם מפירות שלא הביאו שליש? שכן פירות שלא הביאו שליש חייבין בחלה

אכל ביכורים מהו שישלם במחובר לקרקע? שכן הביכורים נקנין במחובר לקרקע

1)ר' אבין בשם רבנן דתמן, זאת אומרת שאין משלמין מפירות חוצה לארץ. אפילו תימא משלמין, מתניתין עד שלא התיר רבי להביא ירק מחוצה לארץ לארץ ע"כ הוצרך להמתין עד מוצ"ש

לא אמ ר אלא קישואין דבר שהוא פירות איסור,(שלא נמצא בשביעת) אבל דבר שהוא פירות היתר לא.

מקשה..שאם את אמר כן, לא נמצא לוקח לו קורדם מדמי שביעית?! הו"ל לאסור כל מיני תשלומין, שכן אסור לפרוע חוב בפירות שביעית#

פרק ז

הלכה א משנה האוכל תרומה מזיד, משלם את הקרן ואינו משלם את החומש התשלומין חולין, אם רצה הכהן למחול מוחל:

גמרא האוכל תרומה מזיד כו'. תמן תנינן אלו הן הלוקין וכו' והתנינן אלו נערות וכו'! הכא את אמר לוקה, והכא את אמר משלם! אמר רבי יוחנן לצדדין היא מתניתא אם התרו בו לוקה, אם לא התרו בו משלם. סבר רבי יוחנן מימר במקום מכות ותשלומין לוקה ואינו משלם. וילקה וישלם! רשעתו, רשעה אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו שתי רשעיות. וישלם ולא ילקה? במחייבי ב' רשעות הכתוב מדבר, והפילו השופט והכהו לפניו כדי רשעתו במספר

ר"ש בן לקיש אמר: אפילו לא התרו בו אינו משלם. מאחר שאילו התרו בו היה לוקה. מתני' פליגא על ר"ש בן לקיש אלו נערות שיש להן קנס.. ואילו התרו ביה אינו לוקה?! ולמה משלם קנס? סבר ר"ש בן לקיש כר"מ. דר"מ אמר לוקה ומשלם.

ר' אבהו בשם רשב"ל מן המוציא שם רע למד ר"מ. וענשו אותו ממון. ויסרו אותו מלקות. ורבנן אמרין לחידושו יצא המוציא שם רע דבר שהוא יוצא בחידושו אין למידין ממנו. לפי שבכל מקום אין אדם מתחייב בדיבורו וכאן אדם מתחייב בדיבורו. וכשם שאין למידין ממנו לדבר אחר, כך אין למידין ממנו לא לעונשין ולא למכות.

ולא כן אמר רבי אבהו בשם ר"ש בן לקיש מזיד בחלב, ושוגג בקרבן, מתרין בו ולוקה ומביא קרבן. והכא ילקה וישלם! ר' בון בר חייא בשם רבי שמואל בר יצחק שני דברים מסורין לבית דין את תופס אחד מהן, יצא דבר שהוא מסור לשמים. ושפיר מביא קרבן ולוקה

הכל מודים שאין ממון אצל מיתה. דכתיב ומכה נפש בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת. מה מכה בהמה לא חלקתה בה בין שוגג בין מזיד לחייב ממון, אף מכה אדם לא תחלוק בו בין שוגג בין מזיד לפטור ממון. במה פליגין? בממון אצל מכות. ר"י אמר אין ממון אצל מיתה, ויש ממון אצל מכות. ור"ש בן לקיש אמר כשם שאין ממון אצל מיתה, כך אין ממון אצל מכות.

רבי אימי בבלייא בשם רבנן דתמן, טעמא

דרשב"ל- רשע רשע. נאמר רשע במחוייבי מיתה ונאמר רשע במחוייבי מכות, מה רשע שנאמר במחוייבי מיתה אין ממון אצל מיתה, אף רשע שנאמר במחוייבי מכות אין ממון אצל מכות

נתן בר הושעיה אמר: כאן בנערה כאן בבוגרת. נערה יש לה קנס ואין לה מכר. בוגרת אין לה לא קנס ושפיר לוקה [ולא מכר]

ואין לה בושת ופגם?! רבנן דקיסרין אמרי תיפתר שפיתתה או שמחלה לו. סבר נתן בר הושעיה במקום מכות ותשלומין, משלם ואינו לוקה. וילקה וישלם? כדי רשעתו רשעה אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו שתי רשעיות. מן עדים זוממין. מה עדים זוממין משלמין ואינן לוקין, אף הכא משלם ואינו לוקה. אמר רבי נתן טעמא דנתן בר הושעיה: והפילו השופט והכהו לפניו, את שמכותיו יוצאות בו ידי רשעו, יצא זה שאומר לו עמוד ושלם.

מתני' פליגא על ר"ש בן לקיש. והתנינן האוכל תרומה שוגג... פתר לה כר"מ. דר"מ אמר לוקה ומשלם. והא תנינן האוכל תרומה מזיד... על דעתיה דנתן בר הושעיה דו אמר משלם ואינו לוקה, ניחא. על דעתיה דרבי יוחנן דו אמר אם התרו בו לוקה, ואם לא התרו בו משלם, פתר לה במזיד בלא התראה. על דעתיה דרשב"ל לא שנייא היא מזיד היא שוגג, היא התרו בו היא לא התרו בו? איך מוקי מתני'? סבר מוקי מתניתין ר"ש בן לקיש כר"מ. דאמר ר"מ לוקה ומשלם. א"ר חנינא קומי רבי מנא ואין יסבור ר"ש בן לקיש כל מתני' דר"מ, קרייא דר"מ?!!! והא כתיב ואיש כי יאכל קודש בשגגה וגו'! אלא מיסבר סבר רשב"ל, שהחומש קרבן. ואפילו יסבור שהחומש קרבן, קרן קרבן?! אמר ר' יודן בר שלום מתני' אמרה שהקרן קנס, דתנינן אינו משלם תרומה, אלא חולין מתוקנים, והן נעשין תרומה, אלו ממה שאכל היה משלם יאות, ותני כן: אכל תרומה טמאה משלם חולין טהורים, ואם שילם חולין טמאים יצא, ולא דמי עצים הוא חייב לו?! הדא אמרה שהקרן קנס. וכמה דתימר קרן קנס ודכוותה חומש קנס!! והדרא קושי' לדוכתא

אלא רשב"ל כדעתיה. כמה דר"ש בן לקיש אמר תמן הכל היה בכלל לא תענה ברעך עד שקר ויצא זה ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו לחייבו ממון. והכא הכל היה בכלל וכל זר לא יאכל קודש, יצא ואיש כי יאכל קודש בשגגה לחייבו ממון

והתני: מודים חכמים לר"מ בחוסם פרתו של חבירו שהוא לוקה ומשלם ששת קבין לפרה וארבעה קבין לחמור. שכן החוסם פרתו לוקה

א"ר יוסי וכן במחוייבי מיתות

והתני: מודין חכמים לר"מ בגונב חלבו של חבירו שהוא לוקה ומשלם, שכן האוכל חלבו לוקה. מודים חכמים לר"מ בגונב תרומת ח ב י ר ו שהוא לוקה ומשלם, שכן האוכל ת ר ו מ ת ו כגון ירש מא"א כהן לוקה כ כיון דאשכחן מלקות בלי תשלומין בגוונא חדא על כן אין התשלומין פוטרו ממלקות .

גנב תרומת חמץ ואכלה, לוקה ומשלם--מ"מ הפסידו ממון

א"ר מנא קומי ר' יוסי, מעתה הבא על אחותו קטנה ילקה וישלם, שכן הבא על אחות בוגרת לוקה!

חזר רבי מנא ואמר, תמן חל עליו מיתה ותשלומין כאחת, ברם הכא מחסימה הראשונה נתחייב מלקות, ומכאן ואילך לתשלומין.

התיב ר"ז קומי ר' מנא. המצית גדישו של חבירו משיבולת הראשונה נתחייב מיתה, מכאן ואילך לתשלומין! ולית את אמר הכין, אלא על כל שיבולת ושיבולת יש בה התריית מיתה והתריית תשלומין, ואוף הכא על כל חסימה יש בה התריית מכות והתריית תשלומין!!

משכחת לה שמשלם ולא לוקה א"ר יוסי ב"ר בון תרין אמוראין : חד אמר בחוסם בתרומה ובמוקדשים, וחרנה אמר בחוסם ע"י שליח. שליח לוקה והוא פטור. דם יחשב לאיש ההוא ולא לשולחיו

במזיד בתרומה ושוגג בחמץ, במזיד בתרומה ושוגג בנזיר, מזיד בתרומה ושוגג ביו"כ. אין תפתרינה כשני דברים ניחא כדאמר לעיל מודים חכמים וכו' , אין תפתרינה כדבר אחד, מחלוקת ר"י ורשב"ל.

תמן תנינן אין בין שבת ליה"כ, אלא שזה זדונו בידי אדם וזה זדונו בהיכרת. הא בתשלומין זה וזה שוין. מתניתא דר' נחוניא בן הקנה

דתני ר' נחוניא בן הקנה אומר יום הכיפורים כשבת לתשלומין. ור"ש בן מנסיא אומר כמחוייבי כריתות כך מחוייבי מיתות ב"ד.

מה ביניהן? ר' אחא בשם ר' אבינא אמר נערה נדה ביניהן, א"ר מנא אף אחות

אשתו ביניהן. על דעתיה דר' נחוניא בן הקנה מה שבת אין לה היתר אחר איסורה ויה"כ אין לו היתר אחר איסורו וזו הואיל ויש לה היתר אחר איסורה משלם. ור"ש בן מנסיא אמר שבת יש בה כרת ויה"כ יש בו כרת וזו הואיל ויש בה כרת, אינו משלם

ר' יודה בר פזי בעי, לווין וכריתות, מה אמרין בה אילין תניי? מה סוברין אלו התנאים הנ"ל היש מלקות במקום כרת? א"ר יוסי צריכה =מיבעי ליה לרבנן. א"ר יונה ולמה לא שמע לה מן הדא: דתני ר"ש בן יוחי ר' טרפון אומר נאמר כרת בשבת ונאמר כרת ביה"כ, מה כרת האמורה אצל שבת אין מלקות אצל מיתה, אף כרת האמורה ביה"כ אין מלקות אצל כרת.

א"ר מנא קומי ר' יוסי מה צריכין ליה, כרשב"ל. ברם כר' יוחנן אם מכות אצל מיתה יש לו, לא כל שכן מכות אצל כרת [א"ל ואף כר"י צריכה ליה איכא למיבעיא אף לריו"ח כדמסיק לקמן]

דאיתפלגון השוחט אותו ואת בנו לשום ע"ז. ר"י אמר אם התרו בו לשום אותו ואת בנו לוקה, לשום ע"ז נסקל. רשב"ל אומר אפי' התרו בו משום אותו ואת בנו אינו לוקה, מאחר שאלו התרו בו משום ע"ז היה נסקל. ומדחה...הכא שני דברים והכא דבר אחד

על דעתיה דרשב"ל מה בין אילין תניי לאילין ת"ק דר"ן בן הקנה רבנן? ללווין ולא לכריתות. היכא שיש רק לאו א"ר יודן הבא על הממזרת ביניהון. אמר ר' חנניא המצית גדישו של חבירו בי"ט ביניהן. אילין תניי רנחב"ה ורשב"מנסיא סברין מימר הואיל ואין בהן כרת משלם. ואילין רבנן סברין מימר הואיל ויש בה מכות אינו משלם

מעתה אלו נערות דלא כרבנן רק כר"מ?! ?! א"ר מתניה בבא על הממזרת ביניהן איירי בממזר שאנס ממזרת--שאין בו מלקות-ע"כ משלם

שייך לאלו נערות [ואשת אחיו לאו יבימתו היא?! תיפתר שמת אחיו והיו לו בנים, ואירש אשה, ומת, ובא אחיו ואנסה]

הלכה ב משנה בת כהן שנשאת לישראל ואח"כ אכלה תרומה, משלמת את הקרן ואינה משלמת את החומש, ומיתתה בשריפה. נישאת לאחד מכל הפסולין, משלמת קרן וחומש, ומיתתה בחנק, דברי ר' מאיר. וחכ"א: זו וזו משלמת את הקרן ואינה משלמת את החומש, ומיתתה בשריפה.

המאכיל את בניו קטנים ואת עבדיו בין גדולים בין קטנים. האוכל תרומת חו"ל. והאוכל פחות מכזית תרומה. משלם את הקרן ואין משלם את החומש. והתשלומין חולין. אם רצה הכהן למחול לו מוחל. זה הכלל: כל המשלם קרן וחומש, התשלומין תרומה. אם רצה הכהן למחול אינו מוחל. וכל המשלם את הקרן ואין משלם את החומש, התשלומין חולין, אם רצה הכהן למחול מוחל:

גמרא כך היא מתניתא: זינתה מיתתה בשריפה

מה טעמא דרבי מאיר? כי תחל לזנות בית אביה, את שהיא ראויה לחזור לבית אביה, יצאת זו שאינה ראויה לחזור לבית אביה. נשאת לכשר וזינתה הרי היא ראויה לחזור לבית אביה?! מאי כדון? כי תחל לזנות את שחילולה מחמת הזנות ולא חילולה מחמת נישואין

מה טעמא דרבנן? ובת איש כהן מ"מ. מעתה אפילו חללה מכנה?שנולדה מכהן שנשא גרושה וכו' תנא ר' חיננא בר פפא קומי ר' זעירא דר' ישמעאל את אביה היא מחללת, את שחילולה מחמת עצמה ולא שחילולה מחמת אביה.

א"ר חנינה שונה אני על דר' ישמעאל אפילו חללה מכנה.

והא תנינן 8:1 רבי אליעזר מחייב קרן וחומש. ור' יהושע פ ו ט ר אלמא אפי' חללה מכנה, פטור! ומדחה... הוון בעיי מימר מה פליגין בחומש, אבל בקרן אף ר' יהושע מודה. מה פליגין לשעבר קודם שנודע לו.., אבל לבא אף ר' יהושע מודה.

ואת עבדיו לא הספיק לשלם עד שנשתחרר, נותן. היו לו נכסים שאין לרבו רשות בהן, נותן. חייב העבד לשלם

ראובן שגזל משמעון, והאכילה ללוי, תפלוגתא דר' חייא רבא ור' ינאי. דאיתפלגון גזל מעורתו בגד/טלית של זה, ונתן לזה, ר' לעזר בשם ר' חייא רבא מוציאין מן הראשון ואין מוציאין מן השני. ר"י בשם רבי ינאי אף מוציאין מן השני. אף רבי חייא רובה מודה מכיון שנתן לו לוי, יצא בה ידי גזילה:

הלכה ג משנה 1) שתי קופות אחת של תרומה ואחת של חולין שנפלה סאה של תרומה לתוך אחת מהן, ואין ידוע לאיזה מהן נפלה, הרי אני אומר לתוך של תרומה נפלה.

דבר חדש אבל אם אין ידוע איזה היא של תרומה ואיזה היא של חולין, אכל את אחת מהן פטור, והשנייה נוהג בהן כתרומה וחייבת בחלה דברי ר"מ, ור' יוסי פוטר

2)אכל אחר מן השנייה פטור. אכל אחד מן שניהן, משלם כקטנה שבשתיהן.

נפלה אחת מהן לתוך החולין, אינה מדמעתן. והשנייה נוהג בה כתרומה וחייבת בחלה דברי ר' מאיר. ור' יוסי פוטר.

נפלה שנייה למקום אחר אינה מדמעתן. נפלו שתיהן למקום אחד מדמעת כקטנה שבשתיהן.

זרע את אחת מהן פטור. והשנייה נוהג בה כתרומה, וחייבת בחלה, דברי ר' מאיר. ור' יוסי פוטר.

זרע אחר את השנייה פטור.

3) זרע אחד את שתיהן בדבר שזרעו כלה מותר, ובדבר שאין זרעו כלה כגון בצלים אסור:

גמרא אחת טמאה ואחת טהורה, [וסאה תרומה טמיאה לפנינו] אני אומר לתוך טמאה נפלה. אחת מדומעת ואחת אינה מדומעת, אני אומר למדומעת נפלה. אחת יש בה כדי להעלות ואחת אין בה כדי להעלות, אני אומר לאותה שיש בה כדי להעלות נפלה. זה הכלל: תולין קלקלה במקולקל

1)ר"ש בן לקיש משום בר קפרא אמר והוא שיש בשנייה רוב. ר"י אמר אע"פ שאין בשנייה רוב.

מחלפא שיטתיה דר"ש בן לקיש, תמן 4:7 הוא אומר ספיקן בטל ברוב [אלמא ר"ל מ ק ל]. והכא אמר הכין! תמן בשם גרמיה והכא בשם בר קפרא

מחלפא שיטתיה דרבי יוחנן, תמן4:7 הוא אומר כולהן נעשו הוכיח והכא הוא אמר הכין! שנייא היא הכא שיש לו במה לתלות:

שתי קופות, אחת של תרומה טמאה ואחת של חולין טהורין, ונפלה סאה תרומה טמאה לתוך אחת מהן, ואינו ידוע לאיזה מהן נפלה, אני אומר לתוך של תרומה נפלה, והחולין יאכלו נקודים

נפלה סאה תרומה טהורה, אני אומר לתוך של תרומה טמאה נפלה והחולין יאכלו בטהרה

שתי קופות אחת של תרומה טהורה ואחת

של חולין טמאין, ונפלה סאה תרומה טהורה לתוך אחת מהן ואין ידוע לאיזה מהן נפלה, אני אומר לתוך תרומה נפלה, והחולין יאכלו נקודים

נפלה סאה תרומה טמאה, שתיהן אסורות. מה נפשך אי לתוך תרומה נפלה אסור, אי לתוך של חולין נפלה אסור.

למה יאכלו נקודים? שספק טמא טמא, וספק מדומע מותר.

א"ר יוחנן מדומע פטור מן החלה. ספק דימוע הנאכל משום דמע =כל הנך גווני דשרינן קופת החולין, חייב בחלה.

2)אמר ר' יוחנן דרבי יודא היא. דתנינן תמן טהרות 5:5 אם נשאלו בבת אחת טמאין. בזה אחר זה טהורין. ר' יוסי אומר בין כך ובין כך טמאין

במה אנן קיימין? אם בנשאלו שניהן כאחת, טמאין. ואם בזה אחר זה טהורין אלא כינן קיימין בבא לישאל עליו ועל חבירו ר' יודא אומר אומר לו שאול דילך ואיזיל לך. ור' יוסי אמר כמי שנשאלו שניהן כאחת. והכא כמי שנשאלו שניהן כאחת?! ול כ ו ל י עלמא שני פטור!

3)ר' זעירא בשם ר' חייא בר ווא: והוא שזרע את השנייה עד שלא קצר את הראשונה. אם זרע את השניה אחר שקצר את הראשונה, אין תלוש ומחובר נעשו הוכיח

ר' חנינא תורתייה בשם רבי ינאי: בצל של תרומה שעקרו ושתלו מכיון שרבה עליו החדש מותר

התיב ר' זעירא והתנינן 9:2 את שזרעו כלה מותר, ודבר שאין זרעו כלה אסור. שזרעו כלה מותר, במרבה עליו החדש! ודכוותה דבר שאין זרעו כלה אסור ואע"פ שרבה עליו החדש!!

ר"ז כדעתיה דאמר ר' זעירא בשם ר' יונתן בצל של כלאי הכרם שעקרו ושתלו אפילו הוסיף כמה אסור שאין גידולי איסור מעלין את האיסור:

מסכת תרומות פרק ח

הלכה א משנה האשה שהיתה אוכלת בתרומה ובאו ואמרו לה מת בעליך או גירשך, וכן העבד שהיה אוכל בתרומה ובאו ואמרו לו מת רבך או מכרך לישראל או נתנך במתנה או עשאך בן חורין, וכן כהן שהיה אוכל בתרומה ונודע שהוא בן גרושה או בן חלוצה ר"א מחייב קרן וחומש ור' יהושע פוטר

היה עומד ומקריב על גבי המזבח ונודע שהוא בן גרושה או בן חלוצה ר"א אומר כל הקרבנות שהקריב על גבי המזבח פסולין ור' יהושע מכשיר

נודע שהוא בעל מום עבודתו פסולה.

וכולם שהיה תרומה לתוך פיהם ר"א אומר יבלעו ור"י אומר יפלוטו

אמרו לו "נטמאת ונטמאת תרומה" רבי אליעזר אומר יבלע ורבי יהושע אומר יפלוט

טמא ה י י ת , וטמאה ה י ת ה תרומה, או נודע שהוא טבל ומעשר ראשון שלא ניטלה תרומתו או מעשר שני והקדש שלא נפדו או שטעמו טעם פשפש לתוך פיו הרי זה יפלוט:

גמרא האשה שהיתה אוכלת בתרומה כו'. ניחא מת בעליך, גירשך?! מי קיבל את גיטה?! רבנן אמרין כמשנה ראשונה, שכן ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה, ואביה מקבל את גיטה.

רבי לעזר אומר ואפילו תימר כמשנה אחרונה, תפתר שאמרה לו הבא גיטי ממקום פלוני והיה דרכו להביא לה בעשרה ימים ומצא סוס רץ והביא לה לחמשה ימים,

ולא ר' לעזר כרבי ליעזר =נימא ר"א דלא כר"א.. דתנינן ר' ליעזר אוסר מיד!!כשעשתה האשה שליח לקבלה (דחיישי' מיד כשיצא מן הבית, מצאו) וא"כ איך עברה ואכלה? ולא מודי ר' ליעזר שאם אמרה אל תביא אלא ממקום פלוני שהיא אוכלת בתרומה עד שמגיע הגט לאותו מקום! אמר ר' חנניה מכיון שאמרה לו אל תביא אלא ממקום פלוני כמי שאמרה לו לא יהא גט אלא לעשרה ימים, מה שאכלה בהיתר אכלה!! ושוב קשה א"כ היתר גמור יש כאן - ועל כרחך ר"א דלא כר"א

ר' חגי שאל לחברייא מניין לאוכל

ברשות שהוא פטור? מה בין סבר שהוא חולין ונמצא תרומה שהוא חייב, מה בין סבר שהוא כהן ונמצא ישראל שהוא פטור? אמרין ליה מהוריית בי"ד. דבי"ד אמרו לו שהוא כהן

אמר לון עוד צריכה לי, מה בין סבר שהוא חול ונמצא שבת שהוא חייב, מה בין סבר שהוא פסח ונמצא שלמים שהוא פטור? אמרין ליה משוחט ברשות. דבהול לשחוט הפסחים

אמר לון עוד צריכה לי, מה בין סבור שהוא שומן ונמצא חלב שהוא חייב, מה בין סבור שהוא פטור ונמצא אסור שהוא פטור? לא אגיבו. אמר לון? נימא לכון מנין: או הודע אליו חטאתו והביא, השב מידיעתו חייב על שגגתו, יצא זה שאפילו יודע אינו פורש

עאל רבי יוסי לגבון, אמר לון למה לא אמריתו ליה או הודע אליו חטאתו והביא, אמרין ליה הוא קשיתה והוא קיימה.

ר' יוחנן בשם ר' ינאי זה אחד מן ג' מקראות שהן מחוורין בתורה ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם, וכי יש כהן עכשיו ואין כהן לאחר זמן?! ואיזה? זה שהיה עומד ומקריב ע"ג המזבח ונודע

שהוא בן גרושה או בן חלוצה שעבודתו כשירה

אמר רב ופועל ידיו תרצה, כל שהוא מזרעו של לוי עבודתו כשירה

על דעתיה דרב: ובלבד כהן מקריב דווקא בעניין מקריב (..ופועל ידיו...). ועל דעתיה דר' יוחנן ואפי' כל כהן. =אוכל תרומה
על דעתיה דרב ובלבד בקדשי מקדש. על דעתיה דר' יוחנן ואפילו בקדשי הגבול
על דעתיה דרב ובלבד בשעת מקדש. על דעתיה דרבי יוחנן ואפילו בזמן הזה

רבי ירמיה בעי, ואף לגמר הדברים כן? מקבל ואחר זורק, קומץ ואחר מקטיר, מזה ואחר שורף? האם שרי לכהן אחר ל ג מ ו ר את העבודה שהתחיל?

ר' יעקב בר זבדי בשם רבי יצחק מן מה דתני עשו אותה כחטאת גזולה שלא נודעה לרבים שהיא מכפרת, הדא אמרה שהוא מקבל ואחר כך זורק, קומץ ואחר כך מקטיר, עורף ואחר כך מזה [בחטאת העוף]

רבי יעקב בר זבדי בשם ר' יצחק שאל, היה עומד ומקריב על גבי המזבח ונודע לו שהוא בן גרושה או בן חלוצה מה את עביד ליה, כמי שהוא מת, ויחזור הרוצח

למקומו. או כמי שנגמר דינו בלא כהן גדול ואינו יוצא משם לעולם?
נישמענה מן הדא: מעשה במגורת של דיסקי ביבנה שנפגמה ונמדדה ונמצאת חסירה והיה ר' טרפון מטהר ור' עקיבה מטמא א"ר טרפון המקוה הזה בחזקת טהרה לעולם הוא בטהרתו עד שיודע שחסר א"ר עקיבה הטמא הזה בחזקת טומאה לעולם הוא בטומאתו עד שיודע שטהר. א"ר טרפון למה זה דומה? לעומד ומקריב ע"ג המזבח ונודע שהוא בן גרושה או בן חלוצה שעבודתו כשירה. א"ר עקיבה למה זה דומה? לעומד על גבי המזבח ונודע שהוא בעל מום שעבודתו פסולה. א"ל ר"ט מה זו עקיבה?! אני מדמה ליה לבן גרושה ואת מדמה ליה לבעל מום, נראה למי דומה אם לבן גרושה הוא דומה, נלמדנו מבן גרושה ואם לבעל מום הוא דומה, נלמדנו מבעל מום. אמר ליה ר' עקיבה מקוה פסולו בגופו ובעל מום פסולו בגופו, ואל יוכיח בן גרושה שפסולו מאחרים. מקוה פסולו ביחיד ובעל מום פסולו ביחיד, ואל יוכיח בן גרושה שפסולו בב"ד. ונימנו עליו וטמאוהו. א"ר טרפון לר"ע הפורש ממך כפורש מחייו!!

א"ר יוסי זאת אומרת היה עומד ומקריב ע"ג המזבח ונודע שהוא בן גרושה או בן חלוצה שעבודתו כשירה עד שיופסל בב"ד.

הדא אמרה: ספק טמא ספק בעל מום עבודתו פסולה, דאת ר"ט רצה לדמות מקווה לב"ג וב"ח מדמי ליה לבן גרושה לבן חלוצה, אבל אם מדמי לה לבעל מום עבודתו פסולה, ומקוה לאו ספק הוא?! אלמא מספיקא פסלינן (היכא דל"ד לבג ובח)

א"ר חנינא זאת אומרת פסול משפחה צריך ב"ד.

א"ר יוחנן מה פליגין? בעבד ואשה, רישא דמתני' אבל בשאר דברים אף ר"א מודי. א"ר שמואל בר רב יצחק מתני' אמרה כן או נודע שהוא טבל או מעשר ראשון שלא נטלה ממנו תרומתו או מע"ש והקדש שלא נפדו, ולית ר"א פליג מודה שאסור לבלוע

מ"ט דר"א? מכיון שהתחיל בהיתר. תני ר' נתן אומר לא שהיה ר"א אומר משום שהתחיל בו בהיתר, אלא שהיה ר"א אומר הלעוס כבלוע.
אף בשבת כן? אף בפסח כן? אף ביה"כ כן? אף בנזיר כן? אף בנבילות כן? אף בטרפות כן? אף בשקצים כן? אף ברמשים כן?

ר' חייא בשם ר' יוחנן השוחט בהמה ומצא בה שקץ אסור באכילה. מה טעמא? בהמה בבהמה תאכלו, ולא שקץ בבהמה תאכלו. א"ר יונה רבי הושעיא בעי, מה בינה לבין זיזין שבעדשים ליתושים שבכליסין לתולעים שבתמרים ושבגרוגרות? תמן בגופיהן הן ברם הכא אינו בגופו

הדין צירא מורייסא עד שלא יצליל הדם שרי, מדהוא צליל אסור. דם שעל הככר גוררו ואוכלו, ואם היה מבין שיניו אוכלו ואינו חושש. שקץ בזיזין ובזבובין ובהגזין ובשקצים וברמשים יכול בזמן שהן בפרי? ת"ל טמאים הם בזמן שהן בפני עצמן ולא בזמן שהן בפרי יכול אפילו יצאו וחזרו ת"ל טמאים הם ואפילו יצאו וחזרו רב חייא בר אשי בשם רב אפילו יצאו על שפת אוכל וחזרו הרי אלו אסורין

אבא בר רב הונא בשם רבי יוחנן: השוחט בהמה ומצא בה חזיר מותר, באכילה, יונה אסור באכילה. מה טעמא? בהמה בבהמה תאכלו. ולא עוף בבהמה תאכלו ולא שקץ בבהמה תאכלו.

ולא סוף דבר פשפש, אלא כל דבר שנפשו של אדם חתה ממנו:

הלכה ב משנה היה אוכל באשכול ונכנס מן הגינה לחצר, רבי אליעזר אומר יגמור. ור' יהושע אומר לא יגמור חשיכה לילי שבת, ר' ליעזר אומר יגמור. ור' יהושע אומר לא יגמור:

גמרא תמן תנינן מעשרות 3:9 גפן שהיא נטועה בחצר, נוטל את כל האשכול. וכן ברימון. וכן באבטיח. דברי רבי טרפון. [ורע"ק פליג עיי"ש]

ר' זעירא ר' חייא בשם רבי יוחנן, ר' טרפון כר"א, ועושה עקיצת האוכל כתחילתו ...מעשה העקיצה נחשב כאילו "התחיל" והרי לר"א, התחיל---מותר לגמור בחצר..

ר' אילא רבי יסא בשם ר' יוחנן, או ר' טרפון כר"א, או רבי טרפון עושה אכילה אחת שיש בה שתים ושלש אכילות, כאכילה אחת.

מ"ט דר"א? משום שהתחיל בו בהיתר

תני ר' נתן אומר: לא שאמר ר"א משום שהתחיל בו בהיתר אלא שר"א אומר ימתין עד מוצאי שבת או עד שיצא חוץ לחצר ויגמור:

הלכה ג משנה יין של תרומה שנתגלה ישפך. ואין צריך לומר של חולין

שלשה משקין אסורים משום גילוי. המים והיין והחלב. ושאר כל המשקין, מותרין. כמה ישהו ויהיו אסורים? כדי שיבא הרחש ממקום קרוב וישתה.

שיעור המים המגולין כדי שתאבד בהן המרה ר' יוסי אומר: בכלים כל שהן. ובקרקעות ארבעים סאה.

ניקורי תאינים וענבים וקשואין והדלועין והאבטיחים והמלפפונות אפי' הם ככר. אחד גדול ואחד קטן. אחד תלוש ואחד מחובר. כל שיש בו ליחה אסור

ונשוכת הנחש אסורה מפני סכנת נפשות

המשמרת של יין אסורה משום גילוי ורבי נחמיה מתיר:

גמרא רבי יעקב בר אחא ר"ש בר בא בשם ר' חנינא: יין שנתגלה ישפך ואפי' של תרומה. תבשיל שבישלו במים המגולין אפילו של תרומה ישפך ואין צריך לומר של חולין א"ר יוסי מתני' אמרה כן יין של תרומה שנתגלה ישפך ואין צריך לומר של חולין

חברייא בשם ר' יוחנן יין שנתגלה אסור לשהותו ואם שיהו והחמיץ מאיליו מותר. תאינים וענבים שנקרו אסור לשהותן ואם שיהן וצמקו מאיליהן מותרות

ברתיה דרבי חייא רובא הוה מנקרא בתאינייא, בגין דלא ייכלון חברייא היו בעלי התאנים מנקרין התאנים במו ידיהם, כדיי שלא יאכלו החברים... והוה רבי חייא אבוי אכל מינהון. ולית אסור?! לדעתיה הוה עובדא. ואפי' כן לא אסיר לא כן תני ראה ציפור ניקרית בתאינה ועכבר מנקרת באבטיח אסור אני אומר מקום הנקר אכלו! , מנטרא להון הוות. היה שומר אותם

רבי יצחק בר נחמן בשם ר' יהושע בן לוי החד והמר והמתוק אין בו משום גילוי. רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי החד והמר והמתוק אין בהן לא משום גילוי ולא משום יין נסך ר' סימון מפרש החד- קונדיטון. והמר- פסתינון. והמתוק- חמרא מבשלא

רבי יהושע בר זידל הוה ליה חמרא מבשלא שנתייחד ברשות גוי שאל לר' ינאי בי ר' ישמעאל א"ל לא כן אמר ר"ש בן לקיש מתוק אין בו לא משום גילוי ולא משום יין נסך

ר' ינאי ב"ר ישמעאל איבאש חלה סלקין לגביה ר' זעירא ור' הושעיה ור' בון בר כהנא ור' חנניא חבריהון דרבנן מבקרתיה, חמון לרבי יהושע בר זידל יתיב, אמרין הא מרא שמועתא והא מרא עובדא! אתון ושאלון ליה, אמר לון רבי ינאי בי רבי ישמעאל כן אמר ר"ש בן לקיש מתוק אין בו לא משום גילוי ולא משום יין נסך, א"ל ר"ז דדילמא מה אילין דריש לקיש דהכין הכין,שמא המה משמועות "מפוקפקות" של ריש לקיש א"ל לא! לעובדא וסמכון עלוי!! כד נחתון קם ר' אילא עם ר' בון בר כהנא, א"ל אילולי דאתון מרחמין שמועתא, אתם אוהבין "שמועות" ולא מתניתא היא?! דתני ר' חייא יין מבושל של גוים למה אסור מפני שהיה מ ת ח י ל ת ו יין. ואז ניסכו חומץ של גוים מפני מה הוא אסור? מפני שהיה תחילתו יין.

אמר רבי יוסי מתניתא אמרה כן היין והחומץ של גוים שהיה מתחילתו יין

ר' אימי הוה ליה אורחין, אמר לון אילולי דאיתגלי חמרא מבשלא דידי, הוינה משקי לכון מיניה! א"ל רב ביבי איתיא ואנא שתיי! הביא אותו ואני אשתה! (דמבושל שריא) אמר, מאן דבעי ימות, ייזול וימות גו בייתיה! ילך לב י ת ו וימות שם!

בר יודני איגלי קונדיטון דידיה, אתא שאל לרבנן, אמרין ליה אסור. ולא כן א"ר יצחק בר נחמן בשם ריב"ל החד והמר והמתוק אין בהן משום גילוי! רבנן דקיסרין בשם רבי חייא בר טיטס בההיא דשחיק חד לתלתא.

בעון קומי רבי אבהו יין שנתבשל שנתגלה מהו? אמר לון קרינה מין יין מתוק-לא טוב- צריכה לר' יוחנן ואתון שאלון ליה ובאו לשאול לפניו, לא כל שכן יין מבושל?! שיש לאסור! עאל שאל לרבי יצחק א"ל אסור אינהר ר' אבהו דאמר רבי יוחנן אסור רבי יעקב בר אחא ר' אימי בשם רבי אלעזר אם היה נכנס ויוצא מותר

בר נטוזא איתגלי ליה גיגיתיה, אתא שאל לרבי בא בר ממל א"ל אם היה יוצא ונכנס מותר. ר' יעקב בר אחא רבי אימי בשם רבי לעזר אם היה ישן מותר. רבי חנניא ורבי יהושע בן לוי חד אמר ישן מותר וחרנא אמר ישן אסור, ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא, ומסתברא דאמר ר' חנינא ישן מותר, דבכל אתר ר"א סמיך לר' חנניא.

ור' יוסי בן שאול משתעי אהן עובדא: סיפר מעשה הזה חד איתתא הוות רחמנא מצוותא סגיא אהבה מצוות מאד חד זמן סליק

גבה חד מיסכן יהבת קומוי מיכול, נכנס עני ונתנה לו לאכול כי אכל, ארגשת בעלה, איסלק יהבתיה גו עיליתא, נכנס בעלה... והיא "הטמינה" האורח בעלייה יהבת קומי בעלה דייכיל, אכל נם ודמך ליה, אתיא חיוויא אכל מן מה דהוה קומיה, והוה מסתכל ביה, האורח הסתכל על הנחש מן דאיתער, קם בעי מיכול מן מה דהוה קומיה, שרי ההוא דעיליתא מילולי ביה התחיל האורח לדבר איתו שלא יאכל ממנו! הדא אמרה ישן אסור! ואין אסור משום יחוד?! מכיון דלא חשיד על הדא, על שפיכת דמים-שהרי הציל אותו ממוות לא חשיד על הדא. כי נאפו ודם בידיהם.

מעשה בטבח אחד בציפורין שהיה מאכיל ישראל נבילות וטריפות פעם אחת שתה יין בערב שבת ועלה לגג ונפל ומת והיו כלבים מלקקים בדמו, אתון שאלו לר' חנינא מהו מירמיתי מן קמיהון? מהו ליטול בשרו מן הכלבים? אמר לון כתיב ובשר בשדה טריפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו וזה היה גוזל את הכלבים ומאכיל את ישראל, ארפונון דמדידהון אינון אכלין!! הנח להם-משלהם הם אוכלין!

מעשה בחסיד אחד שהיה מגלגל =מזלזל בגילוי יין, פעם אחת לקה בדלקת וראו אותו יושב ודורש ביוה"כ וצלוחית של מים בידו

חד ב"נ איגלי לה גרב דחמר, נתגלה לו חבית של יין אזל בערובא צומא רבא למישפכיניה, חמתיה חד א"ל הביה לי נשתייה! א"ל לאו מגלי הוא?! א"ל הבי לי, ומרי דצומא ליקום.. ד' יעזור... לא איספק משתייה, עד דאיתחלחל

ר' ירמיה בשם רבי חייא בר בא כל הארסין מעלין חטטין ואירוס דנחש ממית.

ר' ירמיה שאל לר"ז... [מריה שמועתא, שאל ליה] מתנמנם מהו? [עיין פיסקה הבאה]

ר' זעירא הוה יתיב אייכול והוה דמיך, יהב ידיה על תומנתא, נתן ידו על הכלי--כשניעור משנתו ואמר לון אדלקין בוצינא, אדלקון, ואשכחון שפופינא שהוא דומה לשערה כריך עלה, אמר ליה רשיעא! לא הוינא זהיר בך?!

אמר רבי אמי צריכין למיחוש למה דברייתא חששין איסור, דלא למיתן בר נש פריטין גו פומא, ותבשילא תותי ערסא, פיתא תחות שיחיא, דיצא סכינא גו פוגלא, סכינא גו אתרוגא,

אמר רבי יוסי בי רבי בון כל זיעא דנפקא

מבר נש סם המות הוא, חוץ מזיעת הפנים.

כד שאלון לרבי יונתן, שאלות בענייני גילוי א"ל ערבא דו נפשך אנא?! האים אני ערב לנפשך?! אמר רבי ינאי אין קטא, קטא שיחור. ואין אובד, אובד מרגלי אים "קוטע"(מרוויח) משהו, הריהי מרוויח "פחם"..ואים מפסיד, הרהי מפסיד מרגלית(נפשו)

אמר רבי שמעון בן לקיש אילו זבנת גרמך ללודין, הוה מזבין להון בדמין יקרין, והכא בדמין קלילין!

תני: מים שנתגלו לא ירביץ בהון בתוך ביתו ולא ישפכם ברשות הרבים ולא ישקה לגוי ולא ישקה מהן בהמת חבירו אבל משקה הוא בהמתו. מים שנתגלו לא ישרה בהן את הטיט ולא יכבס בהן את הכלים. ולא ידיח בהן קערות כוסות ותמחויין ואין צריך לומר פניו ידיו ורגליו. אחרים אמרו לא אסרו אלא מקום סירטא. פניו כסירטא הם. ראשי אצבעות ידיו ורגליו כסירטא הם.

מים שנתגלו לא יגבל בהן את העיסה. רבי נחמיה אמר אפייה מותר מפני שאירס נחש כלה באור. רבי סימן בשם רבי יהושע בן לוי אמר בשאינה נופלת, אבל אם היתה נופלת אים הפת "מתפורר" אסור שהארס גרם

הכל מודים במים שהוחמו שאסור, מה בין פת מה בין חמים? כאן האור שולט וכאן אין האור שולט. כאן הכלי מפסיק וכאן אין הכלי מפסיק

שמואל אמר מה יעשה לי רשע זה? אין אני שותה אלא חמין ! מילתיה אמר צונן שנעשו חמין מותרין

אמר רבי חנינא רשע זה דעתו נקייה, ואינו שותה חמין שנעשו צונן. מילתיה אמרה חמין ונעשו צונן מותרים
רבי אבהו בשם רבי יוחנן בין זה בין זה אסור. מתניתא מסייע לרבי יוחנן חמין כל זמן שמעלין הבל הרי אלו מותרים. אבל מים המגולין אע"פ שמחממן הרי אלו אסורים.

מי כבשין ומי שלקות ומי תורמסין הרי אלו מותרים. מים שהדיח בהן כבשין ושלקות ותורמסין הרי אלו אסורים. הדיח בהן ענבים ואובשין לחולה אסור:

המשמרת של יין, רבי יהודה אומר: אם היתה פקוקה מלמעלה =כשפורס בגד על המשמרת, אע"פ שאין המשמרת נוגעת בכלי שהיין נכנס לתוכו.---ולר' נחמי' בעינן מ ש מ ר ת נוגעת--- אבל משמרת מגולה, שפיר דמי אע"פ שהיא

פתוחה מלמטן. ר' נחמיה אומר: אם היתה התחתונה מכוסה אע"פ שהעליון מגולה מותר. מפני שאירס נחש עומד כסבכה, ועמד מלמעלן. א"ר לעזר בשלא טרף, אבל אם טרף אסור.

לגין בתיקו, מותר. מכוסה ואינו פקוק, אסור. פקוק כעין cork שלנו ואינו מכוסה, אם היה פקקו חוץ =אפוץ tight, מותר
תרין אמוראין: חד אמר כדי שינטל בפיקקו, וחרנא אמר כדי שלא יכנס לתוכו ראש הכרכר

אמר רבי בא מאן דעבד טבאות, פקיק לה, ומכסה לה.

לגין שהניחו בשידה תיבה ומגדל ושכחו וחזר ומוצאו, אסור. בדק ואחר כך הניחו מותר
חד עובדא אתא קומי רבי בחד, דחמתיה מגלי ומכסי, ראה נחש מגלה ומכסה אמר מפני רשע זה ניקלקל את הכיסויין?! א"ר מנא לא מסתברא דלא, ההיא עובדא דההוא, אסור משום ההוא עובדא, אסרו "מכוסה"

רבא בשם רב יהודא ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי חלב של גוי למה הוא אסור? מפני הגילוי. א"ר ירמיה חלב של גוי למה אסור? מפני תערובת בהמה טמאה. ותנינן עומד הוא גוי וחולב בעדר, וישראל עומד על גביו ואינו חושש. ואי משום גלוי, מה מהני עומד ע"ג!

ויעמיד! א"ר שמואל בר רב יצחק מפני האירס העומד בין הנקבים

ג' אירסין הן: ארס שוקע. וארס צף. וארס עומד כסבכה מלמעלה

ביומוי דרבי ירמיה אתגליין גיגייתא דסדרא רבא. גיגית יין של בית המדרש הגדול שתון קדמיין ולא מייתון, אחריין ומייתון. אני אומר ארס שוקע היה

פעליא הווין בחקלא, איתגליין קולתא דמיא ואישתון מינה קדמיין ולא מייתון, אחריין ומייתון, אני אומר ארס שוקע היה. ותני כן: חבית שנתגלתה וכן אבטיח שניקר, ואכלו ושתו ראשונים, לא יאכלו וישתו אחרונים. אני אומר ארס שוקע הוא. יין שנתגלה ושתו ממנו י' בני אדם, אסור לוכל ולשתות אחריהן. אני אומר ארס שוקע הוא.

חמשה משקין אין בהן משום גילוי. הציר והמורייס והחומץ והשמן והדבש. ר"ש אוסר בדבש. מודים חכמים לר"ש כשראו אותו נוקר.
רבי חיננא בר פפא הוות בידיה צלוחית

דדבש מיגלייא, לא אספיק מישאל עד דמפעפעת בידיה

רב ושמואל תרויהון אמרין: ניתנה רשות לארץ לבקע מפניו ולא ניתנה רשות לכלי לבקע מפניו

רבי חייא רבא ור"ש ברבי הוון יתבין בחד בית, אזלין מרמרין שכולו שיש אמרין אפשר דהוא מתחמי הכא?! ואיתחמי, אמרין ברוך הוא שבחר בהן בחכמים. שאמרו ניתנה רשות לארץ לבקע מפניו, ולא ניתנה רשות לכלי לבקע מפניו

ר' ינאי הוה מידחל מיניה סגין, היה ירא מהם מאד והוה יהב ערסיה על ארבעה מלושין דמיין, היה נותן מטתו על 4 כלים של מים חד זמן פשט ידיה ואשכחיה גביה, אמר ארימון מיניה! שומר פתאים ה'

וכמה הוא שיעור נקב? בכלי, שיש לחוש שמא נכנס הנחש ר' יעקב בר אחא בשם ר"ח מחוי בה הכין, אמר: ראש אצבעי קטנה. ר' יעקב בר אחא ר"ש בר ווא בשם ריב"ל עד כדי שלא תכנס ראש אצבע קטנה של תינוק בן יומו לתוכה. ואפי' פחות מיכן הוא עליל, אלא דלא ידע דו נפיק, לא עליל אים אינו יודע האיך יצא, אינו נכנס

הדין סלתא basket אפילו קטן כמה, אסור. דהוא עליל בהדא ונפק בהדא. הדא סלקותא אפילו היא תלויה כמה אסורה, דהוא משתלשל: הנחש עולה למעלה, ומשתלשל

איזה מקום קרוב? אמר ר' שמואל מאוזן חבית ולפיה. ולא חמי ליה?! א"ר חנינא מין קטן הוא ושפיפון שמו והוא דומה לשערה:

תני המים בקרקעות ארבעים סאה, ר' נחמיה אמר כדי שתהא חבית שיחין מתמלא מהן.

היין בין בכלים בין בקרקעות כל שהוא. אפילו הרבה, אסור. היין כל זמן שהוא תוסס אין בו משום גילוי. כמה תוסס? עד שלשה ימים. ומעשה שמצאו נחש בצד הבור של יין, ובא מעשה לפני ר' יהודה והתיר

מעיין, כל זמן שהוא מושך אין בו משום גילוי. א"ר ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא מעשה שירד ר' יוחנן בן נורי אצל ר' יוחנן בן ברוקא אבא לבית שריין והראהו גיביה בור שלא היה בו אלא שלושת לוגין מים והיו הגשמים מטפטפים ויורדין ושחה ושתה ואמר כזה אין בו משום גילוי.

ועד היכן? עד איזה תקופה בשנה נקרא זמן גשמים [וממילא אין בו משום גלוי. כי אין הנחשים מצויין אז--מפי הרה"ג ר' יעקב קאפל שוורץ רב דבאיים] ר' מנא בר תנחום בשם רבי חנינא עד כדי שתפרח הכרית, מין ירק הגדל אחר זמן פסיקת גשמים רבי לעזר ב"ר יוסי בשם רב עד כדי שיעשה כרגלי אווז. האדמה (מחמת יבשות הארץ)

א"ר יעקב בר אחא מכיון שהותר מה שבשדה הותר מה שבבית.

תני ר' הושעיה: הגילויין נוהגין בין בארץ בין בח"ל. בין בימות החמה בין בימות הגשמים:

א"ר יודא בן פזי מאן תנא ניקורין? שיש איסור גילוי(מפני הקאת נחש) ר"ג. דר"ג אומר אף הנחש פוסל כששותה ממי פרה שהוא מקיא. א"ר יונה מה אכפלן מצות גבי נקורים?! לענין סכנה, כו"ע מודו, דחיישי' בניקור

ולא כן תני: ראה צפור נוקרת בתאינה, ועכבר באבטיח, הרי זה אסור. אני אומר מקום הנקר, אכלו. ואמר ר' בא ר"ג הוא, דהוא אמר נחש חוזר ומקיא [כ דחיישינן לגלוי אף בכה"ג]. ולענין טריפה אמר ר' בא בשם רבנן דתמן שחטה וחטפו זאבים בני מיעיה כשירה שחזקת בני מעים כושר וחש לומר שמא ניקבו? חזקת בני מעים כושר. והכא את אמרת הכין?! אלמא לר' בא מחמירין בסכנה י ו ת ר מאסור חומר הוא בסכנת נפשות!

וירדו בניקורין כרבן גמליאל [רבנן מודו לר"ג לעניין סכנה].

תני ר' ליעזר אומר אוכל אדם תאנים וענבים בלילה ואינו חושש שנאמר שומר פתאים ה':

ר' יונה בשם רב: דג ניקור, אסור. ר' חזקיה רבי טבי בשם רב: דג ניקור חי אסור.

מת- נוטל מקום הנקר. ומליח- על ידי מליחה מתחלחל. וכולו אסור

ר' יעקב בר אחא בשם ר' חייא בר בא אבטיח שניקר, שניתמסמסו בני מיעיה, אסור. חד בר נש הוה טעון מלפפון נקור ואכיל מיניה לעשרה בני נש ומיתון, עברת רירין עלוי, ופסקתיה [כולם מתו--כי הריר עבר עד האמצע]

חד בר נש הוה סני קופד דאימר,לא אהב בשר כבש חד זמן הוה אכיל קופד, עבר חד ואמר ליה דאימר הוא! ואיתכלעס ומית נתגעל ומת

חמרייא שרון בפונדקיא, חמרים שהו אצל פונדק אמרין לון הבו לן טלופחין תן לנו עדשים ויהבון, אמרין לון הבו לון תינן,תן לנו עוד הפעם ויהבון. אמרין לון, קדמייא הוון טבין מהאילין! אמרין לון שזרתיה דחיוי אשכחנן בהון,שדרה של נחש נמצא בראשונה וע"כ השלכתיו לאשפה... ואיתכלעסון ומיתון

כתיב ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים אתו. ר' אומר זה הכלב. וריב"ל אומר זה הנחש. רעייא חלבון חלב, ואתא חיוויא ואכל מיניה, והוה כלבא מסתכל ביה, כד אתון ייכלון, מישרי נבח בהון ולא אתבוננון, בסופה אכיל ומית הכלב התחיל נובח-להזהיר הבעלים שלא יאכלו....ולבסוף אכלו הכלב בעצמו ומת! [כדיי להציל הבעלים]
חד בר נש עביד תום שחיק גו בייתיה, עשה שום שחוקה בביתו ואתא חיויא דטור נחש-בר ואכיל מיניה, והוי חיויא דבית נחש-ביתי מסתכל ביה אתון בני בייתיה מיכל מיניה מישרי מתרתר עליהון עפר, ולא אתבוננון וקלק גרמיה גוויה

חד בר נש זמין חד רבן ואייתיב כלבא גביה, א"ל ביזיון אנא חייב לך?! א"ל, ר'! טיבו אנא משלם ליה! שביין עלון לקרתא, עאל חד מינהון, בעא מינסב איתתי, ואכל ביציו: ואני מכיר טובה להכלב על זה...

הלכה ד משנה 1) חבית של תרומה שנולד בה ספק טומאה, ר"א אומר: אם היתה מונחת במקום תורפה יניחנה במקום המוצנע. ואם היתה מגולה יכסנה. ורבי יהושע אומר: אם היתה מונחת במקום המוצנע יניחנה במקום תורפה, ואם היתה מכוסה יגלנה. רבן גמליאל אומר: אל יחדש בה דבר.

2) חבית של תרומה טהורה שנשברה בגת העליונה, והתחתונה חולין טמאה, מודה ר"א ורבי יהושע שאם יכול להציל ממנה רביעית בטהרה יציל [כ אף לר' יהושע, חייב להשתדל להציל -אם אפשר-עכ"פ רביעית בכלי-טהור] ואם לאו, ר' אליעזר אומר: תרד ותטמא ואל יטמאנה בידיו.

וכן חבית של שמן תרומה טהורה שנשפכה, מודה ר' אליעזר ור' יהושע שאם יכול להציל ממנה רביעית בטהרה יציל, ואם לאו, ר' אליעזר אומר: תרד ותבלע, ואל יבלענה בידיו.

3) ועל זו ועל זו אמר ר' יהושע: לא זו היא תרומה שאני מוזהר עליה מלטמאה אלא מלאכלה ??

4)ובל תטמאה כיצד? היה עובר ממקום

למקום וככרות של תרומה בידו א"ל נכרי תן לי אחת מהן ואטמאה ואם לאו הרי אני מטמא את כולן ר' אליעזר אומר יטמא את כולן ואל יתן לו אחת מהן ויטמא ר' יהושע אומר יניח לפניו אחת מהן על הסלע.

וכן נשים שאמרו להן גוים ע"א תנו לנו אחת מכם ונטמאה ואם לאו הרי אנו מטמאין כולכם יטמאו את כולן ואל ימסרו להם נפש אחת מישראל:

גמרא אמר רבי יוסי ב"ר בון מדברי שלשתן, תלויה אסור לשורפה.

חברייא בשם רבי לעזר חבית הראשונה 1) כרבי יוסי. והשנייה 2) כרבי מאיר. (ותרוויהו אליבא דר' יהושע) לר"י אסור לאבד ב י ד ולר"מ שרי

חברייא אמרי: חבית הראשונה כר' יוסי ולית ר' מאיר מודה בה. והשנייה כרבי מאיר ולית ר' יוסי מודה בה.

אמר לון ר' יסא, חמון מה אתון מרין! חבית הראשונה כר' יוסי, הא כר' מאיר שורפין וכר"ש שורפין, וירבו רבי מאיר ורבי שמעון על רבי יוסי וישרופו! כל תלוייה שבעולם ואנא חמי רבנן אתא עובדא קומיהון ואמרין איזיל תלי!! והן אשכחן דאמר ר"ש שורפין? איפה מוצאין דלר"ש שורפין דתנינן מודה ר"א ורבי יהושע ששורפין זו לעצמה וזו לעצמה וכו' וא"ר יוחנן ר"ש שנייה אלמא לר"ש שורפין כל תלוייה!

אין תימרון לית לרבי מאיר תלויה רק ששורפין כל תלוייה מ י ד . והא תני: תרומה תלויה טהורה שורפין אותה ערב שבת עם חשיכה לא קודם לכן! דברי ר' מאיר [וחכמים אומרים בזמנה. ע"ש בשעה ששית] א"ר עזריה קומי ר' מנא תיפתר בתלויה שדעתו להשאיל עליה. לחכם אים צפרדע מטמא, וע"כ אסור לשורפה עד סמוך לחשיכה אמר ליה וכן אמר רבי יוסי כל מה דאנן קיימין הכא בתלויה שאין דעתו להשאיל עליה. אבל בתלויה שדעתו להשאיל עליה הרי זו טהורה! כל מקום ששנינו "תלוייה" איירי באין דעתו, ואפ"ה ס"ל לר"מ שחייב לתלות! ותני כן: תרומה תלויה שאמרו, טהורה היא, טמיאה היא. אם אמר הרי אני מניחה על מנת להשאיל עליה, הרי זו טהורה. מיי כדון? מה תפרוך על ראיה שהבאתי? אמר רבי יוסי בי רבי בון תיפתר שנולד לה ספק טומאה עם דימדומי חמה ולית שמע מינה כלום ואה"ן כשנולד לה ספק לפני ע"פ, מותר לשרפה תכף

המשך דברי ר' יסא לחברייא..ואתון חברייא דר"י

אמרין חבית השנייה כרבי מאיר, ולית ר' יוסי מודה בה?! והתני בד"א בבור שאין בו כדי להעלות אבל בבור שיש בו כדי להעלות אפי' כל שהוא אסור לטמאות. ואין כר' מאיר היא בור שיש בו כדי להעלות והיא בור שאין בו כדי להעלות מותר לטמאות! אי טעמא משום דאזלא לאיבוד מותר לטמאות בידיים, (כעין מתני' דפסחים), למה אסור כשיש בחולין כדיי להעלות התרומה שיפול לתוכה?.

ועל כרחך, משום ה פ ס ד התירו א ף לר' י ו ס י

ולית ר' יוסי מודה בה... ועוד מן הדא: דתנינן רבי יוסי אומר "אינה היא המידה" [קס"ד "מדבריהם.." קאי אחבית שנייה] ולית בר נש אמר "אינה" אלא דהוא מודה על קדמייתא! אלמא ר' יוסי מודה דשרי בחבית שנייה לטמאות!

למה "אינה היא מן המדה" [מאי כדון? תמן כאן התורה חסה על ממונן של ישראל, והכא מה אית לך מימר?! והכא אינו מפסידו ממון שהוא צריך עצים לשורפה זו לעצמה וזו לעצמה?! להפסד מרובה חשו להפסד מועט לא חשו]

..ולית בר נש...אמר ר' יוסי ב"ר בון תפתר כמ"ד מדברי רבי עקיבה ומדברי רבי חנינא סגן הכהנים, ולית ש"מ כלום: אינה היא המדה-לא קאי אחבית כלל. ואין ראי' שר' יוסי

מודה

רבי זעירא רבי אילא תריהון בשם ר' אלעזר: חבית הראשונה שאוסר לשרוף כרבי יוסי. והשנייה בין כר"מ בין כר' יוסי.

א"ר זעירא קומי ר' מנא, לית הדא חבית ראשונה פליגא על ר' יוסי? דלדידיה נמי שרי לטמאות תלוייה בידיים [משנה דפסחים]

א"ל ודלא כר' יוסי, נימר ודלא כר"מ!! ק"ו דלא אתיא כר"מ!!! לפי שמצינו רבי מאיר ש ו ר ף תלויה בכל מקום

אלא על כרחך ר' יוסי דפסחים מתיר רק בערב פסח...

א"ר מנא אזלית לקיסרין ושמעית ר' זריקן בשם זעירא: רבי מאיר שורף תלויה בכל מקום. ואמרית לית: אפילו כגון ההיא שהיא תלויה דבר תורה? ואמר לי: אין אנא פתר לה שנטמאת מדור עכו"ם, מה בידך? אם אני פותר לך דאיירי דווקא בנטמאה טומאת מדור עכו"ם [דהוי ו ו ד א י טומאה דרבנן]

[תני מדור עכו"ם תולין. רבי יוסה בי רבי יהודה אומר שורפין]

רבי חונה בשם רבי זעירא רבי מאיר שורף תלויה בשאר ימות השנה. והא תני כן?! תרומה תלויה וטמאה [ע"פ שחל בשבת] שורפין אותה

ערב שבת עם חשיכה דברי רבי מאיר, וחכמים אומרים בזמנה. וישרוף בשחרית! אי אמרת דלר"מ שרי לשרוף תלוייה.. תיפתר שנתעצל ולא שרף. תדע לך שהוא כן, דתני טמאה, לא משנתעצל ולא שרף?! אמר רבי אבא מרי אחוה דרבי יוסי תיפתר שנולד לה טומאה באותה שעה ולית שמע מינה כלום.

אמר רבי יוחנן רבי שמעון בכורות 33 עיי"ש הדחיות ורבי יושע =חבית ראשונה שניהן אמרו דבר אחד. אמר רבי אילא: רבי שמעון דבכורות ורבי יושע דתרומות, לא דין מודה לדין, ולא דין מודה לדין. אמר רבי זעירא מסתברא רבי שמעון יודה לרבי יושע, ר' יושע לא יודה לר"ש

אמר רבי בון בר חייא לרבי זעירא על דעתך דתימר רבי שמעון יודה לרבי יהושע, והא תנינן בריתא מדברי ר"ש אבל האיך נשרף אפי' תלוייה עם טמאה, מודה רבי ליעזר ורבי יושע ששורפין זו לעצמה וזו לעצמה. וישרוף שתיהן כאחת! דהא אמרת ר"ש אית ליה דר' יהושע דשרי לטמאות ביד [בחבית שנייה] ומתרץ.. טהורה היא דבר תורה, את הוא שנגזרתה עליה שריפה שעה ששית אסורה רק מדרבנן, ע"כ אסור לטמאות טהורה, אבל בחבית שנייה מודה ר"ש דשרי

מכל מקום לא נפסלה תרומה התלוייה בהיסח הדעת? לא כן אמר רבי יוחנן הסיע דבר תורה! [אחוזת דם כרבי שמעון תורה. חבית השנייה תורה] ומתרץ אינו כן, אלא משמרה הוא הוא עדיין חייב לשמר את התלוייה [רק ג ם משמרה שלא תגע בטהרות אחרות..] שלא תגע בטהרות אחרות. התיב רבי יצחק בריה דרבי חייה כתובה, הגע עצמך שהיתה נתונה על גבי הגחלים? אמר ליה לכשיתננה.

אמר רבי מנא לרבי שמי, אתון אמרין רבי שמעון יודה לרבי יושע. אפילו רבי יושע לית הוא רבי יושע! אתם אומרים ר"ש מודה לר' יושע, אפי' ר' יושע אינו מודה לר' יושע!

אמר ליה: תניין אינון תנאי נינהו. תמן =פסחים דשרי לשרוף תלוייה עם טמאה, ולטמאות תלוייה בי ד י י ם רבי מאיר בשם ר' יושע. ברם הכא חבית ראשונה דשרי רק גרמא רבי שמעון בשם רבי יושע.

תמן תנינן: הבכור שאחזו דם אפילו מת אין מקיזין לו את הדם דברי ר' יהודה. וחכ"א יקיז ובלבד שלא יעשה בו מום. אם עשה בו מום הרי זה לא ישחוט עליו. ר' שמעון אומר יקיז אע"פ שהוא עושה בו מום.

ר' אבהו בשם ר' לעזר: אתיא דרבי יודה כרבן גמליאל, [חבית ראשונה] דרבנין כרבי אליעזר, דר' שמעון כר'

יושע.

תני בשם ר"ש: יקיז אף על פי שהוא מ ת כ ו י ן לעשות בו מום. ואתיא כר' יושע אחרייא. [חבית שנייה]

ר' אבהו בשם ר"ש בן לקיש: טעמא דר' יודה (דברים יב) לא תאכלנו על הארץ תשפכנו כמים. לא היתרתי לך את דמו אלא בשפיכה. אבל הקזת דם לא התיב ר' אבא מרי אחוה דרבי יוסה והכתיב אף בפסולי המוקדשין כן: לא תאכלנו על הארץ תשפכנו כמים. אמר ר' חייה בר אחא להכשיר אתאמרת. מה המים מכשירין אף הדם יהא מכשיר.

ר' אבהו בשם רבי יוחנן שניהן מקרא אחד הן דורשין (ויקרא כב) תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו. ר' שמעון אומר בשעה שהוא לרצון אין את רשאי ליתן בו מום, ובשעה שאינו לרצון, אתה רשאי ליתן בו מום. וחכמים אומרים: אפילו כולו מומין, אין את רשאי ליתן בו מום:

##רבי חמא בר עוקבא בשם רבי יוסי בר חנינא: כלי שתוכו טהור ואחוריו טמאים, אין מטמאין בו דבר ממועט כדי להציל בו דבר מרובה. והתנינן תרד ותטמא ואל יטמאנה בידיו ור' יהושע מתיר לטמותו בידיים! אמר רבי שמואל בר ברכיה תיפתר בשני כלים אחד תוכו טהור ואחוריו טמאים, ואחד תוכו טמא ואחוריו טהורים. על כן ישים זה בתוך זה, באופן שאין בעיה.והרי מתני' בכלי אחד טמא!

אמר רבי מנא תפתר דברי ריב"ה בבור טהור, מה דמתני' בבור טמא רק בבור טמא התיר ר' יהושע לטמאותו בידיים---אבל כשילך לאבוד בעלמא, לא

והתנינן תרד ותבלע ואל יבלענה בידיו! תיפתר שנתגלגלה לבית פרס. ##

3)על דעתיה דחברייא חבית הראשונה וחבית השנייה. על דעתיה דרבי יסא דס"ל דנוהגין ל א לשרוף תלוייה חבית של יין וחבית של שמן.

4)לא מסתברא אם היתה כבר טמאה, לא מסתברא אם היתה שם שפחה אחת.

תני: סיעות בני אדם שהיו מהלכין בדרך פגעו להן גוים ואמרו תנו לנו אחד מכם ונהרוג אותו ואם לאו הרי אנו הורגים את כולכם, אפי' כולן נהרגים לא ימסרו נפש אחת מישראל. ייחדו להן אחד כגון שבע בן בכרי, ימסרו אותו ואל ייהרגו. א"ר שמעון בן לקיש והוא שיהא חייב מיתה כשבע בן בכרי. ורבי יוחנן אמר אע"פ

שאינו חייב מיתה כשבע בן בכרי

עולא בר קושב תבעתיה מלכותא, ערק ואזיל ליה ללוד גבי ריב"ל, אתון ואקפון מדינתא, אמרו להן אין לית אתון יהבון ליה לן, אנן מחרבין מדינתא, סלק גביה ריב"ל ופייסיה, ויהביה לון, והוה אליהו זכור לטוב יליף מתגלי עלוי, ולא אתגלי, וצם כמה צומין ואיתגלי עלוי, אמר ליה ולמסורות אני נגלה?! א"ל ולא משנה עשיתי?!! א"ל וזו משנת החסידים?!!!

רבי אימי איתצד בסיפסיפה, אמר ר' יוחנן יכרך המת בסדינו... אמר ר' שמעון בן לקיש עד דאנא קטיל אנא מתקטיל, אנא איזיל ומשיזיב ליה בחיילא, אזל ופייסון ויהבוניה ליה. אמר לון, ואתון גבי סבון והוא מצלי עליכון. בואו אצל הזקן והוא יתפלל עליכם אתון גבי ר' יוחנן, אמר לון מה דהוה בלבכון איעבד ליה, ימטא לההוא עמא! לא מטון אפיפסירוס שם מדינה עד דאזלון כולהון

זעיר בר חנינא איתצד בספסיפה, סלק רבי אמי ורבי שמואל מפייסה עלוי, אמרה להון זנביה מלכותא, שם של המלכה יליף הוא ברייכון עבד לכון ניסין...בוראכם למוד הוא לעשות לכם נסים מעשוקין ביה עודם עוסקים עימו, והנה.. עלל חד סרקיא טעין חד ספסר, אמר להון בהדא ספסירא קטיל בר נצר לאחוי,בזה החרב הרג בר נצר(ליסטים) את אחיך (של המלכה) ואישתיזיב זעיר בר חנינא

ר' יוחנן איקפח בעלי קנייה, סליק לבית וועדא, והוה ר"ש בן לקיש שאיל ליה והוא לא מגיב, שאיל ליה והוא לא מגיב, א"ל מהו הכין? א"ל כל האיברים תלוין בלב, והלב תלוי בכיס. א"ל ומהו כן? א"ל: איקפחת בעלי קנייה. א"ל חמי לי זויתה, נפיק מחוי ליה, חמיתון מן רחוק ושרי מצלצל, אמרין, אין ר"י הוא יסב פלגא, אמר לון חייכון כולה אנא נסיב! ונסיב כולה

דיקלוט חזירא מחוניה טלייא דר' יהודא נשיאה, איתעבד מלך, נחת לפמייס שלח כתבין בתר רבנן: תיהוון גבי במפקי שובתא מיד! א"ל לשלוחיה לא תתן להון כתבין אלא בערובתא עם מטמעי שמשא, ואתא שליחא גבהון בערובתא עם מטמעי שמשא השליח בא בערב והוה ר' יודן נשיאה ור' שמואל בר נחמן נחתין למיסחי בדימוסין דטבריא אתא אנטיגריס איזה שד גבהון ובעי ר' יודן נשייא למינזף ביה א"ל ר' שמואל בר נחמן ארפי ליה! לנסין הוא מתחמי! אמר לון השד שאל אותם מה רבנן עבדין? תנון ליה עובדא. אמר לון

סחון!רחצו! דברייכון עביד ניסין. במפקי שובתא, טעין יתהון ואעיל יתהון. א"ל הא רבנן לבר! אמר לא יחמון אפיי עד דאינון סחיין רק אחר שירחצו במרחץ הוה ההיא בי בני אזייה שבעה יומין ושבעה לילון, נפק השד ואנצח קדמיהון, ועללון, וקמון ליה קדמיהון, אמר לון: בגין דברייכון עביד לכון ניסין אתון מבזין מלכותא?! אמרין ליה דיקלוט חזירא בזינן, דיקליטיאנוס מלכא לא בזינן!! ואפילו כן לא מבזי.. לא ברומי זעיר, ולא בחבר זעיר:

ר' אימי איתצד בסיפסיפה (ניצוד במקום סכנה הרבה), אמר ר' יונתן יכרך המת בסדינו (נתייאש ממנו, אין לו אלא להכין תכריכי המת), אמר ר' שמעון בן לקיש עד דאנא קטיל אנא מתקטיל (או אני הורג או אני נהרג אני אלך ואציל אותו בכח), אנא איזיל ומשיזיב ליה בחיילא. אזל ופייסון ויהבוניה ליה, אמר לון ואתון גבי סבון והוא מלי עליכון, (תבאו עמי אצל הזקן שלנו והוא ר' יוחנן והוא יתפלל עליכם על אשר החזרתם אותו לי). אתון גבי ר' יוחנן אמר לון מה דהוה בלבכון איעבד לה יתעבוד לון ימטא לההוא עמא, (מה שרציתם לעשות לו יעשה לכם), לא מטון אפיפסירוס עד דאזלון כולהון (נהרגו כולם)...

ר' יוחנן אמר איקפח בעלי קנייה (כך שמם של הלסטים שקפחו וגזלו את של ר' יוחנן), סליק לבית וועדא והוה ר"ש בן לקיש שאיל ליה והוא לא מגיב, שאיל ליה והוא לא מגיב, א"ל מהו הכין, א"ל כל האיבירים תלויין בלב, והלב תלוי בכיס, א"ל ומהו כן, א"ל איקפחת בעלי קנייה, א"ל חמי לי זויתה (הראני הדרך שהלכו), נפיק מחוי ליה, חמיתון מן רחוק ושרי מצלצל (צעק עליהם אם לא תחזירו אנקום נקמתי מכם), אמרין אין ר"י הוא יסב פלגא (אם של רבי יוחנן הוא אשר לקחנו יקח החצי שנשיב לו), אמר לו חייכון כולה אנא נסיב, ונסיב כולה (החזירו לו הכל).

הדרן ביום ח"י אב תשעג

מסכת תרומות פרק ט

הלכה א משנה הזורע תרומה, שוגג יופך, ומזיד יקיים .
ואם הביאה שליש, בין שוגג בין מזיד יקיים

ובפשתן, מזיד יופך.

וחייבת בלקט ובשכחה ובפיאה, ועניי ישראל ועניי כהנים מלקטין. ועניי ישראל מוכרין את שלהן לעניי כהנים בדמי תרומה, והדמין שלהן.
ר"ט אומר: אין מלקטין אלא עניי כהנים, שמא ישכחו ויתנו לתוך פיהן. א"ל ר' עקיבה א"כ לא ילקטו אלא טהורים!

וחייבת במעשר ובמעשר עני ועניי ישראל ועניי כהנים נוטלין ועניי ישראל מוכרין את שלהן לכהנים בדמי תרומה והדמין שלהן

החובט משובח, והדש כיצד יעשה? תולה כפיפות בצוארי בהמה ונותן לתוכן מאותו המין ונמצא לא זומם את הבהמה ולא מאכיל את התרומה:

גמרא הזורע תרומה שוגג יופך כו'. לא מסתברא דלא חילופין!!הול"ל במזיד יופך!! קנסו בו שתבטל שדהו על גב תרומה כל שדהו נעשה תרומה ואין לו תועלת מזה

ר' שמואל בר אבדימי בעי, מהו שיהא נאמן לומר מזיד הייתי? א"ל אם כשהיו מכירין, שזרע תרומה לא כל הימינו. ואם לאו, הפה שאסר הוא הפה שהתיר

ר' בנימין בר גידל בעי, זרע תרומת כרשינין? זרע תרומת חוצה לארץ? א"ל גזירה היא ואין גזירה לגזירה

ואם הביאה שליש הדא אמרה שהקדושה חלה עליה כשהוא מחובר. הדא אמרה הפריש מפירות שלא הביאו שליש לא קדשו.

ובפשתן..יופך- קנסו בו שלא יהנה בקיסמין:

רבי יוסי בעי, הפריש עומרין שלו, ונתחלפו לו, אפילו כן עניי ישראל ועניי כהנים מלקטין? מי שהפריש עומרין לשם פיאה, ונתחלף לו בתרומה גמורה, [ונותן אחד מהן לעניים ואחד מהן לכהנים] מהו? (שמא דווקא ב"גידולין" הקילו)

תנא אשתו של עם הארץ טוחנת עם אשתו של חבר בזמן שהיא טמאה. אבל בזמן שהיא טהורה לא תטחון, שהיא

מחזקת עצמה טהורה ממנה. וכדברי ר' טרפון אפי' בזמן שהיא טמאה לא תטחון, שמא תשכח ותתן לתוך פיה.

כן היא מתניתא: א"כ לא ילקטו אלא טהורין.

כן היא מתניתא: חייבת בתרומות ובמעשרות ובמעשר עני

ליטרא בצלים של מעשר ראשון שנטעה, והרי בה עשר ליטרין,
הרי אלו חייבות במעשרות, ואותו תרומת מעשר , הוא מפריש על מעשר ראשון שלהן, ועל מה שנטע. חייב להפריש מעשר [כלומר ליטר אחד] ושוב מפריש תרו"מ [ממקום אחר] שני-עשיריות ליטר [עשירית, לתקן את מע"ר המקורי [שמעורב כאן] ועשירית, לתקן את מע"ר שזה עתה הפריש

ליטרא בצלים של מע"ש שנטעה והרי בה עשר ליטרין, חייבת במעשרות, וחוזר ופודה את מע"ש שנטע:

החובט משובח. מן מי משובח? מן הדש: הדש כיצד הוא עושה? תני בשם ר"ש תולה לה כרשינין והן יפין לה מן הכל
א"ר יוסי זאת אומרת עשה לה כן בחולין אינו עובר עליו משום בל תחסום
המרכין מי ש"מרכך" בקיטניות ובתלתן, אינו עובר משום בל תחסום שור בדישו אבל אסור מפני מראית עין.

אית תניי תני: בדיש שהוא מותר לך. ואית תניי תני בדיש שהוא אסור לך. נוהג איסור לא תחסום

אית תניי תני: בדיש שהוא מותר לך. מתניתא אמר אף בדיש שהוא אסור לך. דתנינן תולה כפיפות בצוארי בהמה.

בדישו ולא בדורכו ר' אליעזר בן יעקב אומר אף בדורכו

א"ר אבין, ר"ע שאל את ר"ש בן יוחי מיבדקניה ביה, חסם מבחוץ והכניס מבפנים? א"ל בבואכם אל אוהל מועד. מבואכם אל אוהל מועד.
א"ר זעירא לא תחסום שור בדישו לא תדוש בשור חסום:

הלכה ב משנה גידולי תרומה תרומה. וגידולי גידולין חולין

1)אבל הטבל ומעשר ראשון וספיחי שביעית ירקות שגדלו מאיליהן בשנת השביעית [ואסורות באכילה] ותרומת חוצה לארץ והמדומע והביכורים גידוליהן חולין

2)גידולי הקדש ומע"ש חולין, ופודה אותן בזמן זרעם.

3)מאה לגינה ערוגות של ירק של תרומה ואחת של חולין כולן מותרין, בדבר שזרעו כלה,
4)אבל בדבר שאין זרעו כלה אפילו מאה של חולין ואחת של תרומה כולן אסורין.

5)הטבל גידוליו מותרין בדבר שזרעו כלה אבל בדבר שאין זרעו כלה, גידולי גידולין אסורין

6)איזה דבר שאין זרעו כלה? כגון הלוף והשום והבצלים

7)רבי יהודה אומר השום כשעורין:

גמרא ותני עלה: בד"א? בדבר שזרעו כלה אבל בדבר שאין זרעו כלה גידולי גידולין אסורים

1)אבל הטבל שרובו חולין, ומעשר ראשון שרובו חולין, וספיחי שביעית שאין מצויין, ותרומת ח"ל שאינה מצוייה, והמדומע שרובו חולין, והביכורים שאינן מצויין, וגידולי הקדש, ומע"ש, חולין. ופודה אותן בזמן זרעם

2)רבי אבהו בשם רבי יוחנן פודה את כל האוצר בדמי אותה סאה

הפריש הקדש למע"ש, יש "הפרש"(נפק"מ) בין הקדש למע"ש.. מע"ש בין דבר שזרעו כלה ובין דבר שאין זרעו כלה, נפדה בשער הזול [אם שער הראשון היה יותר זול משער העכשווי], אלא דבר שזרעו כלה נפדה בשער שהוא עומד בו, דבר שאין זרעו כלה נפדה בשער הראשון

הקדש, בין דבר שזרעו כלה בין דבר שאין זרעו כלה אין לו אלא מקומו ושעתו. אבל דבר שזרעו כלה פודה את כל האוצר בדמי אותה סאה שזרע, ודבר שאין זרעו כלה פ ודה א ת כ ל האוצר.

3)אמר רבי יוסי זאת אומרת: היו לפניו מאה סאה העולות מתוך מאה סאה, ואחת של חולין, נתחלפו לו מותרות. יש לו 100 קדירות של "סאות העולות" (פרק 5), ובקדירה אחת יש לו סאה של חולין, ונתחלפו לו, כולן מותרות

4)תמן א"ר יוחנן סאה תרומה שעלת מתוך מאה סאה, חולין כל שהן ברובא בעלמא סגי מבטלות אותה, הכא, ליקט מערוגה אחת, ונפל לתוכן חולין כל שהן, מותרים

כמו דרבי יוחנן אמר תמן, עיין 5:3 טוחן ומתיר, אוף הכא כן? אים כבר נפל לתוך חולין הסאה תרומה שליקט, מותר לו לטחון לכתחילה כדיי שיתבטל ברוב? [רק א ח ר הטחינה יהא "רוב"]

תמן מזה ומזה עלה בידו, ברם הכא כל התרומה עלה בידו. וע"כ אין להקל

בשלקט מאחת, אבל אם לקט משתיהן, מזו ומזו עלה בידו.

5) עד היכין? ר' יעקב בר אידי בשם ר' יוחנן עד שלוש גורנות אסורות. עד גורן הרביעית אסור, והרביעית מותר

ר' שמואל בר אבדומי בעי קומי ר' מנא בתרומה עד כמה? א"ל עשו גורן הרביעית כגורן הראשונה. מה "גורן הראשונה דבר שזרעו כלה", בתרומה אסור ובטבל מותר. אף "גורן הרביעית בדבר שאין זרעו כלה" בתרומה אסור ובטבל מותר

6) מה אית לך? א"ר יוסי ב"ר בון כגון הכלוכסין

שני פירושים במשנה..

7)רבי אבהו בשם רבי יוסי בן חנינא: השום- כשעורין אם גדלו כשעורה--אזי יש לו דין... לדבר שזרעו כלה. מכאן ואילך- לדבר שאין זרעו כלה

ר' יוסי ב"ר בון בשם ר' יוסי בן חנינא: השום כשעורים לכל דבר: אף כשגדול הרבה

הלכה ג משנה המנכש עם הנכרי בחסיות, אע"פ שפירותיו טבל אוכל מהן עראי

שתילי תרומה שנטמאו, שתלן טהרו מלטמא, ואסורים מלוכל איסור "אכילת תרומה טמיאה" עד שיגום את האוכל. רבי יהודא אומר עד שיגום וישנה:

גמרא רב חייא בר אשי בשם רבי אבהו בשם ר' יוחנן דר"ש היא. אין כר"ש, למה לי עראי אפילו קבע! אלא בגין דאמר רבי ירמיה רבי חייא בשם רבי יוחנן מודי ר"ש שהוא מפריש מעשרותיו מהלכה מדרבנן מודה ר"ש (שפירות נכרי חייבין במעש')לפום כן צריכין מימר & שפיר אתיא דר"ש היא.

תני: המנכש עם הכותי מותר. בדמאי, הא בודאי לא. למה? שדמאי בטל במחובר לקרקע

[ואין גידולי איסור מעלין אותו]

רבי אבהו בשם ריו"ח: שתילין שנטמאו,

שותלן ועושה אותן תרומה. ואם היו תרומה מעיקרן, כבר נדחו.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: מים שניטמאו, משיקן ועושה אותן מי חג, ואם היו מי חג מעיקרן, כבר נדחו

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: תאנים וענבים שנטמאו, סוחטן ועושה אותן תרומה, ואם היו תרומה מעיקרן כבר נדחו

ר"ז רבי יוסי בשם ר"א סוחטן עד פחות מכביצה ויינו כשר אפי' לנסכים.

אמרין, רשב"ל פליג על ר"א בשם ריו"ח א ,
מה, לקולא ? לחומרא?

אין תימר לחומרא ניחא, אין תימר לקולא, הא תנינן עד שיגום את האוכלין!!

רבי אבהו בשם רבי יוחנן כיני מתניתא: עד שיגום בעלים, וישנה:

מסכת תרומות פרק י

הלכה א משנה בצל של תרומה שנתנו לתוך עדשים אם שלם מותר אם חותכו בנותן טעם. ושאר כל התבשיל, בין שלם בין מחותך בנותן טעם.
רבי יהודא מתיר בצחנה שאינו אלא ליטול את הזוהמה.

תפוח שריסקו ונתנו לתוך עיסה וחימצה, הרי זו אסורה

שעורין שנפלו לתוך הבור של מים אע"פ שהבאישו, מימיו מותרין:

גמרא בצל שנתנו לתוך עדשים כו'. ר' חזקיה
אמר רבי בא בר ממל מתני' בשנותנו עד שלא הוציאו עדשים מימיהן, עדשים צופדות אותו שלא יתן, אבל אם נתנו משהוציאו עדשים את מימיהן, לא בדא. וכמה דאת אמר עדשים צופרות אותו שלא יתן דכוותה עדשים צופרות אותו שלא יבלע. היאך עבידא? בצל של חולין שנותנו לתוך עדשים של תרומה, אפילו כן עדשים צופרות אותו שלא יבלע.
הדא דתימר ביבש אבל בלח אסור. בבצל, אבל בקפלוט בין לח בין יבש בין שלם בין מחותך אסור.
העביר פטמתו כמחותך הוא. היו שנים שלשה כמחותכין הן. הדא דתימר כשאין בקליפה החיצונה בנותן טעם אבל אם יש בקליפתו החיצונה כדי ליתן טעם, אסור.

תמן תנינן דגים שנתבשלו עם הקפלוטות של מעשר שני והשביחו, השבח לפי חשבון. אמר רבי הושעיה מתניתא דלא כר' יהודה דתנינן רבי יהודה מתיר בצחנה שאינה אלא ליטול את הזוהמה.

רבנן דקיסרין בעיין, והדא דאמר ר' אבהו בשם רבי יוחנן כל האיסורין משערין אותן כילו כאילו בצל, כילו קפלוט, דלא כרבי יהודה?

מודה רבי יהודה בבצל של הקדש ומודה רבי יהודה בבצל של ע"ז.

תפוח שריסקו ונתנו לתוך עיסה וחימצה, הרי זו אסורה. תני רבי יוסי מתיר. רבי אחא רבי אבהו בשם רבי יוסי ב"ר חנינא מה פליגין במחמץ במימיו אבל במחמץ בגופו מותר.
כמה דרבי יוסי אמר תמן אין חימוצו חימוץ ברור כן הוא אמר הכא שבת3:3
אין תבשילו תבשיל ברור

כל נותני טעם בין לשבח בין לפגם אסור דברי ר"מ. ר"ש אומר לשבח אסור לפגם מותר.

אמר ר' שמעון בן לקיש מה פליגין? בשהשביח ואח"כ פגם, אבל פגם ואחר כך השביח אף ר"מ מודה. ר' יוחנן אמר לא שנייא היא פגם היא השביח, היא השביח היא פגם היא המחלוקת.

תמן תנינן שעורים שנפלו לתוך הבור של מים אע"פ שהבאישו מימיו מימיו מותרין הדא מתני' מה היא? ר"י אומר במחלוקת. ר"ש בן לקיש אמר דברי הכל.
ר' יוסי בר רבי בון אמר אילין שמועתא הכין: ר' יוחנן אמר במחלוקת. ר"ש בן לקיש אמר דברי הכל:

הלכה ב משנה הרודה פת חמה ונתנה על פי חבית של יין של תרומה ר"מ אוסר ור' יהודה מתיר רבי יוסי מתיר בשל חיטים ואוסר בשל שעורין מפני שהשעורין שואבות.

תנור שהסיקו בכמון של תרומה ואפה בו את הפת הפת מותרת שאין טעם כמון אלא ריח כמון:

גמרא א"ר זעירא בעון קומי ר' ינאי, נתנה על פי מגופת חבית מהו? אמר לון יגיד עליו ריעו. מהו יגיד עליו ריעו? א"ר יוסי כהדא דתנינן תמן מכשירין 3:2 חבית מליאה פירות ונתונה לתוך המשקין או שמליאה משקין ונתונה לתוך הפירות. כמה דאת אמר תמן והוא שיהא המשקין נוגעין בחבית, והכא והוא שתהא ככר נוגעת במגופה סגי בנגיעת חוץ--ואי"צ נגיעה ממש. א"ר מנא ומינה אדרבה דייק איפכא! כמה דתימא והוא שתהא המשקין נוגעין בחבית עצמה, ואף הכא והוא שתהא הככר נוגעת במגופה עצמה. עיי"ש כ ל ש ש א ב ו [אלמא בעינן ככר נוגע ביין!]

מילתיה אמרה אפי' בצוננת. א"ר בא בצוננת הוה עובדא. והא תנינן חמה? אמר רב חסדא שלא תאמר הואיל וההבל כובש יהא מותר כמה

ר"ש בן לקיש אומר מים עושין פירות= נפרש ונכנס לתוך X, ומשקין אין עושין פירות. דלא כר"מ? אלא ר"ש בן לקיש אמר מים עושין פירות וחסירין, ומשקין עושין פירות ואינן חסירין.

ריו"ח אומר אין משקין עושין פירות כל עיקר.

ומה דאמר ר' יוחנן כשהיינו הולכים אצל ר' הושעיה רבה לקיסרין ללמוד תורה היינו נותנין חמטותינו עוגות על גבי קבוטין של מורייס כלים שיש בהם ציר דגים והיינו טועמין בהו טעם מורייס, דלא כר' יהודה?! מהלומין היו. טובלין אותן בהם..(סבאך מ ה ו ל במים)
ואין אסור משום גזל בעל הבית? נוטלין היו רשותו של בעל הבית

חיטין מלמטן ושעורין מלמעלן, כשם שאין החיטים שואבות כך אין השעורין שואבות.
שעורין מלמטן וחיטים מלמעלן, כשם שהשעורין שואבות כך החיטים שואבות.
מהו לצלות שני שפודין אחד של בשר שחוטה ואחד של בשר נבילה בתנור אחד? רב ירמיה אמר בשם רב אסור. ושמואל אמר בשם לוי מותר
פליגא מתני' על רב. אין צולין שני פסחים בתנור אחד מפני התערובות. לא אמרו אלא מפני התערובות, הא שלא מפני התערובות לא.אלמא ריחא לאוו מילתא

מי צתרי,savory של תרומה רב אמר אסור ושמואל אמר מותר. אייכיל שמואל לרב מי צתרי.
הדין טוויה דפליגי רב ושמואל לעיל, רב חייא בר אשי בשם רב משגר ליה בחרותא עץ:

הלכה ג משנה תלתן שנפלה לתוך הבור של מים, בתרומה ובמע"ש אם יש בזרע כדי ליתן טעם אבל לא בעץ. ובשביעית ובכלאי הכרם והקדש אם יש בזרע ובעץ כדי ליתן טעם.

מי שהיו לו חבילי תלתן של כלאי הכרם ידלוקו.

היו לו חבילי תלתן של טבל, כותש, ומחשב כמה זרע יש בהן, ומפריש את הזרע ואינו צריך להפריש את העץ.
אם הפריש לא יאמר אכתוש ואטול את העץ ואתן את הזרע אלא נותן את העץ ואת הזרע:

גמרא ואין עץ פוגם [וחוזר ופוגם]? מתניתין כמ"ד נותן טעם לפגם אסור. ואפי' כמ"ד נותן טעם לפגם מותר מודי הוא הכא שהוא אסור, למה? כל דבר שנפלה לתוכו תלתן הוא משביח.

וכמה היא חבילה? שאינו בטל אפילו באלף עשרים וחמשה זירין.

א"ר יוחנן וארבע מינהון מיטה כלים ???18:9

מילתיה אמרה עד שהן בחבילות הן נטבלות. יש להם איסור טבל

מעתה ואפילו שיבלין? לא ליבטיל! אין מכניסן לכן. והלא חביות מכניסן לכן? אין גידוליהון לכן. ואלו מכניסן לכן, וגידוליהון לכן:

הלכה ד משנה זיתי חולין שכבשן עם זיתי תרומה, פצועי חולין עם פצועי תרומה, פצועי חולין עם שלימי תרומה, או במי תרומה, אסור.
אבל שלימי חולין עם פצועי תרומה, מותר:

גמרא א"ר יונה זאת אומרת פצועין בולעין ופולטין וחוזרין ובולעין, שלימין בולעין ופולטין ועוד אינן בולעין.

הדא אמרה לא לשבח ולא לפגם אסור. מתני' דרבי שמעון היא דר"ש אמר נותן טעם לפגם אסור. והא ר"ש אמר נותן טעם לפגם מותר! כהדא רבי שמעון אומר כרוב של שקיא ששלקו עם כרוב של בעל אסור מפני שהוא בולע:ר"ש אחר,

הלכה ה משנה דג טמא שכבשו עם דג טהור, כל גרב =חבית של חרס שהוא מחזיק סאתים, אם יש בו משקל עשרה זוז משקל דג טמא ביהודה שהן חמש סלעים בגליל, דג טמא, צירו אסור

רבי יהודא אומר רביעית ציר בסאתים

רבי יוסי אומר אחד משׁשה עשר בו.

חגבים טמאים שנכבשו עם חגבים טהורים לא פסלו את צירן.

העיד רבי צדוק על ציר חגבים טמאים שהוא טהור:

גמרא תני רבי יודא בר פזי דבר דליה, דג טהור טפל שכבשו עם דג טמא מליח, אסור. והתני ר' חייא מדיחו ומותר! א"ר מנא מאן דאמר מותר בשכבשן שתיהן כאחת, מאן דאמר אסור בשכבשן זה אחר זה. תדע לך שהוא כן, דתנינן או במי תרומה אסור, לא בשכבשן זה אח"ז:

כל גרב שמחזיק סאתים. כמה סאתה עבדא? עשרים וארבע לוגין. וכמה לוגא עביד? תרתין ליטרין, וכמה ליטרא עבדא מאה זינין, נמצא כל זין=10 זוז וזין אחת מתשע מאות וששים.[10 זוז= אחד מתתק"ס של סאתיים]

הורי ר' יוסי ב"ר בון בעכברא שם מקום, חד לאלף,

ר' אבהו בשם ר' יוסי ב"ר חנינא: רובע ציר בסאתים ציר, והלא אין דג טמא מציל! צריך לשער שיהא סאתיים צ י ר טהור [נגד רובע ציר טמא] ואין לצרף ה ד ג י ם [שהרי אם כן אתה משתמש ב כ ל הנמצא בהגרב--הרי אתה מצרף גם את דג הטמא!!]

א"ר אבהו חשבית יתה קרוב למאתים 196=4*4*6*2

ר' אילא בשם ר"ש בר חייא רובע ציר, בסאתים דגים וציר פליג על ר' אבהו. [מצרפין גם את הדגים --כלומר כ ל הנמצא בהגרב [לבטל את רובע ציר הטמא]]

אתא עובדא קומי ר' יאשיה והורי כן.

ותני כן: בד"א? בזמן ששולה ראשון ראשון, ומניח לפניו, אבל אם היה שולה ראשון ראשון ומניח לאחריו, אפילו יותר מכסדר הזה מותר. על ידי עילה.???אים "זורק" החוצה, כל דג ששולה מן החבית---מותר אפי' יותר משיעור הזה (כיון שכבר זרקן אין מתחשב...אלמא מקילינן טובא)

זבינתא איקלקלת, שם של נהר שעבדו ע"ז שאל רבי חגיי לר' בא בר זבדא, א"ל דבר של רבים אינו נאסר.

ר' יעקב בר זבדי אמר ר' יצחק שאל, ואילין אגרתא שטרות [גיטין הבאין ממדנה"י] שחתומין עליהם גויים לא גייס לוקוס כתיב בהן ואת אמרת ע"י עילה!

העיד ר' צדוק על ציר חגבים טמאים שהוא טהור מהו טהור? טהור מלהכשיר. הא לטמא לקבל טו', אפילו כל שהוא מטמא:

הלכה ו משנה כל הנכבשים זה עם זה מותרים, אלא עם החסיות. חסיות של חולין עם חסיות של תרומה, ירק של חולין עם חסיות של תרומה אסור, אבל חסיות של חולין עם ירק של תרומה מותר.
רבי יוסי אומר כל הנשלקים עם התרדין אסורין מפני שהן נותנין טעם
ר"ש אומר כרוב של שקיא עם כרוב של בעל אסור, מפני שהוא בולע כרוב של שקיא בולע משל בעל (שיש לו להבעל מים הרבה)

ר"ע אומר כל המתבשלין זה עם זה מותרין אלא עם הבשר

ר' יוחנן בן נורי אומר כבד אוסרת ואינה נאסרת מפני שהיא פולטת ואינה בולעת.

ביצה שניתבלה בתבלין אסורים, אפילו חלמון שלה אסור מפני שהיא בולעת

מי כבשים ומי שלקות של תרומה אסורים לזרים:

גמרא א"ר יוחנן לית כאן נכבשים אלא נשלקים. כבוש כרותח הוא ואסור

רבי חנינא תירתא בשם ר' הושעיא חסית בחסית מין במינו ר"ע מתיר וחכמים אוסרים.
ר' יסא בשם ר' יוחנן: מודים חכמים לר"ע בבשר בבשר שהוא מותר. א"ר זעירא לר' יסא ואילו לא אתאמרת הדא לא הוינן ידעין דהוא כן!! ודילמא לא איתאמרת אלא מודי ר"ע לחכמים בבשר בבשר שהוא אסור. אתא רבי אבהו בשם רבי יוחנן מודי ר"ע לחכמים בבשר בבשר שהוא אסור

רבי חנניא שמע לה מן דבתרא, ר' עקיבה אומר כל המתבשלין זה עם זה מותרים חוץ מן הבשר,בשר איסור מבליע הא בשר בבשר אסור! דילמא איתאמרת אלא מודה רע"ק לחכמים בבשר בבשר שהוא אסור. ר' חנניא ר' אבהו בשם רבי יוחנן: מודי רע"ק לחכמים, בבשר בבשר שהוא אסור

אמר ר' יוסי הוינן סברין מימר של בעל בולע, מן מה דאמר רב חונא סב מן איבה והב לפלופה קח מן שקיא, ותן לי של בעל (שהוא טוב יותר), הדא אמרה של שקי בולע.

רבי ירמיה בעי שלקה בחלב מהו? בישל כבד בחאלאב מהו? שיהא מותר כיון שאינו בולע

רבי זעירא לא אכל כבד מימיו.חשש מפני דם שלקה ר' בא ואוכלה ליה, ואית דאמר מלחה ר' בא ואוכלה ליה.

חלמון אסור מפני שהוא בולע. תני בר קפרא חלמון אסור וכ"ש חלבון

ר' יצחק רבה בשם ר"ש בן לקיש: ביצים ששלקן ומצא בהן אפרוח, בנותן טעם
ר' זעירא ר"ש בר אבא בשם ר' יוחנן אדא בר גרשון רבי ביריי ר' לוי בר פלטא זקן אחד בשם רבי: ששים ואחת אסורות ששים ושתים מותרות ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן העיד אדא חבירנו לפנינו בששים ואמר מי שיביא לי יותר מששים מכשיר אנא. אמרין לשמעון בר ווא אמר את הכין, ואינון אמרין הכין? אמר לון: אנא מה דשמעית, ואינון מה דשמעין

שמעון בר ווא אמר קומי ר' חנינא מעשה בא לפני רבן גמליאל בר' א"ל אבא לא מורי בארבעים ושבע, ואנא מורה בארבעים וחמש! ר' חייא בשם ר' חנינא מעשה בא לפני רבי ואמר, אית תמן חמשין?

ר' חייא בשם ר' חנינא: והירק והקליפין קליפי ביצים והמים מצטרפין
א"ר זעירא ואיסור מתוכן
א"ר הונא קליפי איסור מעלין את ההיתר.
ר' זעירא הדא דתימר והוא ששולקן בקליפיהון שלוקות בשלוקות. אבל שולקן ביצים קלופות בשאינן קלופות, או שאינן קלופות בקלופות, שלוקות בשאינן שלוקות, צריכים שיעור אחר

גיעולי ביצים מותרים, שורו עיבר ולא יגעיל. ביצים שהרקימו הרי אלו אסורות. מוזרות- הנפש היפה תאכל. מצא בהן דם- קולף מקום הדם

ר"ז סלק למבקרה לר' חייא בריה דר' יצחק עטישייא, אשכחיה יתיב אמר: לא שנו אלא בלובן חלבון, אבל בלובן חלמון אסור. הוא סבר דהוא גביה מן אבהתיה.שכך קיבל מאבותיו אתא רבי אבהו בשם רבי יוחנן בין חלבון בין חלמון מותר. תני רבי חלפתא בן שאול חלמון אסור חלבון מותר. א"ר זעירא הן דאמר בחלמון אסור כשנמצא במקום זכרותו של חלמון, [ואפילו חלמון והוא שנמצא במקום זכרותו של מוח שממנו אפרוח נוצר] עיין ציור בסוף הספר

תמן תנינן אלו פוסלין ולא מעלין המים בין טהורים בין טמאין מי כבשים מי שלקות והתמד עד שלא החמיץ. הכא את עבד ליה אוכל, והכא את עבד ליה משקה! א"ר מנא כאן בקשין כאן ברכין, כאן באוכל כאן במשקה.אים המים "עזים" חשיב כאוכל, ואסור כתרומה עצמו
אמר ר' יוסי ב"ר בון אפילו תימר כאן וכאן בקשין כאן וכאן ברכין, נותנין טעמים בתרומה יש איסור "נו"ט" בתרומה... ואין נותנין טעמים במקוה:

מסכת תרומות פרק יא

הלכה א משנה אין נותנין דבילה וגרוגרות של תרומה לתוך המורייס מפני שהוא מאבדן.

1)אבל נותנין את היין למורייס

ואין מפטמין את השמן. אבל עושין היין יינומלין.

אין מבשלין יין של תרומה מפני שהוא ממעיטו. רבי יהודא מתיר מפני שהוא משביחו:

גמרא אין נותנין דבילה וגרוגרות לתוך המורייס כו'. תני נותן דבילה וגרוגרות לתוך המורייס כדרך שנותנין תבלין ובלבד שלא יסחטם להוציא מימיהם. ובתבלין מותר שכך הוא מלאכתן. צרור תבלין שנתנו לתוך קדירה זו וחזר ונתנו לתוך קדירה אחרת, אם ביטל טעמו מותר ואם לאו אסור. מה בינה לבין "שבת"? לא כן תני השבת שנתן טעם בקדירה אלמא ל"ב "ביטל טעמו"! אין בה משום תרומה ואינה מטמאה טומאת אוכלין!! משלך נתנו לך, בדין היה שלא תטמא טומאת אוכלין. והן אמרו שתטמא טומאת אוכלין. והן אמרו מכיון שנתנה טעם בקדירה בטלה.

1)רבי חייא בשם רבי יוחנן דרבי היא. דתניא יין למורייס ר' מתיר ורבי אלעזר ב"ר שמעון אוסר. לפיכך אם עבר ונתנו רבי אוסר לזרים וראב"ש מתיר לזרים. ר' מנא ב"ר תנחום בעי, כדברי מי שמתיר לזרים מורייס של גוים למה אסור? ר' ירמיה בשם ר' חייא בר ווא משום בישולי גוים הן אסורים. התיב ר' יוסי והתני אומן מותר, שאינו אומן אסור. אומן מותר, לא שאינן מבושלין?! ודכוותיה שאינו אומן אסור ואפילו שאינן מבושלים.

ואמר רבי יוחנן בר מרי ואפי' כמאן דאמר אומן מותר ובלבד ביודע. מכירו--דלא מרע נפשיה

הדא אמרה הניית תרומה מותרת. הניית ע"ז אסורה. וע"כ אסור מורייס של גוי [שי"ב יין]

אסור לבשל יין של תרומה. [ור' יהודה מתיר]...ר"א ור"י. חד אמר מפני שממעטו משותיו, אין כ"כ אנשים אוהבים לשתותו .. וחד אמר מפני שממעטו ממידתו.כשמבשלו,

נתמעט. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. מן מה דאמר ר' יוחנן מחלפא שיטתיה דר"י, ואמר ר"א אינה מוחלפת, תמן בכהן וכאן בבעלים, הוי רבי אלעזר הוא אמר מפני שממעטו ממדתו. ושפיר מוקי מתניתין דידן בבית כהן ולת"ק אסור משום מיעוט מדה, ור' יהודה לא אכפת ליה [אך בבית בעלים אף לר"י אסור דשמא לא ימצא כהן שאוהבו] אבל לריו"ח דאסור לת"ק משום מיעוט שותיו אלמא מתניתין דידן נמי בבית בעלים איירי, קשיא דר"י אדר"י.

יהודה בן כיני רבי אימי בשם ר"ש בן לקיש מפני שממעטו משותיו:

הלכה ב משנה דבש תמרים ויין תפוחים וחומץ סיתווניות ושאר כל מי פירות של תרומה, ר' ליעזר מחייב קרן וחומש ור' יהושע פוטר.
ר' ליעזר מטמא משום משקה א"ר יהושע לא מנו חכמים שבעה משקין כמוני פטמין אלא אמרו שבעה משקין טמאין ושאר כל המשקין טהורין:

גמרא הוון בעי' מימר מה פליגין בחומש, אבל בקרן אף ר' יהושע מודי. מה פליגין לשעבר =בדיעבד הא בתחילה אף רבי יהושע מודי. אסור לזר לשתות מי-פירות של תרומה
ותנינן דבש תמרים רבי ליעזר מחייב במעשרות, ורבי יהושע פ ו ט ר!! כאן שזבו משנטבלו, וכאן שזבו עד שלא נטבלו מותר לכתחלה לשתות בלי לעשרן

#מודי ר' ליעזר שאם עישר על התמרים אפילו באספמיא, אפילו הוא באספמיא ומעשר על תמרים שבא"י, ושמא כבר יצאו מהם הרבה דבש --אפ"ה שרי דבשן מותר. מילתיה אמר שהוא מעשר מן התמרים על הדבש, לפי תמרים. כשמפריש מן תמרים על תמרים, כבר נפטר גם הדבש שכבר יצא ממנו [ואי"צ לעשר י ו ת ר כדיי לתקן גם הדבש]

רבי ליעזר מחייב במעשרות. תני רבי נתן אומר: לא שרבי ליעזר מחייב במעשרות, אלא שר' ליעזר אומר שלא יאכל מן ה ת מ ר י ם אותן ה ת מ ר י ם שזב מהן הדבש אסורים באכילה עד שיעשר גם על דבשן עד שיעשר על הדבש. מילתיה אמרה שהוא מעשר מן התמרים על הדבש, לפי דבש ולפי תמרים: חשבינן נפח התמר [שמפרישין עליו] כנפח עצמו+הדבש שיצא ממנו ##

ר' ליעזר מטמא משום משקה: תני ר' נתן אומר לא שרבי ליעזר מטמא משום משקה. על מה נחלקו? על שנפל לתוכו משקה שרבי ליעזר מטמא משום משקה. וחכמים אומרים הולכין אחר הרוב.

על דעתיה דרבי נתן ר"מ וראב"י ור' ליעזר שלשתן אמרו דבר אחד רבי מאיר

דו אמר אין מים בטילין במי פירות לעולם. ראב"י דתני ראב"י אומר ציר טהור שנפל לתוכו מים כל שהוא טמא. והדין ר"א דהכא.

טעמא דרבי ליעזר וכל משקה. מה טעמא דרבנן? אשר ישתה. מה ר"א כרבי ישמעאל? דר' ישמעאל דו אמר כלל ופרט וחזר וכלל הכל בכלל , ורובה מדרבי ישמעאל, דו אמר אפי' כלל ופרט הכל בכלל

ר' פריגורי דקיסרין א"ר לעזר בי רבי ישמעאל: אלא כך משיב ר"א לחכמים מה דאית לכון אשר יאכל פרט לאוכל סרוח, כן אית לי אשר ישתה פרט למשקה סרוח. אמרו לו לא דומין אוכלין למשקין לא אם אמרת באוכלין שכן אוכל סרוח מעיקרו טהור תאמר במשקין שכן משקה סרוח מעיקרו טמא כגון מעיינות הזב. דבר אחר לא אם אמרת באוכלין שכן אוכלין המיוחדים לאדם אינן צריכין מחשבה, תאמר במשקין, שכן משקין המיוחדים לאדם צריכין מחשבה. ??כגון מים המכשירין ומפני שצריכין מחשבה יהא משקה סרוח מעיקרו טמא? הואיל והן צריכין מחשבה יהא משקה הסרוח מעיקרו טהור!!

ד"א אמרו לו לא אם אמרת באוכלין שכן אוכלי בהמה לאדם אינן באין במחשבה, תאמר במשקין שכן משקה בהמה לאדם באין במחשבה.

ותני כן: כל משקה מה ת"ל אשר ישתה? פרט למשקה סרוח דברי ר' ליעזר. אמרו לו אין משקין יוצאין לא ידי עופות ולא ידי פרה כל משקה שעדיין ראוי לפרה, הוי משקה

חברייא בשם רבי לעזר מודה רבי ליעזר לחכמים במשקה סרוח מעיקרו שהוא טמא. והתנינן המוהל היוצא מהן ר' ליעזר מטהר וחכמים מטמאין!

רבי אילא בשם רבי לעזר מודה רבי ליעזר לחכמים במי ים הגדול שאפילו הן סרוחים התורה קרא אותן מים. ולמקוה המים קרא ימים. רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו מודי רבי ליעזר לחכמים במי תרדין ובמי שלקות שאינן מכשירין.

רבי יוחנן בשם ר"ש בן יוחאי אם יאמר לך אדם שמנה משקין הן דבש דבורים וגם דבש ת מ ר י ם אמור לו הרי טל ומים מין אחד הן ומנו אותן חכמים שנים, ואין הוה חורן לא הוה מניניה?!

הלכה ג משנה אין עושין לסחוט תרומה תמרים דבש, ולא תפוחים יין, ולא סיתוונית חומץ, ושאר כל הפירות אין

משנין אותן מברייתן בתרומה ובמע"ש. אלא זיתים וענבים בלבד

אין סופגין ארבעים משום ערלה אלא על היוצא מהזיתים ומן הענבים ואין מביאין ביכורים משקין אלא היוצא מן הזיתים ומן הענבים אינו מטמא משום משקה אלא היוצא מן הזיתים ומן הענבים ואין מקריבין על גבי המזבח אלא היוצא מן הזיתים ומן הענבים.

1)עוקצי תאנים והגרוגרות והכלוסים והחרובים של תרומה אסורין לזרים:

גמרא רבי אילא בשם רבי לעזר כיני מתני' אין ע ו ש י ן בכורים משקין, אלא היוצא מן הזיתים ומן הענבים. [ואפילו משזכו בהן בעלים שרי רק זיתים וענבים].

והתני דרך ביכורים משקה להביאן מניין שיביא? תלמוד לומר תביא!! אלמא שרי אף ל ה ב י א. ומתרץ.. משלקטן משעה ראשונה על מנת כך, ברם הכא בשלא לקטן משעה ראשונה על מנת כך

לשנות תרומה מברייתה...זיתים של תרומה טהורים יעשו. שמן זיתים טמאים לא יעשו. וענבים בין טמאות בין טהורות לא יעשו. ד"ר מאיר

ר' יעקב אמר משמו: לא נחלקו ר' אליעזר ור' יהושע על זיתים טהורים שיעשו, על מה נחלקו? על הטמאים, שר' ליעזר אומר שלא יעשו, ור' יהושע אומר שיעשו. וענבים טהורות יעשו וטמאות לא יעשו

א"ר יודן מודה ר' ליעזר ור' יהושע בענבים טהורים שיעשו, על מה נחלקו? על הטמאים, שר' ליעזר אומר לא יעשו ור' יהושע אומר יעשו. וזתים, בין טהורות בין טמאות יעשו.

אמר רבי: מודה ר"א ורבי יהושע בזיתים טהורים שיעשו, וזתים וענבים טמאות שלא יעשו. ועל מה נחלקו על ענבים טהורות, שרבי ליעזר אומר שלא יעשו ורבי יהושע אומר שיעשו

כל עמא רביין על דר' מאיר בענבים טהורות, שיעשו. ולמה אמר שלא יעשו? חשובות הן לאוכל יותר מן המשקה
כל עמא רביין על דר' יודן בענבים טמאות שלא יעשו. ולמה אמר יעשו? בשביל ליהנות מן החרצנים ומן הזגין

זיתים טמאים: רבי ור"מ חד, ר' יעקב ור' יודן חדא, היאך עבדין עובדא?

תוכן הסוגיא: A זיתים טהורים. B ענבים טהורות. C זיתים טמאים. D ענבים טמאים

לר"מ פליגי בA אבל BCD לכו"ע אסור [לדרכן]

לרבי A שרי לכו"ע, B פליגי CD אסור לכו"ע

לר' יעקב AB שרי לכו"ע C פליגי D אסור לכו"ע

לר' יודא ABC שרי לכו"ע D פליגי

[כל היכי ד"פליגי" כלומר: לר"א אסור ולר' יושע מותר]
היוצא מכל זה: לר"מ ולרבי אסור לדרוך זיתים טמאים [C] לר' יעקב ול' יודא שרי [כמובן, אליבא דר' יושע]

1)ר' זעירא בשם ר"א: אם מתני' במובלעות באוכל
[רבי זעירא כל דתרומות והטהרות שמועה בשם ר"א]

הלכה ד משנה גרעיני תרומה, בזמן שהן מכנסן אסורות. ואם השליכן, מותרות. וכן עצמות של קדשים, בזמן שהוא מכנסן אסורות, ואם השליכן מותרות
המורסן- מותר. סובין של חדשות- אסורות. ושל ישנות- מותרות.

נוהג בתרומה כדרך שהוא נוהג בחולין

המסלת קב או קביים לסאה, לא יאבד את השאר, אלא יניחנה במקום המוצנע.

מגורה שפינה ממנה חיטי תרומה, אין מחייבין אותו להיות יושב ומלקט אחת אחת, אלא מכבד כדרכו ונותן לתוך החולין. וכן חבית של שמן שנשפכה, אין מחייבים אותו להיות יושב ומטפח, אלא נוהג בה כדרך שהוא נוהג בחולין.
המערה מכד לכד ונטף שלש טיפין, נותן לתוכה חולין. ואם הרכינה ומיצת הרי זו תרומה

1)וכמה יהא בתרומת מעשר של דמאי ויוליכנה לכהן אחד משמונה לשמינית:

גמרא א"ר יוחנן הא דקתני אסורות בגלעיני אגסים וקרוסטומלין היא מתניתא. א"ר לעזר אפילו תימא בגלעיני הרוטב מין תמרה במחוסרין למצמץ. והא תנינן וכן עצמות הקודש אית לך למימר במחוסרות למצמץ?! לא בראשי כנפים הסחוסין?! שהן ג ו פ ן ראויות אתא רבי אבהו בשם רבי יוחנן בראשי כנפים הסחוסין היא מתניתא

ואלו הן החדשות: כל זמן שהבריות רגילין לחבוט.
ר' אחא אמר עד שלשים יום

קב או קביים לסאה ר' אבהו בשם ר' יוחנן כן היא שיעורה אבל יותר מזה אסור לסלת

והתני מסלת בחיטין כל שהוא רוצה, ומקנב בירק כל שהוא רוצה! רבי אבהו בשם רבי יוחנן: במעמידו על תרומתו [איירי דמעקרא נתנו לו תרומה יותר משיעור של אחד מ50 וע"כ שרי לסלת הרבה]

ר' ירמיה בשם רבי אילא: כאן בשני רעבון כאן בשני שובע.

תמן תנינן: מיעי אבטיח וקניבת ירק של תרומה, רבי דוסא מתיר לזרים וחכמים אוסרים. ר' אבהו בשם רבי יוחנן: לא שנו אלא בקניבת ירק של גננין. אבל בקניבת ירק של בעלי בתים, אף רבנן מודיין דשרי לזרים [שהרי אינן יפים]

מקנב בירק..רבי בון בעי =אמר לא מסתברא אלא בתרומה גדולה, אבל בתרומת מעשר, אין העלין תלושין על העלין, ולא הקלחים תלושין על הקלחים. הרי לא תלש הלוי מ9/10 שלו...

תמן תנינן הרכינה ומיצת הרי היא של מוכר. והכא את אמר הכין?! א"ר יוחנן לית כאן של מוכר, אלא של לוקח. א"ר יצחק בן אלעזר משום יאוש. שאני התם דאיכא ייאוש דלוקח

ואף בקודש כן? אי"צ להקפיד אחר שלשה טיפין? אתא רבי אבהו בשם רבי יוחנן: ואף בקודש כן.

#אמר רבי הושעיה לא שנו אלא בקדשים שאין להן מתירין. כגון שמן של קדשי בדק הבית אבל בקדשים שיש להן מתירין שמן של קדשי מזבח אפילו כל שהוא צריך להחזיר

רבי בון בר חייא בעי, הדין לוג שמן של מצורע, צריך להחזיר או אינו צריך להחזיר? אין תימר צריך להחזיר, לא החזיר עובר משום חסרון. אין תימר אינו צריך להחזיר, החזיר עובר משום יתרון ספק אם לוג שמן של מצורע דמי לקדשים שיש/אין להם מתירין

ר' חיננא לא אמר כן. אלא: אמר רבי הושעיה לא שנו אלא בקדשים שיש להם מתירין. אבל בקדשים שאין להם מתירין אפילו כל שהוא צריך להחזיר, והדין לוג שמן של מצורע, לא כקדשים שיש להן מתירין הן?! ותימר צריך להחזיר.
הדא אמרא: צריך להחזיר, לא החזיר עובר משום חסרון

תני רבי חלפתא בן שאול: קדירה שבישל בה תרומה, מגעילה בחמין ג' פעמים ודיו. א"ר בא ואין למידין ממנה לעניין נבילה. א"ר יוסי קשייתה קומי ר' בא תרומה

בעון מיתה ונבילה בלא תעשה ואת אמר הכין?! א"ל כמאן דאמר מאיליהן מדרבנן קבלו עליהן את המעשרות

ר' יוסטי בר שונם בעי קומי ר' מנא, תנינן אם הרכינה ומיצת הרי זה תרומה ואת אמרת הכין?! א"ל כאן ע"י האור נגעל ויוצא.

שמרים של תרומה, הראשון והשני אסור והשלישי מותר

שמרים של מע"ש, ראשון אסור ושני מותר. ר"מ אומר: אף השני אסור בנותן טעם

רבי יוחנן בשם ר"ש בן יוצדק: הקודש, כמינויין. רביעי מותר

חרסן של זב, ראשון טמא ושני טהור. במה דברים אמורים? בשנתן לתוכן מים אבל לא נתן לתוכן מים רק עוד מי רגליים אפילו עשירי טמא.

1)רבי יודן בר אחתיה דרבי יוסי בר חנינא בשם רבי יוסי בר חנינא פחות מכאן נותנו בנירו.
[רבי ינאי בשם רבי יודן באוכל כשיש בו חומר הבערה, כדי לבשל ביצה קלה.]

הדא דתימר בטמא, אבל טהור אפילו כל שהוא צריך להחזיר. בדמאי- אבל בודאי בין טמא בין טהור בין רוב בין מועט צריך להחזיר: בעינן ג' דברים: שיעור קטן,דמאי,טמא

הלכה ה משנה כרשיני תרומה מאכילין אותן לבהמה ולחיה ולתרנגולין, ישראל ששכר פרה מכהן מאכילה כרשיני תרומה. וכהן ששכר פרה מישראל אע"פ שמזונותיה עליו לא יאכילנה כרשיני תרומה
ישראל ששם פרה מכהן לא יאכילנה כרשיני תרומה וכהן ששם פרה מישראל מאכילה כרשיני תרומה.

מדליקין שמן שריפה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובמבואות אפילין ועל גבי החולים ברשות כהן

בת ישראל שנשאת לכהן והיא למודה לבא אצל אביה, אביה מדליק ברשותה

מדליקין בבית המשתה אבל לא בבית האבל דברי ר' יהודה ר' יוסי אומר בבית האבל אבל לא בבית המשתה ר' מאיר אוסר כאן וכאן ור"ש מתיר כאן וכאן:

גמרא ספרא אמור פרשה ה

מנין לכהן שנשא אשה וקנה עבדים שיאכלו בתרומה ת"ל וכהן כי יקנה נפש קנין כספו הוא יאכל בו

הם יאכלו, הם אוכלים ואין הבהמה אוכלת, יכול לא תאכל בכרשינים? תלמוד לומר נפש,

אית תניי תנא: יכול לא תאכל בכרשינין ובתלתן? ר' חזקיה רבי ירמיה רבי חייא בשם רבי יוחנן לית כאן תלתן, תלתן דבר תורה.

לא כן תני: מניין לכהן שקנה עבד ולישראל בו שותפות אפילו אחד ממאה בו, שאינו מאכילו בתרומה ת"ל כספו!

תני בר קפרא: אחד זו ואחד זו שומא אצל כהן לא תאכל בתרומה.

מדליקין שמן שריפה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות כו'. שמעון בר בא בשם רבי יוחנן כן היא מתניתא: ועל גבי החולים ברשות כהן. הא מתניתא קדמייתא אפי' שלא ברשות כהן.

תני ר' חייא: ביקור החולים אין לו שיעור. אמר ר' חייא בר אדא מתניתא אמרה כן ועל גבי החולים ברשות כהן

רבי ירמיה בעא קומי ר' זעירא, עד כדון דשרי הדלקה בביה"ן בתרומה שנפלה לו מבית אבי אמו כהן, ואפי' בתרומת גורנו? א"ל מאן יימר לך בתרומת גורנו?

רבי יונה ורבי יוסי, רבי יונה כרבי ירמיה. ור' יוסי כר"ז. מאן דאמר בתרומת גורנו, בלא כן אינו צריך זכייה?! א"ל במזכה לו ע"י אחר. נהי דליכא משום אסור הנייה--משום גזל איכא! ומתרץ:כשנפלה לו מבית א"א כהן. א"ן שרי' לזכות לכהן [ע"י אחר] ושוב להדליק בשמן זו בביה"ן-----יש כאן מלים משובשים אשר לא יכולתי להולמן [עיין בפנים]

תני: ישראל וכהן שהיו שותפין בחנות, ממלא ישראל את הנר שמן שריפה ועולה לעלייה ויורד לחנות לעשות צרכיו של כהן, אבל לא של ישראל

כהן שבא אצל ישראל לעשות עמו חשבון והדליק על גביו שמן שריפה, אע"פ שעמד הכהן והלך לו, אין מחייבין אותו לכבותו, עד שיכבה מאליו

תני: בת ישראל שנכנסה להדליק מכהנת, שיש לה שמן משלה--רק צריכה אש משל שכנתה טובלת פתילה בשמן שריפה ומדלקת. ר' חונא בשם דבי ר' ינאי שעת משלחת זאיבים היתה ולא עמד בית דין וביטל.

[כמה דתימר תמן לא עמד ב"ד וביטל אף הכא לא עמד ב"ד וביטל]ל"ש כאן

בקרו של כהן שהיה מאכיל אצל ישראל, וכן בגדו של כהן שהיה נארג אצל ישראל, מדליק על גביו שמן שריפה ואינו חושש

כהן שבא לעשות חשבון עם ישראל, והדליק על גביו שמן שריפה ועמד לו והלך לו אע"פ כן אין מחייבין אותו לכבותו עד שיכבה מאיליו

רבי חנניא בר עכברי הוה עבד עבידתא גבי רבי חייא ציפוריא,עשה מלאכה אצלו מי אזיל ליה, מלי ליה בוצינא שמן שריפה. ולא כן סברין מימר לעשות צרכיו של כהן אבל לא של ישראל?! אמרין, די לא הוה עביד ליה כן, לא הוה אתי. סברין מימר כד ימטי בייתיה הוה מטפי לה כאשר יגיע לביתו, יכבנו, א"ר חיננא על ידי כן הוה שחר ועל ידי כן הוה קרץ מחמת זה הנר היה משכים, נמצא הכל צרכיו של כהן הוא

אדא שמשא שאל לר' אימי היה כהן, בגין דאנא צבע פתילה מן חולא, א"ל בטל הוא על גב פתילות אתה יכול לטבול הפתילה בשמן של תרומה...

הורי רבי יודא בן פזי לאילין דבי נחמיה כן. רבי אימי נסב פתילה, רבי אילא לא נסב פתילה. לית ליה לר' אילא הדא דר' אימי? סבר ר' אילא משום גזל, ובלא מן הדין, שמשא מבזבזא בה קדושה השמש יבא לזלזל בקדושה

גמליאל זוגא שאל לרבי יסא מהו להוסיף שמן חולין ולהדליק? א"ל לא תני ר' הושעיה אלא "אין מחייבין אותו למצותו" =מיצוי, אבל אסור להוסיף שמן חולין על שמן תרומה

א"ר אבהו שנה לי יונתן בן עכמאי: בת כהן שהיתה עומדת ערב שבת עם חשיכה ובידה נר ובתוכו שמן שריפה הרי זו מוספת לתוכו שמן של חולין ומדלקת.(אף שאסור להדליק בשמן שריפה בשבת) א"ל ר"ז מה טיביה? א"ל אדם גדול היה ובקי במשנתינו היה. ופרשיה רבי חייא דכפר תחומין קומי רב, ומניתיה חכים.

מדליקין בבית המשתה אבל לא בבית האבל דברי רבי יודא. רבי יוסי אומר בבית האבל אבל לא בבית המשתה. ר' מאיר אוסר כאן וכאן. ורבי שמעון מתיר כאן וכאן

מה טעמא דר' יהודא? בבית המשתה על ידי דמניהון נקיים לא מתעסקין ביה. בבית האבל על ידי דמניהון צואין

מתעסקין ביה. מה טעמא דרבי יוסי? בית האבל על ידי דאינון כניעין לא מתעסקין ביה. בית המשתה על ידי דאינון פחיזין מתעסקין ביה. מה טעמא דרבי מאיר? בבית האבל על ידי דמניהון צואין מתעסקין ביה בית המשתה על ידי דאינון פחיזין מתעסקין ביה. מה טעמא דרבי שמעון? בית האבל על ידי דאינון כניעין לא מתעסקין ביה בית המשתה ע"י דמניהון נקיים לא מתעסקין ביה. אמרין דבי רבי ינאי הלכה כרבי שמעון

רבי יעקב בר אחא בשם רבי יאשיה הלכה כרבי שמעון. רבי יוסי צירניא בעי קומי רבי ירמיה, דלא כן מה אנן אמרין רבי מאיר ורבי שמעון אין הלכה כר"ש?! א"ל של כת קודמין היא שאלה זו היא מסוג כזה ["כת" כזה] ש "א"א לדעת מי קודם למי" שהרי... והא רבי יהודה אומר מעין שניהן ורבי יוסי אומר מעין שניהן ורבי יהודא ורבי יוסי הלכה כר' יוסי.

מהו להדליק שמן שריפה בחנוכה? אמרין דבי ר' ינאי מדליקין בשמן שריפה בחנוכה. א"ר ניסא אנא, לינא חכים לאבא. אימא הוה אמרה לי, אבוך הוה אמר: מי שאין לו שמן של חולין מדליק שמן שריפה בחנוכה:

תם ונשלם בס"ד ליל ד ראה תשע"ג שבח לאל בורא

עולם

תם ונשלם בס"ד עש"ק עקב כא מנחם אב תשפא [סדר לימודי היא שביעית תרומות--וכעת אחל בס"ד מעשרות] כעת נשלם עש"ק משפטים תשפג

בחרש אנן קיימין.... ר' יוסי בר בון אמר בבריא אנן קיימין סוגיא זו שייכת למסכת גיטין. וקאי על המשנה שם: נשתתק, אמרו לו נכתוב גט לאשתך והרכין בראשו, בודקין אותו שלש פעמים אם אמר על לאו לאו ועל הין הין, הרי אלו יכתבו ויתנו

יש כאן שני "מהלכים" שונים ל ג מ ר י בהבנת משנה זו: 1) איירי בחולה שאבד כח הדבור מחמת חליו וצריכין לבדקו אים עדיין הוא שפוי בדעתו. על כן שואלים אותו שאלות שונות לבדוק את צלילות דעתו--ורק א ז יכולים לכתוב וליתן גט מחמת הרכנת ראשו
2) איירי בבריא שאין לו ש ו ם בעייה. והשאלה: אם לא הוציא הגה מ פ י ו רק הרכין בראש--האם זה מספיק ל"הסכמה" או שמא דחייה בעלמא קמדחה להו [שאינו רוצה להפסיק מעסקיו] ע"כ שואלין אותו דברים אחרים, ועל כרחו משיב וממילא ההרכנה יש בו איזה משמעות

ב"חרש" אנן קיימין נראה דצ"ל בחולה אנן קיימין [ועכ"פ זה המכוון]
מביא ברייתא בד"א בנשתתק מתוך חוליו, אבל נשתתק מתוך בריו [זה מליצה בעלמא, שהרי לא "נשתתק" כלל! ורק אינו "עונה" ומרכין בראשו, ואנן מ ס פ ק א לן אי הוי הסכמה או השטאה

אמר רב מתנה דר' יוסי היא כל הסוגיא נשנית בברכות ובמגלה. ונלאו לפרשה. ועיין מה שהגהתי והכל מסתדר יפה. ועיקר פלוגתא דרב מתנה ור' חסדא היא איך לפרש מתניתין דמגלה. דהתם וודאי איירי במדבר [שהרי קורא את המגלה!] וא"כ אתיא כר' יוסי דס"ל דבעינן משמיע לאזניו. אי נמי "סמי מכאן חרש" דלא מסתבר דסתם לן תנא כר' יוסי. והדר קאמר דוודאי מתניתין דידן דלא כר' יוסי.
ושבוש מעין זו [אם כנים הדברים שאני כותב..] היא שבוש שנוצרה מאת הגרסנים ל א מהעתקה. ששכחו אם לגרוס כ ר' יוסי או ד ל א כר' יוסי-- וכן נתחלף ר' חסדא בר' מתנה -- ואקווה שכוונתי אל האמת. יש להעיר שאין הירושלמי מתייחסת כלל לבבא שכתוב בו לפנינו חרש המדבר ואינו שומע לא יתרום. ונראה דלא היה במשנה של הירושלמי.

כד תהי פשיטא לך...בטוי שכיח בירושלמי--והוא כמו בבבלי.... אם תמצי לומר....

הלכה ב אר"ח נראין הדברים בתרומה גדולה וכו' לא ידענא אהיכא קאי. ויש לתלותו במשנה שלפנינו [שכיח העתקות מעין אלו] אין תורמין בסל ובקופה שהן של מדה, אבל תורם הוא בהן חציין או שלישן. כלומר משער בלבו כמה חצי סל [הגם שיודע מדת הסל--לא מיקרי "תורם במדה" כיוון שנוטל ח צ י י ה] ובזה תורם מן המוקף- כלומר מ י ד עם תלישת הסל מן הגורן חיילא תרומה, וזה נקרא "מן המוקף" [משא"כ אם צריך למדוד---ורק אח"כ לומר "הרי"ז תרומה"] ------אבל כשבא לתרום תרומת מעשר יש חיוב שתהא מצומצמת. ע"כ אין לתרום בהשערה כזה. רק צריך לתרום סל שלם שהיא מדה ידוע

הלכה ה יש במשנה זו ובמשנה הקודמת כמה בבות [ולא נפרט את כולם..] 1) שמן על זיתים וזה נקרא מ"דבר שנגמרה על דבר שלא נגמרה"--שהרי דעתו לגמור הפקת השמן מאת הזיתים 2) זיתים על זיתים ובדעתו לעשותן שמן [כלומר את החולין יעשה שמן ואת הזיתים יתן לכהן] 3) זיתים על שמן [הוא נותן לכהן זיתים...ומתקן בזה את שמן הטבול

בהשקפה ראשונה 3) היא הכי-גרוע. שהרי נוהג בעין רעה כלפי הכהן---נותן לו את הזיתים המחוסרים כתישה [וק"ו כשנותן לו לפי המידה כגון סאה זיתים בעד 49 סאה שמן שיש כאן קיפוח מתנת כהן] אך נראה מירושלמי שיש ב1) יש בעייה רציני יותר: הוא נמנע מלטהר כלי בית הבד! שהרי מפריש שמן טהור [שיש לו מעט שמן שנהג בו בטהרה] על הזיתים שדעתו לכתשן-- בטרם מקבלין טומאה, ונותן לכהן את השמן---ושוב נוטל את זיתיו וכותשן ב ט ו מ א ה! משא"כ ב3) הרי טיהר עכ"פ בית בדו! כדי לכתוש שמנו [שהרי אין מפרישין מן הטהור על הטמא---וע"כ מטהר בית בדו, ומה שנותן לכהן זיתים ולא שמן-- היא רק בשביל צרות העין]

מסיק בירושלמי שיש כאן מחלוקת ויש סברות הפוכות [בתוספתא] בין ר"מ ור' יוסי: לר"מ- בגוונא 3 בדיעבד תרומתו תרומה [פליג על משנה ג] אבל גוונא 1 חייב לחזור ולתרום [כמשנתנו] לפי שקנסוהו שמבטל מי-חטאת. ולר' יוסי- בגוונא 3 אין תרומתו תרומה [כמשנה ג] לפי שגוזל הכהן, אבל ב1 אין צריך לתרום שנייה [דלא כמשנה ה]

יש שבושים הרבה בנוסח שלפננו ותיקנתי בפנים

גוונא 2) שמא לכו"ע יחזור ויתרום [ויש לומר בזה סברות והנחתיו להמעיין]

ח. לפי מה הוא תורם? לפי שמנן או לפי אוכלן. א"ר יוחנן אייתיתה מדחילפיי: רבי אומר לפי שמנן. רבן שמעון בן גמליאל אומר לפי אוכלן אבל לא על גרעיניהון. הכל מודים בכלוכסין מין זית משובח שהן תורמין לפי אוכלן אבל לא על גרעינינן. חנניה בעי ואף לענין שבת כן? המוציא זיתים מה שיעורו? אשכח תני: רבי אומר ברביעית. רבי שמעון בן גמליאל אומר כגרוגרות.

כן הגיה הגר"א ז"ל. וקאי על בבא "שמן על זיתים הנכבשין" אם חייב לתרום כמות שמן על כל נפח הזיתים או רק על ש מ ן ש י ו צ א מזיתים האלו. ורבי מקל שאי"צ לתרום רק לפי השערת השמן היוצא מהן [חוץ במין זית משובח שכולו נחשב כ"חתיכת שמן" שאינו עומד ל ה ו צ י א ממנו שמן רק לאכלו כבוש] הדר קמיבעי לעניין שבת מהו? מי שמוציא זיתים בשבת מי אמרינן דבעינן שיעורא רבא כדיי שיהא בהן שמן רביעית --- ומסיק דכן היא אליבא דאמת לרבי שאינו חייב עד שיוציא זיתים כשיעור שיש בהן רביעית שמן

"כלוכסין" = "גלוסקין" = זיתי גלוסקאות ע"ז לט. כלומר זיתים משובחות [מלשון גלוסקא יפה] ונראה לי דהיינו שנתבשלו כל צרכן, ושמנן יוצא מהן, וראויין לאכילה

דף ט מבואר במשנה ובגמרא שתרומה גדולה אין מפרישין מן הטהור על הטמא. ולא נתפרש הטעם. אך מסברא יש לומר מכיוון שאינה ניטלת אלא מן המוקף---ודין זה מבואר היטב בכל מקום-- יש סברא שא"א לקרות "מוקף" אם שני הדברים שונים ב מ ה ו ת ם [כלומר זה טהור וזה טמא] אבל אם הם מ מ ש גוש אחד---אז מעלה זה מתגברת על בעיית שינוי-המהות, ושפיר דמי

אבל תרומת מעשר אין צריך מוקף. ועל כן שפיר יש "עניין" להדר לתרום דווקא מן הטהור [על הטמא] וראי' לדבר משיטת ר' נחמי' דס"ל דאף תרו"מ בעא מוקף [כן נ"ל] ועל כן אסור מן הטהור עה"ט, אבל תרו"מ של ד מ א י דל"ב מוקף לכו"ע, שפיר ח י י ב לתרום מן הטהור דווקא [עיין בעובדא דמייתי הגמרא של גלוסקא דאף חייב ל ק נ ו ת טהור, כדי לקיים עניין זו---כפי מה שפירשנו בפנים]

דף י תמן תנינן התורם מן הבור וכו' כבר ביארנו שמצוות תרומה היא מן המוקף דווקא. על כן כשתורם יין מן הבור--ממלא את החבית יין וב ע ו ד החבית בבור אומר "הרי"ז תרומה" אך יש בעייה: אם יישבר החבית טרם עלייתו [ואף אם יישבר סמוך להבור] הרי נעשה כל הבור "מדומע" [חולין ותרומה מעורבין] על כן יש מנהג להתנות "הרי"ז תרומה ע"מ שיעלה ש ל ו ם מן הבור" כלומר אם יישבר החבית סמוך להבור [וממילא יתגלגל היין לתוך הבור] איגלאי מילתא שמעולם לא חל שם תרומה על היין. ר"ש מוסיף עוד בעייה: אם נטמא החבית ת כ ף אחר עלייתו--- אין ברצונו שיהא זה תרומה. שהרי מיחזי כתורם מן הטמא עה"ט [הגם שבאמת כבר חל שם תרומה כשהיא ב ת ו ך הבור, ואז עדיין לא נטמא] ולפי דברי ר"ש אם ייטמא החבית ---ודווקא ע"י טבול יום [שמצוין אצל הבורות--לפי שאין טבו"י פוסל טבל] אז אמדינן דעתו [שדרך האדם להתנות רק על דבר ה מ צ ו י] שאינו רוצה בהתרומה

ומסיק דכל העניין הזאת שאדם אומר "...שלום..." מכוון באמת כך [שאם ל א יהא שלום, ל א יחול] היא רק בתרו"ג, לפי שתורם מן המוקף, וממילא יש בעייה, ויש פתרון [וכש"ב לעיל] אבל בתרו"מ הרי אין התרומה ח ל ה רק א ח ר שכבר עלה מן הבור ורחוק היא מן הבור, וא"כ מה אכפת ליה אם נשבר אח"כ-- וע"כ פטומי מילי בעלמא קאמר

דף יא תרין אמוראין: חד אמר בכלים שנטמאו וכו' כל סוגיא זו שייכת למסכת ביצה ומועתקת משם [ופלא ששם במקומו לא הובא כלל!]. מימרא הראשון "מתניתא בכלים גדולים..." שייכת למסכת ביצה ששם נאמר האסור להטביל כלים ביו"ט, וקאמר דלפעמים יש היתר- ע"י הערמה. ששואב מים לשם שתייה ובבת אחת מטבילן, או שכבר נפלו כליו מאליהן לתוך הבור, יכול להערים כאילו רוצה להוציאן---אך ממשמש בהם עד שמטבילן.

פיסקה שנייה "תרין אמורין.." שייכת גם למשנה ההיא. ופליגי אמוראי אי גזרו חכמים גם על טבילת וולד [שמא אסרו רק אב דמיחזי טפי כמתקן] ופריך למ"ד דאסרו רק אב, למה לי משום "גזירת מיחזי כתקון" תיפ"ל שאינו משתמש בו כלל ביו"ט ובוודאי אסור לעשות דבר לצורך מ ח ר !! [וזה נרמז בלשון "ואפילו בחול, טעון הערב שמש!"] ומתרץ דלפעמים אדם טובל אב הטומאה כדיי להשתמש חולין בטהרה, ואז אין ממתין להע"ש
סוגיא זו מועתקת גם במסכת שבת סוף פרק ב

דף יב מ"ט דרבנן נחשדו על השביעית וכו' כלומר אנשים מזלזלים באסור שביעית ועל כן יש לעשות קנסות יתירות [אפילו שגג] למי שעובר על האסור של נטיעה בשביעית. עוד טעם: אם נימא דאינו חייב

לעקור האילן, יהא חלול השם. דיתפרסם שאילן זו התחילה מניינה [לשנות הערלה] משנת השביעית. ונפק"מ בין הטעמים: 20 יום לפני שביעית. לא עשה ש ו ם אסור [כמדומה שבבבלי מפורש להיפך] ע"כ לטעם "חשד" אין לקנוס אותו. אבל מ נ י ן איכא דכיוון שאין האילן נשרש עד ר"ה של שביעית--מתחילין למנות שנות הערלה משנה הבאה

דף יד
א"ר יוחנן דרבי יהודה היא דר"י מתיר מפני שהוא משביחו

ואמר רבי יוחנן מחלפא שיטתיה דר' יודה. ר' לעזר אומר אינה מוחלפת תמן בכהן וכאן בבעלים ר"א ור"י חד אמר מפני שממעטו משותיו וחד אמר מפני שממעטו ממידתו ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא מן מה דאמר ר' יוחנן מחלפא שיטתיה דר"י ואמר ר"א אינה מוחלפת תמן בכהן וכאן בבעלים הוי רבי יוחנן דהוא אמר מפני שממעטו משותיו רבי יודא בן רבי אימי בשם ריש לקיש מפני שממעטו משותיו

מתני' פליגא על רבי יוחנן ואף משאינו מבושל על המבושל וכל שכן מהמבושל על שאינו מבושל אמר ר' אימי לא תני ר' יוחנן
כן הנוסחה שלפנינו והקושי מבואר לכל אחד [עיין בכל המפרשים]
ומתחלה נגיה קצת ושוב נפרש

תוספתא מסכת תרומות (ליברמן) פרק ד
תורמין יין שאינו מבושל על המבושל ולא המבושל על שאינו מבושל. רבן שמעון בן גמליאל או' אף המבושל על שאינו מבושל.
א"ר יוחנן דרבי יהודה היא דר"י מתיר מפני שהוא משביחו. *עיין לקמן פרק יא משנה א* מתני' פליגא על רבי יוחנן א ף המבושל על שאינו מבושל וכל שכן משאינו מבושל על המבושל!! אמר ר' אימי לא תני ר' יוחנן א ף *לפי גירסת ריו"ח בתוספתא ל א התיר רשב"ג ר ק מבושל על שאינו מבושל!! וזה כר' יהודה דלקמן דס"ל דמבושל עדיף מפני שמשביחו*

ואמר רבי יוחנן מחלפא שיטתיה דר' יודה. ר' לעזר אומר אינה מוחלפת תמן בכהן וכאן בבעלים *לפי גירסת ה מ ש נ ה [דאזלא כר' יהודה--כמו הרישא] מחלפא שיטת ר"י---במשנתינו מעדיף ר"י אינו מבושל, ולקמן מעדיף מבושל! ומתרץ ר' אלעזר: לקמן איירי שהכהן בביתו מבשלו ולהכי שרי ליה ר' יהודה. וכאן איירי שהבעלים רוצים לתרום מהמבושל על שאינו מבושל וזה אסור לר"י.*

מן מה דאמר ר' יוחנן "מחלפא שיטתיה דר"י" ואמר ר"א אינה מוחלפת תמן בכהן וכאן בבעלים---- הוי, רבי יוחנן דהוא אמר מפני שממעטו משותיו
מכיון שהסביר ריו"ח דברי המשנה שאסור לבשל היין [לת"ק] מפני שיתמעטו אנשים האוהבים לשתות יין מבושל [כי רוב אנשים אוהבים דווקא יין שאינו מבושל] אלמא דמוקי המשנה דלקמן בבית ב ע ל ה ב י ת. ל ה כי היה קשה לו למה ר' יהודה מתיר שם לבשל, ובמשנתינו אוסר לתרום מן המבושל משא"כ ר"א שהסביר דברי ת"ק מפני שממעטו מ מ ד ת ו, שפיר היה יכול לאוקי מתניתין דלקמן בבית ה כ ה ן --וממילא אפשר לומר דדווקא בכה"ג מתיר ר' יהודה, אבל משנתנו איירי בבית בעלים, להכי אוסר ר' יהודה מבושל

דף טו
על דעתיה דר"ע, סאה של ראשון, חציה תרומה, וחציה טבל טבולה לכל . סאה של שני, חציה תרומה, וחציה טבל טבולה למעשרות
כך הגהנו [כמדומה ע"פ שערי תוא"י] וכמו שהיא לפנינו בלתי מובן. והסבר הדברים כך: לדוגמה יש בכרי 50 סאה, ובינוני תורם 1 סאה. ראובן תרם ראשון סאה שלימה, אך מכיון שגם שמעון רוצה לתרום אח"כ--- אמרי' שרק חצי סאה נעשית תרומה והשאר [חציה הנשאר--וכמובן שמעורבת וא"א להפרידה] נשארת בטבלה . כששמעון הולך ותורם סאה לשם תרומה, הרי נ ג מ ר עתה הפרשת התרומה מן הכרי הזה, וממילא וודאי שכ ל 48.5 סאה נתקנו וחצי הסאה שלא נ ע ש י ת תרומה---עכ"פ נ ת ק נ ה [ואינו "טבול לתרומה"] כי קא מיבעיא לן שמא אף חצי סאה ה ר א ש ו ן [שאמרנו שנשארה טבל גמור] נתקנה ע ת ה [ע"י הפרשת שמעון] ובאמת למה לא? אך צריך לזה כ ו ו נ ה , שהרי שמעון אינו מכוון לפטור את סאה הראשונה שהפריש ראובן "לשם תרומה" ומייתי עובדא דשפיר אמרי' דיש כאן כוונה

דף טז הפועלין אין להם רשות לתרום. חוץ מן הדרוכות שהן מטמאין את הגת.
כבר ביארנו שחששו לתרום הכי-מוקדם שאפשר משום חשש טומאה. ואיתא בתוספתא מאמתי תורמין את הגת? משהילכו בו שתי וערב. כלומר שוכרין פועלין טהורין שיהלכו שתי וערב בגת ב ט ה ר ה--ותכף אחרי זה מיקרי "גמר-מלאכה" ומוציא את התרומה ותרומת מעשר [כן אמרו חכמים] ושוב אי"צ ליזהר ויכולין להמשיך בדריסת הענבים ב ט ו מ א ה. וכל זה ביין, אבל שמן בעינן טפי כדיי שיהא "גמר-מלאכה" ולחד מ"ד בעינן טחינה+טעינה ורק אז יכולין להפריש תרומה.
גם יש עוד חידוש בירושלמי: שאין לפועלים "היתר" לתרום הזיתים הנטענין בלי ר ש ו ת בעה"ב. לפי שאין אנשים טמאין מצויין אצל השמן ואינו צורך כ"כ ולא אמרינן "מסתמא ניחא ליה"

דף יז אמר תרומת הכרי זה וזה---בזה. אריו"ח מקום שנסתיימה תרומתו של ראשון, שם נסתיימה תרומתו של שני

יש כאן כלל גדול: הא דבעינן "סיום" לעניין תרומה, אינו כפשוטו כלל! לא צריכין שיהא התרומה ב מ ק ו ם מסויים ואי לא לא חיילא שם תרומה עליה----זה אינו הנקודה! צריכין אך ורק שייחד איזה כרי---יכול להיות גדול מ א ד ויאמר: בכרי ה ז א ת יהיו כמה גרעינים תרומה, על טבל שבכרי האחרת. וגדולה מזו: מגו דחיילא שם תרומה על האחרת [שהרי לגבי האחרת מיקרי שפיר "מסויים"], מהניא נמי לכרי הזאת, ואמרינן ש"סמוך" למקום [אף שאין המקום ידוע איפה היא] שחל שם תרומה על האחרת---חל נמי תרומה על הזאת.
בהמשך: אמר תרומת הכרי הזה בצפונו וכו' זה פשוט שיש כאן "סיום" וממילא חל שם תרומה. אך השאלה היא: איזה מקום בהעיגול יש לחשוש שנמצאת שם התרומה. חצי/רביע/שמינית ולהמחישו: נניח שיש לפניך עגול של דבילה בצורת שעון [clock] לרבי מ12 עד 6 מדמע [נניח שצד הזה של העגול פונה לצפון העולם] לחכמים מ1:30 עד 4:30 [רביע של העגול] לרשב"ג מ2:15 עד 3:45 [שמינית העגול--שעה וחצי]

דף יח ר' אימי בשם ר"ל אותה הסאה שהוא מוסיף, עושה אותה תרומה על מקום אחר!
יש כאן מימרא תמוהה. במשנה מפורש: אבל לא למקום אחר.
הספור כך: יש לפניו כרי של 100 סאה וחייב לתרום שני סאה, והוא הפריש רק סאה אחת---נמצא תיקן רק 49 סאה , ו 50 סאה נשארו טבל, נמצא יש לפנינו כרי טבל וחולין מעורבים [50 טבל 49 חולין]

וקאמר מתניתין כשבא אחר כך "להשלים" את אשר חיסר, ורוצה ליקח עוד סאה מהכרי--יכול ליקח סאה אחת ולהניח "שסאה שכולו טבל עלה בידו" וממילא נתקן כל הכרי [סאה טבל על 49 סאה טבל] אבל אם רוצה ל"השתמש" בזה הסאה לתקן טבל *שבמקום אחר* לא מהני, [וחיישינן שיש בידו 49/99 סאה חולין] אך ר"ל ס"ל דאם נוטל רק סאה אחת מן כרי הלז, שפיר יכול להניח שהוא טבל גמור *אף כשבא לתקן בו טבל אחר* [ויש כאן כעין "מגו" אי בעי מתקן כרי *הלז*] ואיירי מתניתין בנוטל 2 סאה מתוך כרי הלז, ורוצה לתקן בהם [יהיה מה שיהיה] אז אי אפשר להניח שרק טבל עלה בידו [ולכאורה משמע שאף סאה הראשונה "אבד זכותו"]

ופריך דל"ש מרבה במעשרות---ועל כרחך לא איירי מתניתין במרבה, ושוב קשה מה קאמר ר"ל?

ומתרץ דמסברא ח י צ ו נ ה סבירא לר"ל דמהני על מקום אחר אפילו במרבה [ופוסק דלא כמתניתין! רק כר"מ] אבל אם כבר נתקן רובו של כרי [כגון שכבר הוציא 1.02 וממילא נתקנו 49.98 ונשארו טבל 49] וודאי מסתבר שאינו יכול להשתמש בכרי הזה עוד לתקן טבל שבכרי אחר [אבל וודאי שיכול להוציא 98. כדיי לתקן 48.02 טבל הנשאר]

דף יט פשיטא הדא מילתא. נשרפו הפירות, התרומה בטילה. נשרפה התרומה, לכשיאכלו הפירות, קדשה התרומה למפרע:

איתא במשנה מי שהיו פירותיו במגורה ונתן סאה לבן לוי וסאה לעני, מפריש עוד שמונת סאין ואוכלן, דברי ר"מ. וחכ"א אינו מפריש אלא לפי חשבון:
לדוגמה יש לו 100 סאה במגורה, לר"מ יכול לתקן ר ק את תשע סאין הבאים [כלומר שיוציא עכשיו מהמגורה---וזה כעין "ברירה" שהרי קורא על הסאה שם מעשר על תשע ה ב א ו ת--ל פ נ י שמוציאן!]
לחכמים אין דבר כזה. וממילא כשהפריש סאה למע"ר, תוקן רק 1/10 מכל חטה וחטה [שהרי הפריש רק עשירית משיעור הנצרך]
נשרפו הפירות= כבר הוציא מהמגורה עוד תשע סאין--אך לא הספיק לאוכלן עד שנשרפו אותן התשע--אמרי' דלא חיילא שם מעשר [תרומה ל"ד ורצ"ל מ ע ש ר] על הסאה , שהרי עיקר כוונתו היתה לצורך א כ י ל ת תשע הסאין, וכיוון שלא בא לידי כך---נעקרה שם מעשר ממנו
נשרפה התרומה= אם ל פ נ י שהספיק לאכול תשע הסאין, נשרפה הסאה שקרא עליו שם מעשר---א י ן בעייה! לפי דאזלינן ל ק ו ל א ואמרינן שכבר חל עליו שם מעשר ל פ נ י שהתחיל לאכול התשע
ותמצית דברי ירושלמי: לעולם אזלי' לקולא

דף כב מילתהון דרבנן פליגא. כהנא שאל לשמואל לא מסתברא בהדין מדומע דתנינן הכא מסכת חלה 1:4 שרובה תרומה דווקא כשרובה תרומה, פטורה מן החלה, א"ל ואנא סבר כן, אלא תסלק לארעא דישראל את שאיל לה. כד סלק שמע הדא דמר רבי יוסי בשם רבי יוחנן ואפילו סאה שנפלה לתוך תשעים ותשע חולין! פטורה מן החלה
אמר רבי אבהו כך משיב ר' שמעון בן לקיש את רבי יוחנן ואותה סאה היא פוטרת את הכל?! [ריו"ח משיב] וכי עיגול בעיגולין [משנתינו] דבר ברי הוא שתרומה עלתה בידו?! ???למה עיגול עולה, הא דבר שבמניין הוא! ואת אמר קל הוא! משום תרומה דרבנן--חלה נמי דרבנן! ואף הכא קל הוא! ויתיביניה ר"ל לריו"ח שאני עגול שיש כבר ביטול ברוב. אלמא לא ס"ל האי דר"ש בר בא שנייא עיגול בעיגולין שכבר בטלו!

יש כאן "סוגיא" ובבבלי יש מעין זו ביבמות פרק הערל. יש פלוגתא ריו"ח ור"ל [השמות מהופכין שם] בעניין "עיגול בעיגולין" ו ג ם בעניין "תרומה בזה"ז" והא בהא תליא. וכך היא סדרן של דברים: ריו"ח סבר תרומה [וחלה] בזה"ז ד ר ב נ ן. ומביא ראי' לדבריו מהא ד"עגול בטל בעגולין" [הגם שדרכו לימנות] ור"ל משיב: לעולם אימא לך תרומה וחלה בזה"ז ד א ו ר יי ת א, ועגול לא מיקרי "את שדרכו לימנות" ולהכי בטל

ונבאר מהלך הסוגיא: כהנא שאל לשמואל הא דתנן במסכת חלה דמדומע פטורה מן החלה, איירי דווקא כשרובה תרומה [דאל"ה איך יבא איסור דימוע דרבנן, ויפקיע מידי חלה דאורייתא!] אך כאשר עלה ר"כ לא"י שמע בשם ריו"ח דאפי' דימוע בעלמא מפקיע מידי חלה [משום דסבר ריו"ח חלה/תרומה בזה"ז דרבנן, ואתא דמוע דרבנן ומפקע מידי חלה דרבנן] והביא ריו"ח ראי' לדבריו מהא דעגול בעגולין עולה [יש כאן שבוש או אשגרה ..שתרומה עלתה בידו??] אלמא דמבטלינן דבר חשוב ועל כרחך משום תרומה בזה"ז דרבנן.
והשתא מקשה על ר' שמעון בר בא: אי ס"ד כדקאמרת [דריו"ח ס"ל דבעינן נפלה שחורה בתוך שני שחורות---כלומר דלא סמכינן אסברת ר' יהושע רק היכא דיש בטול מן התורה] אלמא ריו"ח נמי ס"ל דבעינן בטול גמור א"כ מאי האי דקאמר ריו"ח לר"ל "קל היא" כלומר: שרוצה להוכיח דתרומה בזה"ז

דרבנן, והא ריו"ח עצמו ס"ל דסמכינן רק משום שיש כבר ב ט ו ל [וא"כ עגול בעגולין נמי על כרחך משום בטול [כר"ל]]

דף כג היו לפניו עשרים תאנים, ונפלה אחת של תרומה לתוכן, ואבדה אחת מהן, ר"ש בן לקיש אומר ספיקן בטל ברוב. רבי יוחנן אמר כולן נעשו הוכיח=ספק תרומה. מודי רבי יוחנן שאם תרם מהן על מקום אחר, או שריבה ממקום אחר עליהן, שספיקן בטל ברוב= דנין אותם כחולין/טבל

מודי ריו"ח עד סוף המאמר סתומה--ועיין במפרשים. תחלה המאמר ברור: נפלה תאנה אחת בתוך 20 תאיני חולין, ונפל אחד מהן לים [יש כעי"ז בבבלי ע"ז] לר"ל--כולן מותרין, ולריו"ח עדיין אסור דמוע במקומה עומדת. אך מה המקרה של "תרם מהן על מקום אחר.."?

שמא הכוונה: כשנפלה אחת של תרומה לתוך 20 תאיני ט ב ל ! אל תאמר שיש עליהן שם "ספק תרומה" וממילא א"י להשתמש בהתאנים ה19 בתורת טבל [כדיי להפריש מהן על טבל אחר] קמ"ל דלעניין זה, שפיר חשיב "טבל גמור" [וה"ה כשלא נפל אחת מהן לים---אך קאמר לה הכא, משום דלריו"ח לא מהני האי נפילה מידי, והו"ל כעדיין תאנת התרומה שם--וקמ"ל דאפ"ה מפריש מהם] וסייעתא להאי מתוספתא מסכת תרומות (ליברמן) פרק ו
סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה ונדמעה אם היו של טבל עושה אותה תרומה ומעשרות על מקום אחר
או שריבה ממקום אחר עליהן...יש כאן דין אחר: נפלה אחת של תרומה לתוך 20 של חולין ואחר שנפל תאנה אחד לים [ועדיין השאר אסורות לריו"ח] שוב נפלו [או ריבה בידיים] 21 תאנים של חולין, לתוך ה20 , שפיר מקילינן. שיש כאן "תרתי לטיבותא" 1) שמא נפלה האי תאנה של תרומה לתוך הים 2) הרי יש רוב נגד התאנות האסורות [באסור קלוש] ותמיהני אם כוונתי להלכה...

דף כג אמר ריו"ח תניין אינון.
יש במשנתינו שני מחלוקות ר"א ור"י. 1) שחורות ולבנות 2) ליטרא קציעות בפי הכד . לפי נוסחת משנתנו,ב 1) ר"א לחומרא. ב 2) ר"א לקולא. וקאמר ריו"ח דכל זה שיטת ר' יהודה. אבל לר"מ יש בשניהם ר"א מ ק ל [עיין נוסח התוספתא נמצאת אומר כפי שהבאתי] ועוד יש שנוי בשיטת ר"מ: לדידיה חומרת ר"י ב 2) גדולה מאד. אפילו 300 פומין לא יעלו. ומסקינן בסוף סוגיא דמכיון דחזינן שיש כאן שיטה אחרת לר"מ-- שפיר נוכל לומר שגם בזה [בעניין קולת ר"א בתרוויהו] נחלק ר"מ

דף כד סאה תרומה שנפלה על פי מגורה יקפיאנה. א"כ למה אמרו תרומה עולה באחד ומאה? בשאינו יודע אם בלולות הן, ואם לאיזו הן נפלו.

משנה זו סתומה בלשונה. ונראה הכוונה: סתמא דמילתא א י ן 100 סאה בפי מגורה, וא"כ מתי אמרו לנו חכמים דין "בטול ב101" דשרי לזר? [כמובן דגם בבטל ב101 צריך ליתן סאה אחת לכהן וזה יבואר בפרק הבא] על זה מתרצת המשנה בשני אופנים: 1) בשאינו יודע לאיזה מגורה נפלה הסאה [ובכה"ג מצרפינן שני המגורות לבטול 101] [והמלים ...בשאינו יודע... שייכים למלים ...לאיזו מהן נפלו...] 2) בבלול [היינו מ ש ק ה]

שיטת ר' יהושע הולכת לחומרא גם במשנה הזאת: אף כשהצליח להעלות 101 בהקיפוי, ל א מתירין הקפוי לזר! וזה חדוש גדול. ובגמרא מובא שני טעמים [עיין לפי נוסח שהבאתי] 1) דמיחזי כמבטל במזיד [עצם "הקפוי" מיחזי כמבטל] 2) דמי קצת ל"סאה שעלתה" עיין משנה ב בפרק שלפננו שיש חיוב הגבהה ואותה סאה המוגבה י"ל דין תרומה במקצת, וה"ן שייך חומרא זו על המוקפה. ועיין המשך הסוגיא נפק"מ בין שני הטעמים. ויש כמה שבושים בסוגיא זו. ואקווה כי לא קלקלתי

דף כה יש במשנה זו חמש בבות וצויין בפנים. ובכל פעם צריכים לדעת לאיזה פיסקה מתיחסת הגמרא.

פיסקה 1 איירי תרומה טמאה ב99 חולין טהורין וקתני: ייר קבו. וקשה למה לא יימכר לכהן [חוץ מדמי סאה הטמאה] וידליק בה! [כדתנן בתמורה ז:ה] ואגב אורחא מייתי מימרא בשם רבי י ו נ ת ן [ובטעות נדפס יוחנן --אך מצינו רוב פעמים רשב"ן בשם רבי י ו נ ת ן, ואדרבה, רואים בהמשך שריו"ח השיבו: מה דנפל לשבטך, נפל לך!! ואין שום בעייה להדליק בפת ושמן טמאין] שאין לנהוג כמשנה זו וממשיך, בעניית הקושיא: ניחא טהורין, ייר קבו. יש להבין דמיחזי כשורף ת ר ו מ ה טהורה! הגם שבאמת אין כאן אלא תרומה ט מ א ה --אך מכיוון שנפלו ל ת ו ך חולין טהורין, מתחלף בשריפת ת ר ו מה טהורה. אבל עדיין קשה בנפלה טמאה לתוך טמאין, למה לא יידלק?
ומייתי שיטת חזקיה דשרי לשרוף רק פת ושמן [וכאן איירי בשאר אוכלים] ולריו"ח [דשרי לשרוף כל מיני אוכלי תרומה טמאים] יש לתרץ דס"ל כריב"ח דסבר שיש להשהות כ ל תערובת של תרומה טמאה, משום סברא חדשה: שמא ימצא בהן עלייה. כלומר ישהה את התערובת בביתו, עד שבטעות ישפוך אחד לשם עוד חולין, ואז יותר הכל באכילה [כמובן אחר הרמת סאה כדתנן ב4] ומסיק דרק במשקין יש עניין זו [להשהותו שמא ימצא..] אבל אוכלין שאינם נבללין היטב, אסור [ולא נתברר אם מפני שלוקח זמן רב עד שיתבלל היטב או משום שאין היתר של בטולו ברור כל כך -- כגון עיין סוף פירקין דלעיל שיטת ר' יוסי] שוב מקשה למה בנפלה לתוך 99 של הקדש, לא ימכרם הגזבר לכהן בדמי עצים! [וכמובן ל"ש כאן לומר שמא ימצא בהם עלייה, שהרי כולו של הקדש...] ומובן דמי שקנהו וודאי שרי לו להסיק מיד, שהרי שילם עבור זה להקדש--ואם לא תתיר לו לא ימצא גזבר שום קונה! ומתרץ דאיירי בגוונא דליכא מי שיקנהו

דף כו חברייא בעון קומי רבי יוסי, מה נפשך, אם תרומה טמאה תשרף, אם חולין הן, מה בכך שיטמאו! א"ל לאו לשום תרומה אכלה?! כלום תרומה טמאה נאכלת אלא טהורה! ושמא טמאה?!

לא אי אתם מודים שאם נולד לה ספק טומאה במקומה, שאינו יכול לשורפה. מה לי נולד לה ספק טומאה במקום אחר כגון שנפל סאה טמיאה והעלה, מה לי נולד לה ספק טומאה במקומה.

איתא במשנה סאה תרומה טמאה שנפלה ל100 חולין טהורים, לדברי חכמים: מרים סאה אחת לשם תרומה--ואותה הסאה חייב ללושו פחות פחות מכביצה, וקמתמה הגמרא ממנ"פ: אם אתה מחשיב סאה המורם לשם תרומה, כטמאה [שהרי טמאה נפלה] א"כ יתחייב בשריפה [כשיטת ר"א] ואם אתה מחשיבו כחולין לכל דבר [אך חייב ליתנו לכהן מפני גזל ממון של כהן] מה בכך שמטמא חולין!!

ומתרץ: מכיוון שהכהן אוכלה ל ש ם תרומה--וא"כ שפיר חיישינן שהאי סאה שאוכלה "לשם תרומה" ייטמא [מחמת כביצה טומאה שנתערבה שם] ונמצא שיש כאן "מיחזי כאוכל תרומה טמאה"
וממשיכים חכמים להשיב על ר"א: הרי כל ספק טומאה שנולדה לתרומה בעלמא [=במקומה] אסור לשרוף---וגם כאן כשמרים סאה אחת אך אינו יודע בוודאי שהרים סאה הטמאה---נחשב כאילו יש כאן "ספק תרומה טמאה" ולהכי אסור לשרוף . נמצא חכמים מסבירים דבריהם: אותה הסאה שהרים 1)אסור לילוש במים 2)אסור לשרפה

דף כח אמר ר' יוחנן סאה תרומה שנפלה למאה, חולין כל שהן מבטלין אותן. אותו סאה ש"העלה", נפלה למק"א, אין צריך רוב
מתני' פליגא על ר' יוחנן אינה מדמעת אלא לפי חשבון. אים יש בו (בסאה שהעלה) גרם אחד של תרומה, צריך מאה גרם של חולין

בקדירה השנייה

רבי יוסי בשם ר' יוחנן לא תני רבי יוחנן אלא: אינה מדמעת כל עיקר. כך הוא גורס במשנה

ברם יהודה ברבי אמר: והוא שרבה תרומה על החולין, והוא שרבו חולין על חשבון תרומה כדי שתבטל ברוב אף שיש בקדירה ב רק חצי סאה של חולין (ושיעור הנפילה היא סאה של "תרומה") מכיון שיש שני גרמים של חולין(בקדירה ב), הרי זו מותרת.

איתא במשנה סאה תרומה שנפלה לתוך 100 של חולין בעינן שירים סאה אחת ויתננה לכהן--והשאר נאכלת לזרים. וכדיי להסביר הסוגיה ננקוט לדוגמה שיש בכל סאה 101 גראם. נמצא כשמרים סאה אחת ונותנה לכהן---יש בתוכה 100 גרם חולין וגרם אחת של תרומה.

מכיון שאותה הסאה ניתנה לכהנים, יש לנהוג בה קדושת תרומה במקצת

ריו"ח ס"ל שאם נפלה אותה הסאה שהורמה, לתוך חולין כל ש ה ן, דהיינו אפילו משהו ממש! אין בעיה [וקולא גדולה היא] וכבר הותרה באכילה לזרים. [ובדוגמה שלנו שנפלו ה101 גרם, לתוך חצי!! גרם של חולין]
ומקשה על ריו"ח ממשנתנו דכפשוטו משמע שצריך עכ"פ שיפול לתוך 100 גרם של תרומה [שהרי יש בסאה הזאת גרם אחד של תרומה] ורק אז מותרת לזר, ואם נפלה לפחות מזה---כולה אסורה לזר.
ומתרץ שלא גרס ריו"ח במשנה "מדמעת לפי חשבון"

ויש עוד שיטה [יהודה בנו של ר' חייא כן גרס בכי"ר] דבעינן שתפול לכל הפחות לגרם ומשהו של חולין---שהרי יש כאן גרם אחד של תרומה ובעינן שיתבטל ברוב

דף לב מחל ואחר כך אכל, כ גזל תרומה מכהן, ומחל לו כהן, ושוב אכלו. תפלוגתא דרבי יוחנן ור"ש בן לקיש. דאיתפלגון, גזל תרומה משל אבי אמו כהן, ומת אבי-אימו, ושוב אכלו. רבי יוחנן אמר משלם לשבט, וריש לקיש אמר משלם לעצמו
יש כאן מחלוקת יסודית: אם א י ן שום מעשה גזילה באכילת התרומה-- כגון שירש תרומה מא"א כהן--או שגזל תרומה מכהן ואמר לו הכהן הרי התרומה נתונה לך במתנה גמורה [או שלקח תרומה מכהן...] ושוב אכלה, לריו"ח חייב להוציא אוכל חולין קרן וחומש מרשותו, וליתנה לכל כהן שירצה ובשעת הנתינה נעשית תרומה---אחרת אינו מקיים המצווה דונתן לכהן את הקדש. לר"ל שפיר יכול להפריש קרן וחומש ל ע צ מ ו ומיד בשעת ההפרשה נתהפכו החולין לתרומה [ושוב יכול למוכרן לכהן]
ונראה מהמשך הסוגיא דעיקר מחלוקתן תליא בהאי מילתא: אם שייך להוות תרומה בהפרשה בעלמא [בלי מעשה נתינה]
ההמשך [קושיית ר"ל ממשנה דלקמן] אינו ברור כל כך. אך אפשר לפרשו כמו שביארנו בפנים: אוכל תרומה שהקדיש הכהן דמי לאוכל תרומה שירש מא"א. ונמצא דלפי"ז מתפרשת המשנה דמשלם שני חומשין 1)הקדש 2) שבועה!! וזה פשט מחודש בהמשנה [ועוד תימה לומר שיש כאן שבועת פקדון, שהרי שייך להקדש--ועדיין הסוגיא סתומה]

דף לב דהיא מתני': בטוי מצוי בירושלמי דהוא מתני'. דא הוא מתני'. אידהי מתני'. והוא מתני'. וכולן מתפרשין "יש כאן ברייתא"

דף לו
במזיד בתרומה ושוגג בחמץ, במזיד בתרומה ושוגג בנזיר, מזיד בתרומה ושוגג ביו"כ. אין תפתרינה כשני דברים ניחא כדאמר לעיל מודים חכמים וכו' , אין תפתרינה כדבר אחד , מחלוקת ר"י ורשב"ל.

מימרא זו הובאה בפסחים ובכתובות בשבוש וכאן כתיקנה. והיא מקוצר וטעון ביאור. בסוגיא מובא מחלוקת ריו"ח ור"ל. לריו"ח כל היכי דאיכא מלקות ותשלומין -- לוקה **ואינו** משלם . ור"ל ס"ל דאפי' יש רק לאוו [אפילו אינו לוקה **בפועל**] **אינו משלם**
עיקר פלוגתתן היא במאנס הנערה שיש בה לאוו [כגון ממזרת] ריו"ח מוקי מתניתין דאלו נערות [שחייב לשלם] בדלא אתרו ביה. ור"ל מוקי לה כר"מ [דס"ל בעלמא לוקה ומשלם] אבל לרבנן קיימא לן **דאינו משלם**

זר האוכל תרומה בשוגג -- אף ר"ל מודה דמשלם [אף שיש שגגת לאוו] משום דמקרא מלא דיבר הכתוב שחייב בתשלומין. אבל מזיד ולא אתרו, פטור לרבנן [**ודלא כמשנתינו]**
אך יש לעיין כשיש שני איסורים שונים שבמקרה בעלמא נצטרפו יחד--שמא בכה"ג לוקה ומשלם [וק"ו דלר"ל לא אמרי' דשגגת לאוו יפטור מתשלומין!]

ודוגמה ברורה: האוכל חלבו של חבירו. פשיטא דלא נפטר מלשלם [אף שבוודאי לוקה באתרו ביה] וכן מבואר בברייתא
עוד דוגמה ברורה: החוסם פרה של חבירו. אי-אפשר לו להיפטר מן התשלומין--לכו"ע [ואף בגוונא דלוקה]
אך יש לפנינו שלש דוגמאות לא ברורות: אכל תרומת חמץ בפסח [כגון שהפריש לחם לשם תרומה לפני פסח, ואכלו בפסח] מצד אחד יש כאן "גניבת ממון כהן" ואיך ייפטר מזה? אך אינו גניבה ממש, ואפשר דאיסור לאוו/מלקות פוטרו. וכן נזיר ששתה יין שהפריש לשם תרומה, יש כאן "כעין גניבה" אך לא גניבה ממש. וע"כ יש להסתפק אי חיוב מלקות דנזיר פוטרו.

אבל אנס ממזרת, פשיטא דמלקות פוטרו [ולר"ל אף שגגת מלקות] שהרי חיוב ממון ומלקות תרוויהו על ביאת אסור [מאנס מיקרי ג"כ עושה מעשה אסור] וממילא אמרי' דכבר לקי על ביאת האסור וא"א לענשו ממון

ומסיק הגמרא: אין תפתרינה בשני דברים ניחא. כלומר אין מה לשאול ופשיטא שדומה לגונב חלבו שחייב לשלם ממון אף כשיש מלקות **בפועל** --לכו"ע. אך אי נימא דדמי לאנס ממזרת, אז תליא בפלוגתא דריו"ח ור"ל [דאיירי ששגג בהלאוו דנזיר או יו"כ / חמץ]
לא ניחא לגרוס שגג בתרומה והזיד ביו"כ, שהרי אמרי' שיש גזיה"כ שלא לפטור

מתשלומין אף שיש סברא טובה לפטור [עכ"פ לר"ל--ומסתמא גם ריו"ח מודה להאי סברא] ומה יתן ויוסיף עוד לאוו [אדרבה לאוו דידיה פוטר יותר מתשלומין, ואים לאוו דידיה אינו פוטר, ק"ו לאוו דנזיר] וע"כ ניחא לגרוס כדאיתא הכא: מזיד בתרומה, ושגג בחמץ וכו'

דף לז ראובן שגזל משמעון, והאכילה ללוי, תפלוגתא דר' חייא רבא ור' ינאי. דאיתפלגון גזל מעורתו בגד/טלית של זה, ונתן לזה, ר' לעזר בשם ר' חייא רבא מוציאין מן הראשון ואין מוציאין מן השני. ר"י בשם רבי ינאי אף מוציאין מן השני. אף רבי חייא רובה מודה מכיון שנתן לו לוי, יצא בה ידי גזילה:
הגהתי על פי הרב שאול ליברמן ויפה הגיה! יהא זכרו ברוך. גם הוצאתי "האיך עבידא"

דף לז והא תנינן8:1 רבי אליעזר מחייב קרן וחומש. ור' יהושע פ ו ט ר אלמא אפי' חללה מכנה, פטור! ומדחה... הוון בעיי מימר מה פליגין בחומש, אבל בקרן אף ר' יהושע מודה. מה פליגין לשעבר קודם שנודע לו.., אבל לבא אף ר' יהושע מודה.
מקשה דהא שמענא לר' יהושע דאפילו חלל גמור פטור מתשלומי חומש ואת אמרת דנולדה חללה, חייבת! ומתרץ דר' יהושע פוטר רק על מה שאכל ק ו ד ם שנודע לו [לשעבר] אבל מכאן ולהבא--חייב חומש -- ואגב אורחא קאמר דקרן חייב אפילו על לעבר. [אך אין זה תירוץ על הקושיא, דהא הקושיא היתה רק דליפטרה מחומש, אבל מקרן מעולם לא בעינן למיפטרה. דהא גם בנשואה לישראל ולא נתחללה כלל, משלמת קרן]

דף לח שתי קופות, אחת של תרומה טמאה ואחת של חולין טהורין, ונפלה סאה תרומה טמאה לתוך אחת מהן, ואינו ידוע לאיזה מהן נפלה, אני אומר לתוך של תרומה נפלה, והחולין יאכלו נקודים

נפלה סאה תרומה טהורה, אני אומר לתוך של תרומה טמאה נפלה והחולין יאכלו בטהרה

שתי קופות אחת של תרומה טהורה ואחת של חולין טמאין, ונפלה סאה תרומה טהורה לתוך אחת מהן ואין ידוע לאיזה מהן נפלה, אני אומר לתוך תרומה נפלה, והחולין יאכלו נקודים

נפלה סאה תרומה טמאה, שתיהן אסורות. מה נפשך אי לתוך תרומה נפלה אסור, אי לתוך של חולין נפלה אסור.

יש כאן ד' בבות. ונבארם אחת אחת בס"ד.
בבות הראשונות: קופה תרומה ט מ א ה וקופה חולין ט ה ו ר י ן

1) נפלה סאה תרומה טמאה. תולין הקלקלה במקולקל. ואני אומר טמאה לתוך טמאה נפלה. ושרינן החולין. אך יש כאן חדוש נפלא: חולין יאכלו נקודין. כלומר אסור לתת מים על חיטי החולין. וההסבר: לעניין טומאה מחמרינן [כדאמר לקמן דטומאה חמור טפי] שמא נפלה סאה תרומה הטמאה לתוך חולין הטהורין---והרי אוכלין אותה "לשם תרומה" נמצא דגם החולין שבה יש לה "שם תרומה" ואסור לטמאותו [ואם יתן מים הרי ייטמאו מחמת תרומה הטמאה שיש אפשרות שנפלה שם--והסבר זה כבר כתוב לעיל במשנה]
2) נפלה סאה תרומה טהורה. אני אומר לתוך קופת תרומה טמאה נפלה [שבין כך מקולקלת] וקופת חולין מותר ללוש במים, בטהרה [שאף אם תחמיר שיש כאן סאה תרומה, הרי טהורה היא!]

בבות האחרונות: קופה תרומה ט ה ו ר ה וקופה חולין ט מ א י ן

3) נפלה סאה תרומה טהורה. אומר אני לתוך קופת התרומה נפלה כדי שלא לקלקל החולין. וכאן פשוט מאד שלא יטיל מים לתוך החטים: דלעניין טומאה וטהרה חיישינן שהתרומה הטהורה נפלה לתוך חולין הטמאין! ואסור לטמאות את התרומה
4) נפלה סאה תרומה טמאה. ממה נפשך אתה מקלקל איזה קופה! ועל כן ל"ש תלייה ושניהם אסורין

דף לט ולא ר' לעזר כרבי ליעזר =נימא ר"א דלא כר"א.. דתנינן ר' ליעזר אוסר מיד!!כשעשתה האשה שליח לקבלה (דחיישי' מיד כשיצא מן הבית, מצאו) וא"כ איך עברה ואכלה? ולא מודי ר' ליעזר שאם אמרה אל תביא א ל א מ מ ק ו ם פלוני שהיא אוכלת בתרומה עד שמגיע הגט לאותו מקום! אמר ר' חנניה מכיון שאמרה לו אל תביא אלא ממקום פלוני כמי שאמרה לו לא יהא גט אלא לעשרה ימים, מה שאכלה בהיתר אכלה!! ושוב קשה א"כ היתר גמור יש כאן - ועל כרחך ר"א דלא כר"א

הגירסא הוגה על פי פני משה. ואחרת אין לה שחר. וזה דוגמה יפה איך שהעתיקו וכפלו שורות מחמת אשגרת המלים הקודמות. בלי שימת לב.

דף מג הדא סלקותא אפילו היא תלויה כמה אסורה, דהוא משתלשל: בספר ערוך השלם נותן כמה פרושים. ולענ"ד המובחר שבכולם pickeld meat שהיו תולין בשר בחבל לייבשו [וראיתי בעיניי גוי שכן שבא מאיטליה עושה כן בבשר חזיר] וקאמר דאכתי איכא למיחש משום גלוי שהנחש יכול לעלות לגג ולרדת דרך החבל. ויש עוד פירוש דהיא מלשון ערבית איזה שק של עניים. אך קשה דלמה תולין שק מן הגג! [דאי סמוך לקיר פשיטא דאסור!]

כדי שיהא חבית שיחין מתמלא מהן נראה שבכפר שיחין היו מייצרים חביות גדולות [אך פחות ממ' סאה!] ועיין תלמוד בבלי מסכת שבת דף קכ רבי יוסי אומר: אף כלי כפר שיחין וכלי כפר חנניה אין דרכן להשתבר

דף מד א"ר יונה מה אכפלן מצות גבי נקורים?! יש בטוי כזה עירובין פרק ג א"ר מנא קומי ר' יודן מכפלה פתילה גבי ביצה "מה אכפת לן" למה אתה אוכף עלינו... [מה השייכות....]

ולא כן תני: ראה צפור נוקרת בתאינה, ועכבר באבטיח, הרי זה אסור. אני אומר מקום הנקר, אכלו. ואמר ר' בא ר"ג הוא, דהוא אמר נחש חוזר ומקיא [כ דחיישינן לגלוי אף בכה"ג]. ולענין טריפה אמר ר' בא בשם רבנן דתמן שחטה וחטפו זאבים בני מיעיה כשירה שחזקת בני מעים כושר וחש לומר שמא ניקבו? חזקת בני מעים כושר. והכא את אמרת הכין?!

לכאורה מביא ראי' שמחמירין לעניין סכנה יותר מלעניין אסור. שהרי במקום גלוי חוששין שמא במקום נקב נקב [כלומר אף שיש ברי של נקירת צפור [שאין זו סכנה] ושמא של נחש, חיישינן לה] ולעניין אסור א י ן אומרין שמא במקום נקב נקב. אך יש קושי בלשון... ואמר ר' בא ר"ג הוא.... לאיזה צורך מביא האי מילתא?

כתיב ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים אתו. ר' אומר זה הכלב. וריב"ל אומר זה הנחש. רעייא חלבון חלב, ואתא חיוויא ואכל מיניה, והוה כלבא מסתכל ביה, כד אתון

ייכלון, מישרי נבח בהון ולא אתבוננון, בסופה אכיל ומית עיין פסיקתא דר"כ פרק יא הוספה לספור

לא זו היא תרומה שאני מוזהר עליה מלטמאה אלא מלאכלה ??

לשון המשנה מעניין. ולולי דמסתפינא הוי אמינא דקאי ארישא: חבית תרומה שנתגלתה, לר' יהושע יניחנה במקום התורפה. וקאמר ר' יהושע בדרך הפלגה "חבית כזו יש לי רק אזהרה אחת עליו! אני "מוזהר" מלאכלה! אבל א י ן אני "מוזהר" מלטמאה!!"

דף מה אמר רבי יוסי ב"ר בון מדברי שלשתן, תלויה אסור לשורפה.

כמדומה שזו ס ו ג י א הכי ארוכה בכל תלמוד ירושלמי. ומי שרוצה לטעום טעם ס ו ג י א שלך ירושלמי, חייב ללמוד גמרא זו שלש וארבע פעמים עד שנכנס לתוך מעיו. הסוגיא הוכפלה בפרק ראשון דפסחים עם קצת שנויים ויש לעיין גם שם. עיקר הסוגיא כאן, והועתקה מכאן לשם.

ונעיר בס"ד על קצת דברים. יש במשנתנו רישא וסיפא דאיירי ב"חבית" ובשניהם יש דברי ר' יהושע. אך שונים קצת: ברישא א י נ ו מתיר לטמאות בי ד יי ם --בסיפא מתיר ר' יהושע לטמאות יין תרומה טהורה בידיים. לקבלו בכלי טמאה [למען לא יפול לתוך חולין הטמאין וייפסדו]

יש כאן סתירה בעניין זה: תרומה ההולך להיפסד, האם מותר לטמאותו בידיים

ומתרצים חברייא [דר' יסא] שמצינו כבר פלוגתא בין ר' יוסי ור"מ [דור תנאים שחיו א ח ר ר' יהושע] בפסחים. ר"מ מקל שם לשרוף תרומה טהורה עם טמאה בע"פ---ור' יוסי מחמיר. ואפשר לומר שיש כאן מחלוקת בסברא הלז: לר"מ שרי "בידיים" לר' יוסי לא שרי בידיים [הגם שאינם דומים כל כך--אבל מכיוון שמצינו תנאי שנחלקו במעין זה, אפשר לומר כך]

אמר להן ר' יסא: אם אמת כדבריכם, [דלר"מ שרי לטמאות בידיים כל תלוייה--וה"ה לשרוף] א"כ למה לא נהגו כך? שהרי גם ר"ש ס"ל דשרי לשרוף תלוייה---וכאן נפלא הסוגיא, שמביא דברי ר"ש, סוף משנה דפסחים [דקבלה ביד ריו"ח שר"ש שנאה] ....על מה נחלקו על התלוייה ועל הטמאה...שתיהן כאחת! וכאן הבן שואל הא בע"פ איירי! אך צריך לומר שהיה קבלה בידם ש" על מה נחלקו..." היא עניין ב פ נ י עצמו. ואיירי בכל ימות השנה. וזו שיטת ר"ש כפי קבלת ריו"ח

שוב מקשה לחברייא: אתם אומרין דל"ל לר"מ תלוייה?! [כלומר כל תלוייה שורפין מ י ד!] והא אשכחן שממתינין עד ערב פסח... ודחי ליה עיי"ש

שוב מקשה ר' יסא לחברייא: איך אתם אומרים דחבית שנייה אתייא כר"מ, [דסבירא לכו

שר"מ מתיר לשרוף ולטמאות כל תלוייה/הולך לאיבוד] והא איתמר עלה בד"א וכו' ולר"מ אין שום סברא לחלק בכך [אלא על כרחך ר' יוסי!! הוא וס"ל שיש היתר מ י ו ח ד לטמאות בידיים, מטעם ה פ ס ד!]

ועוד ראי' ממשנה פסחים גופא: ר' יוסי אומר אינה ה י א המדה כלומר אני לא לומד "מדבריהם" [מדברי ר' יהושע דחבית שנייה] כמו שאתה [ר"מ] רוצה ללמוד משם---אלמא דבגוף הדין [דחבית שנייה] ל א נחלקתי
שוב אומר ר' זעירא: השתא דאתית להכי, חבית ראשונה ל א אתייא! כר' יוסי [דהא אמרת דגם ר' יוסי שרי לטמאות בידיים דהא מודה לדינא דחבית שנייה] ומדחה אלא כמאן?! כר"מ וודאי לא אתייא!! דלדידיה שרי לטמאות תלוייה. [ועל כרחין דר' יוסי מתיר רק במקום הפסד]

תן לחכם ויחכם עוד...

דף מו אמר רבי אילא: רבי שמעון דבכורות ורבי יושע דתרומות, לא דין מודה לדין, ולא דין מודה לדין. אמר רבי זעירא מסתברא רבי שמעון יודה לרבי יושע, ר' יושע לא יודה לר"ש ר"ש אומר בכור שאחזו דם, יקיז אף במקום שעושה בו מום. ור"יש דס"ל בחבית ראשונה דשרי גרמא. ויש לדחות: ע"כ לא קשרי ר"ש אלא בבכור דאי שביק ליה מיית, אבל בחבית שמא יבא אליהו ויטהרנה. וע"כ לא קשרי ר"יש אלא בתרומה דגרמא אבל התם בידיים אסור
[מעניין שאינו מביא ר' יהושע דחבית שנייה]

ואם הביאה שליש הדא אמרה שהקדושה חלה עליה כשהוא מחובר. הדא אמרה הפריש מפירות שלא הביאו שליש לא קדשו.

ובפשתן..יופך- קנסו בו שלא יהנה בקיסמין:

דף מז נראה שבפשתן יופך היינו רק כשלא הביא שליש, דמשמע שתכף שהביאה שליש א ס ו ר להפסידה [וע"כ בחטים אסור להפכה --אף שזרעה בשוגג ולא הו"ל לקנסו]
רק בפשתן ש ל א הביא שליש איירי, ואף דבעלמא אמרי' דה"קנס" היא שחייב לקיימו ויהא לו הרבה תרומה---בפשתן הקנס היא להפך---שהרי אם יקיימו יהיה לו קיסמים הרבה דאין קדושת תרומה חלה עליו---נמצא דאין כאן קנס... אבל ההיפוך הוי קנס קצת עכ"פ
נראה דגדולי תרומה היינו שהכהן זרע תרומה שהגיע לידו. דלא איירי מגזלן. רק מכהן שרוצה להשתמש בתרומה הדרך חולין, וקנסוהו שלא יהנו מעשיו

דף נ תני: המנכש עם הכותי מותר. בדמאי, הא בודאי לא. למה? שדמאי בטל במחובר לקרקע
כותי היינו "שומרוני" ישראל גמור שחשוד על קיום המצוות. וקאמר דהגם ששנינו דבדבר שאין זרעו כלה [כגון מיני בצלים/ חסיות] גדולי טבל טבל-- ואסורים באכילה כמו האמהות, [דהיינו אפילו אכילת עראי]-----הכא שרינן משום שיש רק דין "דמאי" על פירות של כותי, ובדמאי לא גזרו האי גזירה [גדולין טבל טבל]

דף נ אמרין, רשב"ל פליג על ר"א בשם ריו"ח א , מה, לקולא ? לחומרא? אין תימר לחומרא ניחא, אין תימר לקולא, הא תנינן עד שיגום את האוכלין!!
קאי על מימרא דריו"ח רבי אבהו בשם ריו"ח: שתילין שנטמאו, שותלן ועושה אותן תרומה. ואם היו תרומה מעיקרן, כבר נדחו.
וקאמר דר"ל פליג על האי מימרא. ומסתפק אי פליג על רישא [=לחומרא. דהיינו ש א י אפשר לקחת שתילין שנטמאו, ולטהרותן ע"י שתילה ל ע נ י ן להכשירן לעשותן תרומה] או דילמא על סיפא ולקולא: אף ש כ ב ר קרא עליהן שם תרומה ושוב נטמאו, יכול לטהרן ע"י שתילה ומותרין ב א כ י ל ה [דעל כרחין ריו"ח מודה שטהרו מ ט ו מ א ת ן [עיין מתניתין]-ורק באכילה קאסר להון]. ומקשה איך אפשר לומר דר"ל פליג על מתניתין! [דבהדיא קתני ד ל א מהני להכשיר שתילי תרומה שנטמאו ל א כ י ל ה]

הבדל בין בצל וקפלוט הקטנים--קפלוט shallots הגדולים-בצל onions

דף נא תפוח שריסקו ונתנו לתוך עיסה וחימצה, הרי זו אסורה. תני רבי יוסי מתיר. רבי אחא רבי אבהו בשם רבי יוסי ב"ר חנינא מה פליגין במחמץ במימיו אבל במחמץ בגופו מותר.

מימי תפוח מרוכזים יותר מגופו. וע"כ אין חימוץ "גופו" חזק כחימוץ מימיו

דף נא א"ר זעירא בעון קומי ר' ינאי, נתנה על פי מגופת חבית מהו? אמר לון יגיד עליו ריעו. מהו יגיד עליו ריעו?
ר' ינאי השיב על האיבעיא "יגיד עליו ריעו" ו ל א פירש דבריו. וכשנעיין במסכת מכשירין פרק ג

משנה ב חבית שהיא מלאה פירות ונתונה לתוך המשקין או מלאה משקין ונתונה לתוך הפירות ושאבו כל ששאבו בכי יותן ...
משנה ג הרודה פת חמה ונתנה על פי חבית של יין ר"מ מטמא ר' יהודה מטהר רבי יוסי מטהר בשל חטים ומטמא בשל שעורים מפני שהשעורים שואבות:
ר' יסא מפרש דהכי קאמר ר' ינאי: כשם שמשנה ב איירי בחבית ס ת ו מ ה [שהרי בוודאי אינו מטמין חבית פתוחה של משקין לתוך בור של חטין..] ה"ן משנה ג אף בחבית סתומה מחמירין ר"מ ור' יוסי שנכנס טעם היין בתוך הפת.

ור' מנא משיבו: אדרבה! דוק מיניה איפכא שהרי קתני התם כל ש ש א ב ו אלמא דבעינן שיהא החטין מלוחלח מהמשקין, ובלא"ה לא אמרי' שנכנס בו יין
הלשון בפנים אינו ברור כל כך--ושמא טעיתי בפרושו

ר"ש בן לקיש אומר מים עושין פירות= נפרש ונכנס לתוך X, ומשקין אין עושין פירות.
מאמר סתום. ולא ידוע על איזה דבר אמרו ר"ל--גם משמע מההמשך שריו"ח פליג עליו. ועכ"פ נראה מאד שיש כאן שבוש בקריאת המלה וצ"ל "פירש" ובלשון הבבלי אוכלא דאיפרת, שנפרש [בשין ימנית] המים ונכנס לתוך האוכל הסמוך לו [ועיין בפנים שהגהתי עוד]

דף נב היו לו חבילי תלתן של טבל, כותש, ומחשב כמה זרע יש בהן, ומפריש את הזרע ואינו צריך להפריש את העץ. אם הפריש לא יאמר אכתוש ואטול את העץ ואתן את הזרע אלא נותן את העץ ואת הזרע:

אין חייב להפריש תרו"מ רק על חלק הזרע [לא על העץ] על כן כותש ומוציא הזרע, ומפריש מן הזרע על הזרע [וכל העצים מותרים] אך אם הפריש ל פ נ י הכתישה--כבר חיילא חיוב נתינה לכהן

כל דבר שנפלה לתוכו תלתן הוא משביח

יותר ניחא לגרוס כל ז מ ן שנפלה וכו' [היה כתוב כ"ז וסברו שהיה כ"ד] ורצונו לומר שמכיון שיש שם גם זרע התלתן----גם העץ משביחו [וע"כ בשביעית ובכלאים שחל האסור על העץ--יש לצרף גם טעם העץ]

א"ר יוחנן וארבע מינהון מיטה כלים 18:9???

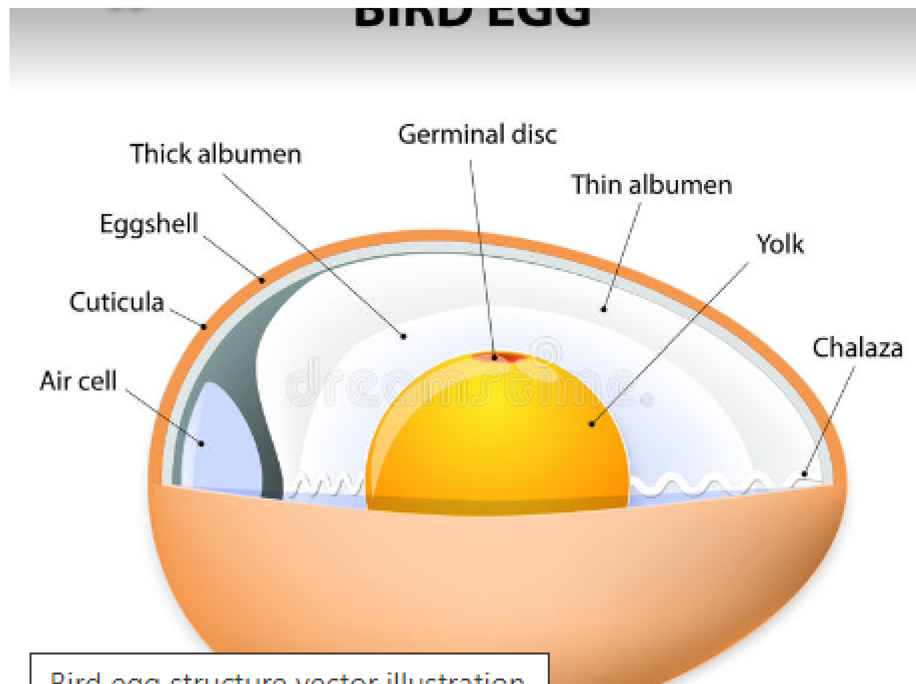
מאמר סתום. ופירשוהו האחרונים ז"ל על פי משנה סוף פרק חי דכלים, דארבעה כרעי המטה נקראים גם כן לשון "חבילה" וקאמר ריו"ח דלפעמים סגי בארבעה ליקרות "חבילה" [אך קשה מאי "מינהון"?]

דף נג תני רבי יודא בר פזי דבר דליה, דג טהור טפל שכבשו עם דג טמא מליח, אסור. והתני ר' חייא מדיחו ומותר! א"ר מנא מאן דאמר מותר בשכבשן שתיהן כאחת, מאן דאמר אסור בשכבשן זה אחר זה. תדע לך שהוא כן, דתנינן או במי תרומה אסור, לא בשכבשן זה אח"ז:

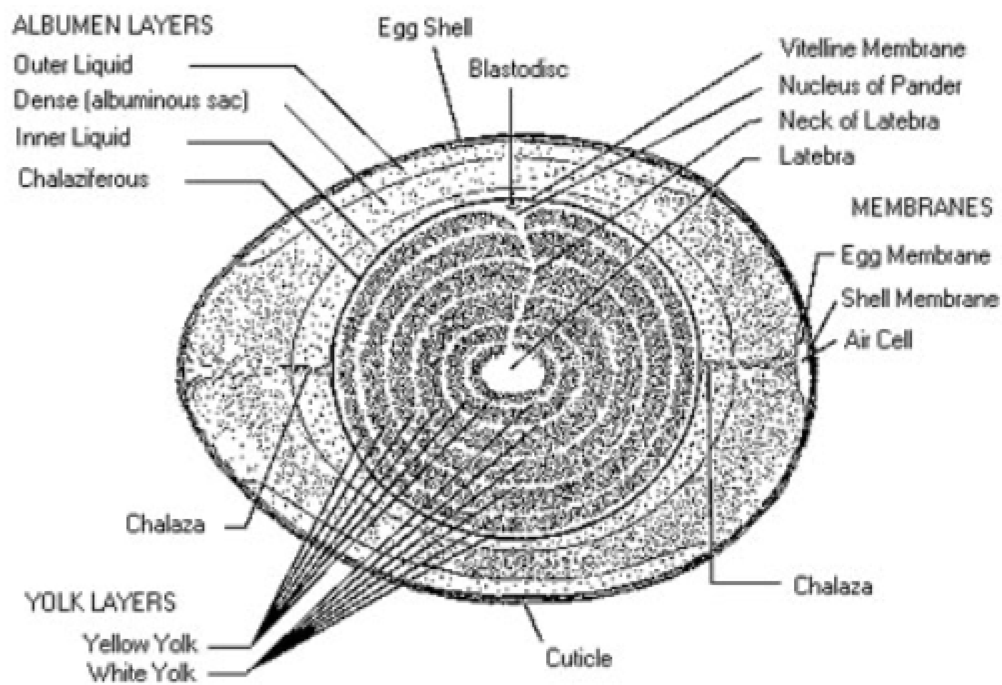
נבאר מאמר זה אחת אחת. דג טהור טפל שכבשו עם דג טמא מליח וכו'- לכאורה ר"ל דווקא כה"ג אסור משום שהטמא מליח, והטהור טפל--שאז יש כח ביד הטמא להבליע בהטהור

ר"ח תני שמותר ב כ ל גווני. ומתרץ דאם כבשן כאחד, ל ע ו ל ם מותר. ורק כשכבש האסור ו א ח ר כך הניח בתוכו ההיתר [במימי האסור] נאסר [ולכאורה דווקא כשהטהור טפל]
ומביא ראי' שיש דבר כזה [שאחר שמוציאין האסור, מכניסין ההיתר] ממשנתינו [שכובשין זיתי חולין ב מ י מ י תרומה]

וכמה לוגא עביד? כלומר אם תמלא מ ד ת הלוג בדגים---יצא ה מ ש ק ל ליטרא it will have a weight of a pound

Bird egg structure vector illustration

STRUCTURE OF THE HEN'S EGG
SHOWN BY A SECTON THROUGH THE LONG AXIS

דף נו זיתים של תרומה טהורים יעשו. שמן זיתים טמאים לא יעשו. וענבים בין טמאות בין טהורות לא יעשו. ד"ר מאיר

עיין כל הסוגיא. יש בה הרבה שבושים ותיקננו הכל בס"ד

יש כאן ארבע שיטות של תנאים שבאו להסביר שיטות ר' אליעזר ור' יהושע שנחלקו בעניין "דריכת זיתים וענבים של תרומה" . יש דין שאסור להפסיד תרומה או לשנותו מצורתו הטבעית--ונחלקו בזה ר"מ רבי ר' יעקב [בשם ר"מ] ר' יהודה. סדר זה מן המחמיר אל המקל. ומכיוון דקיימ"ל כר' יהושע [כשנחלק עם ר"א] על כן נעתיק רק את שיטת ר' יהושע [וטעמו] אליבא דכל הני תנאי.

ר"מ--רק זיתים טהורים מותר לדרוך. זיתים אינם עומדים כ"כ לאכילה בעינייהו--ודריכתן לשמן עושהו חשוב ביותר, על כן שרי. אבל ענבים הרי יכול לאוכלן כמות שהן ועומדים לכך. מאידך גיסא זיתים ט מ א י ם אסור לדרוך--שאין הדריכה משביחו כל כך [אך אחר הדריכה אינו יכול ל א כ ו ל השמן--רק להדליק בו]

רבי--שרי לדרוך בין זיתים בין ענבים ובלבד טהורות! אבל טמאות אסור מטעם שכתבנו [שאינו מרוויח כל כך]

ר' יעקב בשם ר"מ--הכל כמש"כ אצל רבי. והיתר נוסף: שרי לדרוך ז י ת י ם טמאות. שיש כאן תשמיש חשוב [הדלקת הנר]

ר' יהושע--הכל שרי! אף ענבים טמאות יכול לדרכם ולהשתמש בפסולתן להבערה

משנה מסכת אהלות פרק יב משנה ז
עמוד שהוא מוטל לאויר אם יש בהקיפו עשרים וארבעה טפחים מביא את הטומאה תחת דפנו ואם לאו טומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת:

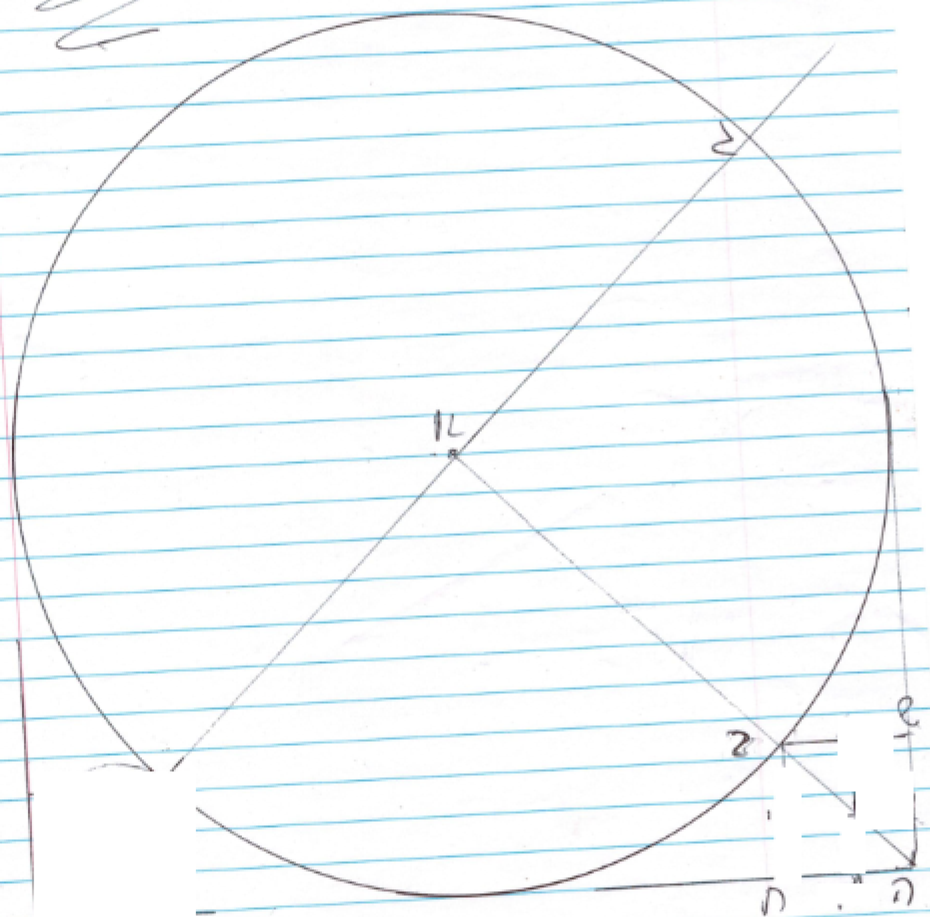
עיין בציור. והנוסחה למצוא רדיוס העמוד [קו אג או אב] היא 2 פיי / 24 = 3.81971863421
ולפי זה קו אבה = שורש מרובע של 2 * רדיוס הנ"ל=5.4018978964 ונמצא קו בה = 1.58217926274 ונמצא קו בח או בש היא מספר הנ"ל divided by the root of 2 והיא= 1.11876968573 והיינו שיש כאן טפח ועשירית הטפח מרובע [מרובע בשחה]

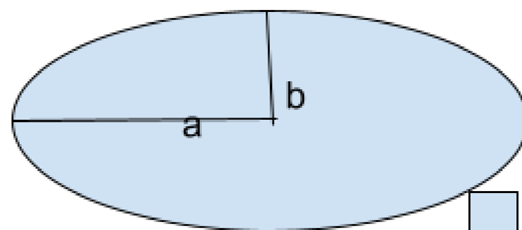
הנוסחה לידע קו בח [בידיעת חוט המקיף או c] היא [נניח שa=שורש מרובע של 2]

We have {[[c/2pi]*a]- [c/2pi] } / a this can be simplified as [c/2pi] [a-1] / a
Or [c/2pi] * [2-a / 2] or c[2-a]/4pi
We can ask that if c=23 we have 1.07215428216
For line beth cheth
If c=22 we get 1.02553887859
For c= 21 we get 0.97892347501
To solve for the exact c, c=4pi/ [2-a] =21.4521364907
The mishnah says that we need a radius of 4 or diameter of 8 in order to have a tefach al tefach under the pipe. Bsd i have a nice solution. If we assume that the pipe “sinks” a bit in the ground [see tosefta in rash] then we actually need a wider pipe, hence the radius of 4 [and circumference even greater than 24 since pi is 3.1417..]

So here is the math. A circle has the equation of $x^2 + y^2 = r^2$ see diagram below, the center is 0,0 and the radius is 9 [in this diagram there is nine blue line from a standard note book] there is point A a corner of a 2X2 square that fits exactly under the laying pole

[the Amud in the Mishnah] we need to find b that is the amount of the radius [in the part that lays on the earth] that “sinks” in the ground.
From inspection we can see that point A is [-7, -7+b] (the x is on -7 and the y is on -7+b)
So we write $[-7^2]+ [[b-7]^2]= 9^2$
After some algebra this turns into: $b^2-14b=-17$
Solve this quadratic equation we get [one solution] $b=1.343$
[in the diagram it is less than one, due to inaccuracies in drawing..]
Now let's redo for the case of the mishnah: $[-3^2]+[[b-3]^2]=16$
$b^2-6b=-2$ solve the quadratic and get: $b=.3542$
Now we can easily say that since the total height [diameter] of the pole is 8, approx. 1/3 sinks in the ground [1/24 of the diameter] see tosefta for a similar idea. .35 is very close to 1/3!
So BSD we have a nice peshat in the mishnah

Another mahalach is using an ellipse

We assume that the circumference of the ellipse is 24 [as in the mishnah] but since the Amud is not a perfect circle, it can only hold a tefach al tefach . The perimeter of an ellipse is app. Pi[a+b] where a is the major axis and b the minor. So we must have an equation where pi[a+b]=24 and also the standard formula of an ellipse

$$\frac{(x-h)^2}{a^2}+\frac{(y-k)^2}{b^2}=1$$

now we can replace h and k for zero [this is just to find the center of the ellipse, we can have the center 0,0] now the x point is where the "box" of 1X1 [tefach al tefach] touches the ellipse [on the right]
So we have [a-1]^2 / a^2 + [-b+1]^2 / b^2 =1 ***
We need to solve this system of equations [not easy..]
This is what i got [here x is a] 5.20395 [this is the only solution that makes sense] To find b we must solve [a+b] pi= 24, b= [24/pi] -a = 2.43548 [we have quite a strong ellipse]

Hide Steps

$+\frac{\pi^2}{[24-\pi x]^2}=1 \quad : \quad x\approx 0.65973\ldots, x\approx 2.43548\ldots, x\approx 5.20395\ldots, x\approx 6.97970\ldots$

The way to solve this is thru substituting throughout b= [24/pi] -a in *** and then solving for a. It is a tedious equation and i did it thru an equation solver.

שיטת רש"י לפי סברת דאין ימי נדה עולין לה

ראתה 16 17 18 19 , הרי"ז זבה וגם! נדה. יש כאן ספירת נדה עד 25, ושוב מתחילה ז נקיים. ואם ראתה 32! [יום אחרון לז"ן] צריכה עוד ז"ן

ראתה 39. יש כאן בעיה! שהרי היא באמצע ימי נדה—נמצאת היא בנדתה מ39-45

ביום 46 תתחיל ספירת ז"ן

אם ראתה 53, אינה נדה

אבל ראתה 52 53 54 55! לא רק שסתרה ז"ן—אלא גם חייבת למנות מעיקרא ימי נדה ושוב להתחית ימי זיבה כאשר ביארנו גבי 16 17 18 19

ימי נדה 19-25
ימי זיבה 26-36
ימי נדה 37-43
ימי זיבה 44-54
ימי נדה 55-61